

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om olycksfallsförsäkring och vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att lagen om olycksfallsförsäkring, lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring, lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare och lagen om försäkringsbolag ändras. Det föreslås att olycksfallsförsäkringssystemet ändras så att förverkligandet av det obligatoriska socialskydd som baserar sig på lagstadgad olycksfallsförsäkring för arbetstagare effektivteras på lagstiftningsväg. Samtidigt skall det bli möjligt att bedriva försäkringsrörelse i Finland också från utlandet. Propositionen innebär inte att Finland avstår från sin exklusiva behörighet att ordna socialskyddet, utan den lagstadgade olycksfallsförsäkringen skall fortfarande bibehållas som en del av det nationella obligatoriska socialskyddet.

Genom propositionen tryggas arbetstagarens ställning genom att det med hjälp av ett garantisystem garanteras att skadeståndsärendena behandlas utan dröjsmål, skadestånd utbetalas och arbetstagarens rätt till rådgivning och service tillgodoses. En tidsfrist skall fastställas inom vilken ett skadeståndsärende skall behandlas och skadestånd betalas. Om en försäkringsanstalt underlåter att iaktta tidsfristen, överförs ärendet till Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund, som skall fatta beslut i saken och betala lagstadgat skadestånd. I sådana fall skall Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund också ge arbetstagaren behövlig rådgivning och service i skadeståndsärendet. Kostnaderna för förfarandet skall uppbäras av den försäkringsanstalt som försummat sina skyldigheter. I sista hand skall de övriga olycksfallsförsäkringsanstalterna svara för kostnaderna.

Enligt propositionen skall lagstadgad olycksfallsförsäkring i Finland kunna bedri-

vas av inhemska försäkringsbolag och dessutom, på basis av koncession som myndigheterna i hemstaten har beviljat, av sådana utländska försäkringsbolag som har sin hemort inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Detsamma skall gälla utländska försäkringsbolag som har sin hemort utanför Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och som i Finland har beviljats koncession att bedriva olycksfallsförsäkring. Inledandet av verksamheten förutsätter dessutom anmälan till ministeriet och Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund. Ersättningsverksamheten inom den lagstadgade olycksfallsförsäkringen skall ske enligt lagstiftningen i Finland. För den finansiella tillsynen över ett utländskt EES-försäkringsbolag svarar myndigheterna i dess hemstat.

Fastställandet av försäkringspremierna slopas. De skall dock fortfarande basera sig på den risk för olycksfall som arbetet medför.

Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund skall ombildas till ett organ som svarar för skötseln av de gemensamma ärendena inom olycksfallsförsäkringssystemet. Varje försäkringsbolag som bedriver lagstadgad olycksfallsförsäkring i Finland skall vara medlem i förbundet och delta i kostnaderna för dess verksamhet. Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund skall sörja för garantiförfarandet och skadestånden för olycksfall som skett i arbete som inte har försäkrats samt sköta de uppgifter som försäkringsanstalten på boende- eller vistelseorten skall sköta enligt internationella avtal som är bindande för Finland. Dessutom skall det sköta andra uppgifter som samarbetet mellan försäkringsbolagen förutsätter. Om arbetsmarknadsorganisationernas deltagande i förvaltningen av Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund skall stadgas genom lag.

Ställningen för ersättningsnämnden för olycksfallsärenden stärks genom att om den stadgas i lag. Arbetsmarknadsorganisationernas och ministeriets deltagande i dess verksamhet utökas. Tyngdpunkten i verksamheten skall läggas vid uppgifter att meddela anvisningar.

Lagarna avses träda i kraft vid ingången av 1997. De stadganden genom vilka fastställandet av försäkringspremier och försäkringsvillkor slopas och bedrivande av lagstadgad olycksfallsförsäkring blir tillåtet för utländska försäkringsbolag skall dock träda i kraft först vid ingången av 1999.

INNEHÅLL

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL	1
INNEHÅLLSFÖRTECKNING	5
1. Nuläge	5
1.1. Finlands lagstadgade olycksfallsförsäkringssystem	5
1.2. Den lagstadgade olycksfallsförsäkringen i Finland och skadeförsäkringsdirektiven	8
1.3. Tredje skadeförsäkringsdirektivet	9
1.4. Bedömning av nuläget	11
2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen	13
2.1. Mål och medel	13
2.2. De viktigaste förslagen	13
3. Propositionens verkningar	20
3.1. Ekonomiska verkningar	20
3.2. Verkningar i fråga om organisation och personal	20
4. Beredningen av propositionen	20
5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll	20
DETALJMOTIVERING	20
1. Lagförslagen	20
1.1. Lagen om olycksfallsförsäkring	20
1.2. Lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring	29
1.3. Lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare	30
1.4. Lagen om försäkringsbolag	30
2. Ikraftträdande	30
2.1. Lagen om ändring av lagen om olycksfallsförsäkring	30
2.2. Lagen om ändring av 4 § lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring	32
2.3. Lagen om ändring av 9 och 22 §§ lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare	32
2.4. Lagen om ändring av 2 kap. 5 § lagen om försäkringsbolag	32
LAGFÖRSLAGEN	32
1. Lag om ändring av lagen om olycksfallsförsäkring	32
2. Lag om ändring av 4 § lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring	40
3. Lag om ändring av 9 och 22 §§ lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruks- företagare	41
4. Lag om ändring av 2 kap. 5 § lagen om försäkringsbolag	42

BILAGA	43
Parallelltexter	43
1. Lag om ändring av lagen om olycksfallsförsäkring	43
2. Lag om ändring av 4 § lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring	62
3. Lag om ändring av 9 och 22 §§ lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruks- företagare	62
4. Lag om ändring av 2 kap. 5 § lagen om försäkringsbolag	64

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. Nuläge

1.1. Finlands lagstadgade olycksfallsförsäkringssystem

Den lagstadgade olycksfallsförsäkringen är en del av det lagstadgade socialskydd som baserar sig på arbetsmarknadsuppbyggnaden. Genom olycksfallsförsäkringen ersätts personskador på grund av olycksfall i arbete och yrkessjukdom. Systemet baserar sig på arbetsgivarens försäkringsplikt. Arbetsgivaren är skyldig att för det arbete han låter utföra uppta obligatorisk olycksfallsförsäkring enligt lagen om olycksfallsförsäkring (608/48) i en försäkringsanstalt som har erhållit särskild koncession att bevilja sådan. Arbetsgivarens försäkringsplikt inträder dock först när antalet arbetsdagar i arbete som han låtit utföra under ett kalenderår uppgår till mer än 12. En försäkringsanstalt får inte, med vissa undantag som följer av bolagsordningen, vägra att bevilja försäkring.

Arbetsstagarens skadeståndskydd är dock inte beroende av när försäkringsplikten har inträtt och inte heller av om arbetsgivaren har fullgjort sin försäkringsplikt. Skyddet gäller genast när arbetet börjar. Om ett olycksfall inträffar i arbete som inte har försäkrats, betalar statskontoret skadestånd enligt lagen om olycksfallsförsäkring av statens medel. De kostnader som detta förfarande åsamkar staten indrivs av försäkringsstagaren med en avgift som upp bärs i samband med försäkringspremien.

Obligatoriskt försäkringsskydd enligt lagen om olycksfallsförsäkring gäller också aktiebolags funktionär i ledande ställning och person i ledande ställning i annat företag, som ensam eller tillsammans med medlemmar av sin familj äger högst hälften av företaget. Om ägarandelen är större, omfattas personen i fråga inte av det obligatoriska olycksfallsskyddet.

Försäkringsplikten gäller inte statstjänstemän och personer i arbetsförhållande till staten. Staten skall dock på grund av olycksfall i arbete eller yrkessjukdom till dem betala skadestånd enligt lagen om olycksfallsförsäkring med statsmedel. För lantbruksföretagarnas arbete gäller ett särskilt obligatoriskt olycksfallsförsäkringssystem för lantbruksföretagare, i vilket staten är delfinansi-

är. Systemet sköts av lantbruksföretagarnas pensionsanstalt.

Den lagstadgade olycksfallsförsäkringen sköts av inhemska olycksfallsförsäkringsbolag som av statsrådet har beviljats särskild koncession därtill och som är sådana försäkringsanstalter som avses i lagen om olycksfallsförsäkring. På grundval av den koncession som social- och hälsovårdsministeriet har beviljat kan de även bedriva trafikförsäkring och frivillig skadeförsäkring. Om förutsättningarna för koncession som gäller lagstadgad olycksfallsförsäkring stadgas i lagen om olycksfallsförsäkring. Koncession skall beviljas, om den tilltänkta försäkringsrörelsen eller de delägare som stiftat försäkringsbolaget inte bedöms äventyra en sund utveckling av den lagstadgade olycksfallsförsäkringsverksamheten, om medlemmarna i försäkringsbolagets styrelse och verkställande direktören är väl ansedda och har sådan allmän kännedom om försäkringsverksamhet som kan anses behövlig med beaktande av arten och omfattningen av försäkringsbolagets verksamhet. Den som är omyndig, försatt i konkurs eller meddelats näringsförbud får inte vara medlem av styrelsen eller förvaltningsrådet. Dessutom skall försäkringsbolagets aktiekapital eller garanti kapital och grundfond tillsammans vara minst 14 milj. mk. På ett försäkringsbolag som bedriver lagstadgad olycksfallsförsäkring tillämpas utöver lagen om olycksfallsförsäkring även lagen om försäkringsbolag (1062/79).

Statsrådet kan begränsa den koncession som gäller lagstadgad olycksfallsförsäkring eller återkalla den bl.a. om försäkringsbolaget underlåter att iaktta lag, den beviljade koncessionen, bolagsordningen eller social- och hälsovårdsministeriets föreskrifter och om åsidosättandet av förpliktelseerna är grovt eller om försäkringsbolaget inte kan vidta de åtgärder som har angivits i en sådan plan för att återställa en sund finansiell ställning för bolaget eller en sådan plan som avser kortfristig finansiering vilken har uppgjorts på grund av att verksamhetskapitalet eller det egna kapitalet har nedsatts.

Kostnaderna för den lagstadgade olycksfallsförsäkringen täcks med arbetsgivarens försäkringspremier. Systemet baserar sig huvudsakligen på förhandsfondering. Härvid

uppskattas skadeståndsutgiften för varje skada och de medel som behövs för täckande av kostnaderna samlas in och fonderas på förhand. Skadeståndsansvaret beaktas då försäkringspremien fastställs. De indexhöjningar som skall betalas på skadestånden och vissa andra kostnader i anslutning till systemet finansieras dock med poster som årligen innefattas i försäkringstagarens försäkringspremie.

Enligt lagen skall försäkringspremien förslå till täckande av den försäkrades ansvarighet samt till skäliga förvaltningskostnader. Social- och hälsovårdsministeriet fastställer närmare grunderna för försäkringspremien. I premierna skall beaktas den riskklassificering som social- och hälsovårdsministeriet fastställer och som beskriver risken för olycksfall i olika branscher. Dessutom har social- och hälsovårdsministeriet meddelat föreskrifter om de obligatoriska specialtarifieringssystem som skall iaktas på basis av antalet arbetstagare, den utbetalda lönesumman eller branschen. Inom dessa system inverkar de olycksfall och yrkessjukdomar som ersätts av försäkringen direkt på storleken av respektive arbetsgivares försäkringspremie. Avsikten är att med avgifter som så bra som möjligt motsvarar riskerna bl.a. sporra arbetsgivarna att vidta åtgärder som förebygger olycksfall i arbete och yrkessjukdomar genom att kostnaderna för skadorna i högre grad inriktas på de branscher där risken för olycksfall är större än i andra.

I försäkringspremien skall innefattas en nödvändig post för täckande av indexhöjningarna av skadestånden så som social- och hälsovårdsministeriet bestämmer. I försäkringspremien skall också innefattas en avgift för användning till främjande av arbetarskyddet och en nödvändig post för kostnaderna för olycksfall som sker i arbete som inte har försäkrats samt för olycksfallsnämndens verksamhet. Någon separat affärsvinst innefattas inte i premierna.

Om beloppet av skadeståndsförmånerna enligt den obligatoriska olycksfallsförsäkringen och förutsättningarna för beviljande av dem stadgas bindande i lagen. Avvikelser från dem kan inte göras ens genom avtal. Då försäkringsanstalten får kännedom om ett olycksfall i arbete eller en yrkessjukdom genom en anmälan om olycksfall samt en av en läkare angiven eller annan tillförlitlig utredning om skadans eller sjukdomens beskaffenhet, uppkommer skyldighet för

anstalten att vidta åtgärder för utredande av eventuell rätt till skadestånd. Försäkringsanstalten skall se till att den så snart som möjligt får den utredning som behövs för att skadeståndsärendet skall kunna avgöras. Om ett olycksfall har lett till döden eller svårare skada skall försäkringsanstalten dessutom tillställas polisundersökningsprotokoll. Det är arbetsgivarens skyldighet att göra anmälan om olycksfall. Försäkringsanstalten skall vidta nödvändiga åtgärder för att ett skadeståndsärende skall kunna göras anhängigt också i sådana fall då den på något annat sätt har fått kännedom om ett olycksfall för vilket den kan antas bli tvungen att betala skadestånd. Om utbetalningen av skadestånd av någon orsak som är beroende av försäkringsanstalten fördröjs mer än tre månader från det anstalten har fått en tillräcklig utredning om grunderna för skadestånd och dess belopp, skall försäkringsanstalten betala förhöjt skadestånd.

Vid skötseln av den lagstadgade olycksfallsförsäkringen skall försäkringsanstalten iaktta de centrala principerna i lagen om förvaltningsförfarande (598/82). De förpliktar bl.a. till att höra parten samt till att ge behövlig rådgivning och service.

Till den obligatoriska olycksfallsförsäkringen kan också fogas en frivillig olycksfallsförsäkring som gäller fritiden. Dessutom har den som inte omfattas av den obligatoriska olycksfallsförsäkringen rätt att få frivillig olycksfallsförsäkring för olycksfall i arbete, som ger rätt till förmåner som beviljas enligt lagen om olycksfallsförsäkring. Också denna försäkring kan utsträckas till att gälla olycksfall som inträffar under fritiden.

Ovan nämnda frivilliga försäkringar är försäkringar enligt lagen om olycksfallsförsäkring och på dem tillämpas huvudsakligen de stadganden i lagen om olycksfallsförsäkring som gäller förmåner och förfarande. Förutsättningarna för erhållande av skadestånd som baserar sig på frivilliga försäkringar och grunderna för bestämmande av förmånerna bestäms närmare i försäkringsvillkoren.

Verksamheten inom det lagstadgade olycksfallsförsäkringssystemet övervakas av social- och hälsovårdsministeriet. Det centrala syftet med övervakningen är att se till att olycksfallsförsäkringen som en del av det obligatoriska socialskyddssystemet tryggar den försäkrades intressen på det sätt som förutsätts i lagen. Utöver att ministeriet fast-

ställer grunderna för olycksfallsförsäkringspremierna och försäkringsvillkoren övervakar det solvensen inom försäkringsanstalternas försäkringsrörelse samt deras försäkrings- och ersättningsverksamhet. Ministeriets befogenheter sträcker sig dock inte till undersökning av riktigheten i enskilda skadeståndsbeslut och uppburna premier. Brott mot de skyldigheter som stadgas i lagen om olycksfallsförsäkring kan dock i extrema fall leda till återkallande av koncessionen.

Tillsynen över solvensen syftar till att den finansiella risktäckningskapaciteten när det gäller försäkringsanstalter som bedriver olycksfallsförsäkring skall kunna upprätthållas. Också när det gäller lagstadgad olycksfallsförsäkringsverksamhet skall de stadganden i lagen om försäkringsbolag som gäller solvens och tillsynen över den iakttas.

Syftet med att försäkringspremierna fastställs på förhand är att övervaka att försäkringspremierna så väl som möjligt motsvarar den försäkrade risken och dessutom att säkerställa tillgången på försäkringstjänster till skäligt pris. Övervakningen av premierna bidrar också till att försäkringsbolagens risktäckningskapacitet kan upprätthållas.

Enhetligheten i skadeståndspraxis när det gäller försäkringsanstalter som bedriver olycksfallsförsäkring övervakas av ersättningsnämnden för olycksfallsärenden. Den ger akt på och utvecklar enhetligheten i försäkringsanstalternas skadeståndspraxis med hjälp av förhandsövervakning och anvisningar. Den ger utlåtanden till försäkringsanstalterna om deras förslag till skadeståndsbeslut. Social- och hälsovårdsministeriet fastställer de ärenden i fråga om vilka utlåtande av ersättningsnämnden skall begäras om förslagen till beslut. Utlåtandena är inte bindande. Ersättningsnämnden har inrättats genom social- och hälsovårdsministeriets beslut med stöd av det stadgande om bemyndigande som ingår i lagen om olycksfallsförsäkring. En av ersättningsnämndens lagfarna medlemmar förordnas av social- och hälsovårdsministeriet. De tre lagfarna medlemmarna samt en arbetsgivar- och en arbetstagarmedlem förordnas av Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund. I nämnden ingår dessutom medicinskt sakkunniga.

Lagenligheten i försäkringsanstalternas beslut övervakas av systemet för sökande av ändring inom olycksfallsförsäkringen. Som första besvärinstans finns en olycksfalls-

nämnd som skall behandla ärenden som gäller olycksfall i arbete och vars medlemmar utnämns av statsrådet. En del av medlemmarna utnämns på förslag av de centrala arbetsmarknadsorganisationerna. Kostnaderna för olycksfallsnämndens verksamhet finansieras med en post som uppbärs av försäkringstagarna i samband med försäkringspremierna. Andra besvärinstans är försäkringsdomstolen, som är högsta besvärinstans i ärenden som gäller skadeståndets storlek. En del av de medlemmar som deltar i behandlingen av olycksfallsförsäkringsärenden utnämns också av statsrådet på förslag av de centrala arbetsmarknadsorganisationerna. I vissa ersättningsärenden som gäller olycksfall och innefattar skadeståndsrättsliga frågor är högsta domstolen högsta rättsmedelsinstans.

Till den del det är fråga om ersättningsverksamhet och försäkring innebär bedrivande av lagstadgad olycksfallsförsäkring utövande av offentlig makt enligt Riksdagsordningen för Finland. Därför lyder försäkringsanstalterna till denna del under den lagenlighetstillsyn som riksdagens justitieombudsman utövar och det straffrättsliga ansvar som hänförs sig till utövandet av offentlig makt sträcker sig ända till deras förfaranden.

Den lagstadgade olycksfallsförsäkringen utvecklas av statsmakten i samråd med arbetsmarknadsorganisationerna. De gemensamma ärendena för de försäkringsanstalter som bedriver sådan försäkring sköts enligt lagen av Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund, som är deras samorgan. Till sin verksamhetsform är den en privaträttslig förening och medlemmar i den är de försäkringsanstalter som bedriver olycksfallsförsäkring, lantbruksföretagarnas pensionsanstalt och statskontoret. Inom ramen för Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund har försäkringsanstalterna kommit överens om vissa procedurer som förenhetligar försäkrings- och ersättningsverksamheten. Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund meddelar anvisningar och rekommendationer som gäller försäkrings- och ersättningsverksamheten, sköter uppgifter i anslutning till redovisningen av de avgiftsposter som uppbärs i samband med försäkringspremierna samt sköter medlemsanstalternas allmänna intressebevakning.

Den försäkringsanstalt som Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund utnämner sköter de uppgifter som institutionerna på bo-

sättningsorten och vistelseorten har enligt rådets förordning (EEG) nr 1408/71 om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjemedlemmar flyttar inom gemenskapen samt de internationella avtal om social trygghet som Finland har ingått.

1.2. Den lagstadgade olycksfallsförsäkringen i Finland och skadeförsäkringsdirektiven

Då Finland anslöt sig till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES) togs i bilaga IX till avtalet in en förteckning över de Europeiska gemenskapernas (EG) direktiv som gäller försäkringsbranschen. Som direktiv som gäller skadeförsäkringsverksamhet omfattade de rådets första direktiv av den 24 juli 1973 om samordning av lagar och andra författningar angående rätten att etablera och driva verksamhet med annan direkt försäkring än livförsäkring (73/239/EEG), nedan *första skadeförsäkringsdirektivet*, och rådets andra direktiv av den 22 juni 1988 om samordning av lagar och andra författningar som avser annan direkt försäkring än livförsäkring, och med bestämmelser avsedda att göra det lättare att effektivt utöva friheten att tillhandahålla tjänster samt om ändring av direktiv 73/239/EEG (88/357/EEG), nedan *andra skadeförsäkringsdirektivet*.

Enligt första skadeförsäkringsdirektivet gäller direktivet inte försäkring som ingår som en del av ett lagfäst socialförsäkrings-system. Tillämpningsområdet ändrades inte genom det andra skadeförsäkringsdirektivet.

Syftet med de nämnda direktiven var att avskaffa konkurrenshindren inom skadeförsäkringsverksamheten genom att de bestämmelser inom gemenskapen som gäller bedrivande av verksamheten och övervakningen av den samordnades. Genom det första skadeförsäkringsdirektivet samordnades förutsättningarna för beviljande av auktorisation och indelades de risker som försäkringen gäller i försäkringsklasser. Genom det andra skadeförsäkringsdirektivet genomfördes friheten att tillhandahålla försäkringstjänster när det gäller stora risker. Detta innebar att ett försäkringsbolag som har hemort och auktorisation i en medlemsstat kan bedriva sådan försäkring som auktorisationen avser också i en annan medlemsstat utan att etablera sig inom dess territorium. Inledandet av verksamheten förutsatte endast anmä-

lan till hemlandet och myndigheten i det land i vilket risken är belägen. I fråga om övriga risker krävdes fortfarande auktorisation av den stat i vilken risken är belägen. Denna kunde dock förvägras endast om den tilltänkta verksamheten inte överensstämde med lagar och andra författningar i denna stat. Tillsynen över verksamheten ankom gemensamt på såväl försäkringsbolagets hemland och den stat i vilken driftsstället i utlandet var beläget som myndigheterna i den stat i vilken tjänster erbjuds utan etablering.

I Finland genomfördes bestämmelserna i första och andra skadeförsäkringsdirektivet vid ingången av 1994 genom lagen om fritt tillhandahållande av försäkringstjänster (1488/92) samt vissa lagändringar som hade samband med den. Den lagstadgade olycksfallsförsäkringen lämnades utanför direktivens tillämpningsområde eftersom den hör till det lagstadgade socialskyddet. Efter EES-avtalets ikraftträdande kunde lagstadgad olycksfallsförsäkring alltså i Finland bedrivas endast av ett inhemskt försäkringsbolag som erhållit särskild koncession därtill av statsrådet. De stadganden i lagen om försäkringsbolag som begränsar utlänningars ägande och utlänningars rätt att utöva beslutanderätten hade dock upphävts vid ingången av 1993. I samband med EES-avtalets ikraftträdande mildrades också de krav i lagen om försäkringsbolag som gäller medborgarskap i samband med bildande av försäkringsbolag så att minst hälften av stiftarna, styrelsemedlemmarna och förvaltningsrådets medlemmar samt verkställande direktören skall ha sin boningsort eller sin hemort i en EES-stat. Dessa ändringar möjliggjorde att också utländska personer kan bilda ett försäkringsbolag i Finland, som kan beviljas koncession att bedriva lagstadgad olycksfallsförsäkring.

Utöver de direktiv som nämns i bilaga IX till EES-avtalet hade EG:s råd antagit rådets direktiv 92/49/EEG av den 18 juni 1992 om samordning av lagar och andra författningar som avser annan direkt försäkring än livförsäkring samt om ändring av direktiv 73/239/EEG och 88/357/EEG, nedan *tredje skadeförsäkringsdirektivet*. Syftet med det är att i fråga om försäkringar och företag som omfattas av direktivets tillämpningsområde genomföra den inre marknaden för direkt försäkring inom gemenskapen genom att införa principerna om en enda auktorisation och finansiell hemlandstillsyn. Enligt be-

stämmelserna i direktivet skall det inte tillämpas på försäkringsformer och verksamhet och inte heller på företag och institutioner som inte omfattas av första skadeförsäkringsdirektivet.

Det tredje skadeförsäkringsdirektivet fogades till EES-avtalet genom Gemensamma EES-kommitténs beslut. Finland godkände dock inte att direktivet utvidgades till att gälla försäkring för olycksfall i arbete, eftersom denna enligt en uttrycklig bestämmelse i direktivet i egenskap av en försäkring som hör till det lagstadgade socialskyddet inte faller inom direktivets tillämpningsområde. Från EG:s sida ansågs det dock att direktivet bör omfatta den lagstadgade olycksfallsförsäkringen i Finland, eftersom försäkringen sköts av privata försäkringsbolag vid sidan av den övriga skadeförsäkringsverksamheten.

Till följd av tolkningstvisten beslöt Gemensamma EES-kommittén, på yrkande av EG-kommissionen, genom beslut nr 7/94 om ändring av protokoll 47 och vissa bilagor till EES-avtalet (det s.k. tilläggs paketet) att det tredje skadeförsäkringsdirektivet över huvud taget inte skall tillämpas i relation till Finland.

För att minska de skadliga verkningarna av Gemensamma EES-kommitténs beslut bestämde EFTA-staterna sinsemellan om ömsesidiga arrangemang, som innebar att den inre marknaden till övriga delar förverkligades inom skadeförsäkringen i relationerna mellan Finland och de övriga EFTA-staterna. Dessutom meddelade Finland sin beredskap att på basis av ömsesidighet avtala om samma arrangemang med varje medlemsstat i Europeiska gemenskaperna. Därför anpassade Finland lagstiftningen om försäkringsbolag, med undantag för den lagstadgade olycksfallsförsäkringen, till bestämmelserna i det tredje skadeförsäkringsdirektivet den 1 april 1995 (RP 330/1994 rd.). De bestämmelser som gäller koncession för bedrivande av lagstadgad olycksfallsförsäkring överfördes från lagen om försäkringsbolag till lagen om olycksfallsförsäkring och ändrades så att de fick sin nuvarande form. Rätten att fatta beslut om beviljande av koncession kvarstod hos statsrådet. Den tidigare fria prövningsrätten slopades dock genom att förutsättningarna för koncession togs in i lagen. Statsrådet fick dock en större prövningsrätt när det gäller beviljande av koncession än vad social- och hälsovårdsministeriet

har när det gäller koncession för frivillig skadeförsäkringsverksamhet. Med undantag för de bestämmelser som gäller koncession skall stadgandena i lagen om försäkringsbolag tillämpas på ett inhemskt skadeförsäkringsbolag också i fråga om den lagstadgade olycksfallsförsäkringsverksamhet som det bedriver. I och med att Finland blev medlem i Europeiska unionen (EU) blev också det tredje skadeförsäkringsdirektivet tillämpligt för Finlands del vid ingången av 1995.

1.3. Tredje skadeförsäkringsdirektivet

Direktivets mål och tillämpningsområde

Syftet med det tredje skadeförsäkringsdirektivet är att i fråga om skadeförsäkringar och försäkringsföretag som omfattas av direktivets tillämpningsområde genomföra den inre marknaden för direkt försäkring inom gemenskapen. När den har genomförts skall det vara möjligt för alla försäkringstagare oberoende av deras ställning, storlek eller de slags risker försäkringen gäller att anlita varje försäkringsgivare med huvudkontor inom gemenskapen, som är verksam där med stöd av etableringsfriheten eller friheten att tillhandahålla tjänster. Samtidigt garanteras försäkringstagarna ett tillfredsställande skydd. Avsikten med direktivet är inte att ingripa i varje medlemsstat exklusiva rätt att ordna ett eget lagstadgat socialskydssystem.

Direktivets viktigaste principer

Syftet med det tredje skadeförsäkringsdirektivet uppnås genom att de bestämmelser i medlemsstaternas lagstiftning som gäller beviljande av auktorisation och den finansiella tillsynen över försäkringsverksamheten samordnas så att det blir möjligt att bevilja en enda auktorisation, som är giltig inom hela gemenskapen, samt att tillämpa principen om hemlandstillsyn. På detta sätt ges alla försäkringsbolag som har hemort i en medlemsstat i gemenskapen samma möjligheter att bedriva skadeförsäkringsverksamhet inom hela gemenskapen.

Principen med en enda auktorisation. Principen med en enda auktorisation innebär att samma auktorisation är giltig inom hela gemenskapen. Ett försäkringsbolag kan enbart på grundval av den auktorisation som utfärdats i hemlandet och underställt hemlandets finansiella tillsyn bedriva sådan försäk-

ringsrörelse som auktorisationen avser också inom en annan medlemsstats territorium. Verksamheten kan ske antingen genom att en filial etableras i medlemsstaten eller genom att skadeförsäkringar oberoende av riskernas storlek tillhandahålls där från ett driftsställe som är beläget i en annan medlemsstat eller genom att vardera verksamhetsformen bedrivs samtidigt. Beviljandet av auktorisation avgörs av myndigheten i varje försäkringsbolags hemland enligt lagstiftningen där. Auktorisation beviljas för en viss försäkringsklass eller en grupp av försäkringsklasser.

Om ett försäkringsbolag som erhållit auktorisation i en medlemsstat vill utvidga sin verksamhet enligt principen om friheten att tillhandahålla tjänster till en annan medlemsstats territorium, skall det underrätta hemlandets behöriga myndigheter därom. Dessa skall inom en fastställd tid till behöriga myndigheter i den stat till vilken verksamheten är avsedd att utvidgas översända information om de försäkringsklasser försäkringsbolaget har auktoriserats att erbjuda och de slag av risker som företaget avser att försäkra i den andra medlemsstaten. Dessutom skall ett intyg överlämnas om att försäkringsbolaget i fråga uppfyller de minimisolvenskrav som direktivet förutsätter. Om det är fråga om att etablera en filial krävs också en verksamhetsplan samt uppgifter om filialens befullmäktigade ombud samt adress.

Myndigheterna i hemlandet skall översända uppgifterna inom en fastställd tid, om det inte finns anledning att ifrågasätta försäkringsbolagets administrativa struktur eller finansiella situation eller styrelsemedlemmarnas, direktörernas eller det befullmäktigade ombudets personliga lämplighet och yrkesmässiga kvalifikationer och erfarenheter. En vägran från myndigheternas sida i hemlandet kan bli föremål för domstolsprövning. Den medlemsstat där filialen etableras eller avsikten är att tillhandahålla tjänster kan inte längre kräva särskild auktorisation.

Finansiell tillsyn. Till principen med en enda auktorisation hör att tillsynen över försäkringsbolagets ekonomi koncentreras till myndigheterna i hemlandet. Hemlandet är således ensamt ansvarigt för tillsynen över försäkringsbolagets finansiella risktäckningskapacitet, till vilken hör en tillräcklig solvensmarginal och skapandet av tekniska av-sättningar samt att dessa avsättningar täcks

av matchande tillgångar. För tryggnad av en effektiv tillsyn samordnas medlemsstaternas lagstiftning om tillsynen med direktivets bestämmelser. I direktivet ställs minimikrav som gäller solvensmarginal, beräkning av ansvarsskulden och s.k. kvalitativ innehavarkontroll. Medlemsstaterna kan till vissa delar även fastställa strängare regler för inhemska försäkringsbolag.

Försäkringsvillkor och försäkringspremier och tillsynen över dem. Enligt direktivet får förhandsgodkännande eller löpande anmälan av försäkringsvillkor, grunderna för försäkringspremier samt formulär och tryckta handlingar som används i verksamheten inte krävas. Enligt det undantag som gäller obligatoriska försäkringar får den medlemsstat där risken är belägen dock kräva att de allmänna och särskilda villkoren för försäkringens överlämnas till dess behöriga myndighet innan de får spridas. Förhandsanmälan eller förhandsgodkännande av föreslagna premiehöjningar är tillåtet endast om detta är en del av det allmänna priskontrollsystemet. Tillsynen över verksamheten sker således huvudsakligen i efterhand.

Enligt en annan bestämmelse om undantag får medlemsstaterna föreskriva att varje försäkringsbolag som på egen risk erbjuder obligatorisk arbetsskadeförsäkring inom deras territorier skall följa de särskilda bestämmelser som finns för detta slag av försäkring i deras nationella lagstiftning, med undantag av bestämmelser om den finansiella tillsynen.

Fastän det tredje skadeförsäkringsdirektivet strävar efter att slopa regleringen av försäkringspremier, bör försäkringarna och de avtalshandlingar som gäller dem överensstämma med de särskilda rättsregler till skydd för det allmänna bästa som är tillämpliga i det land där risken är belägen. Dessa rättsregler måste dock vara objektivt nödvändiga samt stå i proportion till det avsedda målet. De kan åberopas endast då lagstiftningen i försäkringsbolagets hemland inte i tillräcklig grad skyddar det allmänna bästa. Varje medlemsstat skall säkerställa att denna princip förverkligas. Inom gemenskapsrätten anses bl.a. att principen med skydd för de försäkrades och konsumenternas intressen överensstämmer med det allmänna bästa.

Varje försäkringsbolag skall, i fråga om den verksamhet som bedrivs med stöd av etableringsfriheten och verksamhet som bedrivs inom ramen för friheten att tillhandla-

hålla tjänster, underrätta den behöriga myndigheten i sitt hemland om summan av premier, försäkringsersättningar och provisioner, angivna per medlemsstat och per grupp av försäkringsklasser. Också myndigheterna i den medlemsstat inom vars territorium försäkringsbolaget bedriver försäkringsverksamhet har rätt att få dessa uppgifter av myndigheten i hemlandet. Med hjälp av dessa uppgifter kan myndigheterna i det land där risken är belägen utöva tillsyn i efterhand också över utländska försäkringsbolags försäkringspremier.

Reglering och övervakning av försäkrings- och ersättningsverksamheten. Regleringen av det ersättningsförfarande som gäller obligatorisk försäkring, ersättningsförmånerna och förutsättningarna för beviljande av dem hör till varje medlemsstats nationella behörighet. Också ett utländskt försäkringsbolag skall följa de tvingande bestämmelserna i en sådan lagstiftning. Sökande av ändring i beslut av utländska försäkringsbolag sker enligt lagstiftningen i det land där risken är belägen.

Enligt det tredje skadeförsäkringsdirektivet kan medlemsstaterna föreskriva att företag, som utövar verksamhet inom deras territorier med stöd av etableringsfriheten eller friheten att tillhandahålla tjänster, på samma sätt som företag som fått tillstånd där skall ansluta sig till och delta i varje garantisystem som är avsett att säkerställa utbetalning av försäkringsersättning till försäkringstagare. Direktivet tillåter således också garantisystem som förpliktar utländska försäkringsbolag.

Medel för tryggande av en effektiv tillsyn. Det tredje skadeförsäkringsdirektivet förutsätter att medlemsstaterna ser till att de behöriga myndigheterna har de tillsynsmöjligheter, skyddsåtgärder och sanktioner som krävs för att säkerställa att försäkringsbolagen bedriver sin verksamhet på ett korrekt sätt inom hela gemenskapen. Om ett utländskt försäkringsbolag inte följer de rättsregler det omfattas av i den stat där risken är belägen, kan tillsynsmyndigheterna i staten i fråga kräva att försäkringsbolaget upphör med den verksamhet som strider mot rättsreglerna.

Om försäkringsbolaget underlåter att vidta de begärda åtgärderna, skall tillsynsmyndigheterna underrätta de behöriga myndigheterna i hemlandet om detta. Dessa skall snarast vidta alla åtgärder som behövs för att företaget skall upphöra med den verksamhet

som strider mot rättsreglerna. Tillsynsmyndigheterna i den stat där risken är belägen skall underrättas om arten av sådana åtgärder.

Om de åtgärder som hemlandet vidtagit har visat sig otillräckliga eller om de inte har vidtagits och det utländska försäkringsbolaget fortsätter att överträda rättsreglerna, får tillsynsmyndigheterna i den stat där risken är belägen, efter att ha underrättat de behöriga myndigheterna i hemlandet, vidta de åtgärder som behövs för att hindra eller ingripa mot fortsatta överträdelser, däribland, om det oundgängligen krävs, förbud för försäkringsbolaget att ingå ytterligare försäkringsavtal inom ifrågasvarande stats territorium. I brådskande fall kan tillsynsmyndigheterna i den stat där risken är belägen alltid vidta åtgärder för att förhindra överträdelser av rättsreglerna inom sitt territorium.

Ovan nämnda åtgärder begränsar inte den rätt den stat där risken är belägen har att ingripa mot överträdelser som begåtts inom dess territorium. Härvid får också administrativa påföljder enligt lagstiftningen i den stat där risken är belägen tillämpas, om det företag som har begått överträdelserna har ett driftsställe eller innehar egendom inom den berörda statens territorium.

1.4. Bedömning av nuläget

Det centrala syftet med den lagstadgade olycksfallsförsäkringen är att ge arbetstagarerna ett på arbetsförhållandet baserat ovillkorligt, täckande och enligt enhetliga grunder bestämt skydd med tanke på olycksfall i arbete och yrkessjukdomar. Även om verkställigheten av systemet baserar sig på den försäkring som arbetsgivaren tar, blir arbetstagens skadeståndsskydd i sista hand inte beroende av försäkringsförhållandet mellan arbetsgivaren och försäkringsbolaget. För säkerställande av att skyddet för arbetstagarerna förverkligas på ett enhetligt sätt stadgas om förmånerna och förutsättningarna för beviljande av dem genom tvingande stadganden i lag. Den lagstadgade olycksfallsförsäkringen finansieras med obligatoriska försäkringar som arbetsgivarna tar, och kostnaderna för dem utgör en del av de indirekta arbetskraftskostnaderna.

Enligt internationella avtal skall staten ordna medborgarnas sociala trygghet. Staten har rätt att genomföra ett system som verkställer ett obligatoriskt socialskydd på det sätt den

anser nödvändigt. Avsikten är inte heller att skadeförsäkringsdirektiven skall tillämpas på obligatoriskt socialskydd som ordnas genom lag. Den lagstadgade olycksfallsförsäkringen i Finland är en del av detta socialskydd. Därför har Finland exklusiv behörighet att ordna det system som genomför socialskyddet på det sätt som Finland anser bäst. Att den lagstadgade olycksfallsförsäkringen sköts av privata försäkringsbolag ändrar inte systemets mål att skapa social trygghet. Formen för verkställandet av systemet har valts så att de mål med tanke på den sociala tryggheten som uppställts för systemet kan uppnås på det mest effektiva och ekonomiska sättet.

Vid de förhandlingar som gällde EES-tilläggspaketet ledde denna ståndpunkt till att det tredje skadeförsäkringsdirektivet inte tillämpades i relation till Finland under tiden för EES-medlemskapet. Då Finland vid ingången av 1995 blev medlem i EU blev bestämmelserna i direktivet förpliktande också för Finland. Finland har anpassat lagstiftningen om försäkringsbolag till det tredje skadeförsäkringsdirektivet men dock lämnat den lagstadgade olycksfallsförsäkringen utanför det.

När EU-medlemskapet hade förverkligats begärde kommissionen en utredning av myndigheterna i Finland om när och på vilket sätt Finland ämnar fullgöra sin medlemskyldighet som följer av skadeförsäkringsdirektiven när det gäller den lagstadgade olycksfallsförsäkringen. I svaren upprepade social- och hälsovårdsministeriet den ståndpunkt som Finland antagit och enligt vilken den lagstadgade olycksfallsförsäkringen som hörande till det lagstadgade socialskyddet inte faller inom skadeförsäkringsdirektivens tillämpningsområde. Ministeriet konstaterade emellertid att förhandlingar fördes mellan ministeriet och arbetsmarknadsorganisationerna och syftet med dem var att utreda möjligheterna att utsträcka principen om friheten att tillhandahålla försäkringstjänster till att omfatta den lagstadgade olycksfallsförsäkringen.

I mars 1996 avgav kommissionen med stöd av artikel 169 i fördraget om upprättandet av EG ett motiverat yttrande som gällde Finland. Enligt det anser kommissionen att Finland har underlåtit att uppfylla sina medlemskyldigheter då bestämmelserna i det tredje skadeförsäkringsdirektivet inte har genomförts när det gäller den lagstadgade

olycksfallsförsäkringen.

I sitt svar på kommissionens yttrande meddelade Finland i maj 1996 att det inte har ändrat sin principiella ståndpunkt i saken. Samtidigt underrättade Finland dock kommissionen om de ändringar i den lagstadgade olycksfallsförsäkringen som social- och hälsovårdsministeriet, arbetsmarknadsorganisationerna och försäkringssystemet bereder. Genom dem tryggas den försäkrades ställning så att bedrivande av försäkring kan tillåtas också från en annan medlemsstat utan att särskild koncession beviljas av myndigheterna i Finland och utan att myndigheterna fastställer försäkringspremierna. Enligt meddelandet innefattar ändringarna bl.a. garantiarrangemang, genom vilka den försäkrades ställning tryggas i sådana fall då försäkringsbolaget försummar sin skyldighet eller blir insolvent. Enligt meddelandet kvarstår också principen för riskmotsvarighet som en del av försäkringspremiesystemet. Enligt meddelandet kräver vidtagandet av åtgärderna också riksdagens godkännande.

För närvarande innehåller olycksfallsförsäkringssystemet vissa brister som inverkar på skyddet för den försäkrade. Enligt lagen om olycksfallsförsäkring är den försäkrades rätt till skadestånd då de i lagen fastställda förutsättningarna för skadestånd föreligger ovillkorlig. I lagen ingår dock inte något stadgande som skulle förplikta försäkringsanstalten att meddela beslut och betala det skadestånd som lagen förutsätter inom en skälig tid. Det finns inte heller några stadganden om hur den försäkrades rätt till skadestånd kan förverkligas, om försäkringsanstalten helt underlåter att betala skadestånd. Det stadgande som förpliktar till att fördröjt skadestånd skall betalas förhöjt garanterar inte att en skadad arbetstagarare får det skadestånd som tillkommer honom inom skälig tid. Det täcker inte heller de påföljder som ett oskäligt dröjsmål med betalningen av skadestånd kan åsamka honom. I lagen ingår inte heller något förfarande genom vilket arbetstagararens rätt att av försäkringsanstalten få sådan rådgivning och service som skadeständsärendet förutsätter tryggas vid fall av försummelse.

2. Propositionens mål och de viktigaste förslagen

2.1. Mål och medel

Syftet med denna proposition är att lagstiftningsvägen effektivisera det obligatoriska socialskydd som baserar sig på lagstadgad olycksfallsförsäkring för arbetstagare. Samtidigt görs det möjligt att driva lagstadgad olycksfallsförsäkring i Finland från utlandet. Ändringarna genomförs så att förutsättningarna för drivandet av försäkring inte strider mot tredje skadeförsäkringsdirektivet. Avsikten är inte att genom propositionen ge upp Finlands exklusiva behörighet att ordna socialskydd utan den lagstaddade olycksfallsförsäkringen bibehålls alltså som en del av det nationella obligatoriska socialskyddet.

I fall av försummelser från försäkringsbolagets sida kommer arbetstagarnas ställning att tryggas genom ett garantisystem. Systemet gäller försummelser i fråga om behandling av skadeståndsärenden, betalning av skadestånd samt rådgivnings- och serviceskyldigheten. Arbetstagaren skall inte heller utan särskilda skäl vara skyldig att utom landets gränser ta emot sjukvård som en skada som uppkommit genom olycksfall kräver. Övervakningen av ett enhetligt skadeståndsförfarande förbättras genom att den ställning som ersättningsnämnden för olycksfallsärenden har stärks och dess verksamhetsförutsättningar effektiviseras. Skötseln av gemensamma uppgifter inom olycksfallsförsäkringssystemet centraliseras till Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund, som även sköter garantiförfarandet. Till Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund hör försäkringsanstalter som driver lagstadgad olycksfallsförsäkring, statskontoret och lantbruksföretagarnas pensionsanstalt. Dessa svarar även för Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbunds kostnader och deltar tillsammans med arbetsmarknadsorganisationerna i dess förvaltning. Begränsningarna av skyldigheten att bevilja försäkring slopas. När försäkringsanstalten beviljar en obligatorisk försäkring skall den ge ett intyg över att det är fråga om en arbetsolycksfallsförsäkring enligt finsk lagstiftning.

Förhandsfastställelse av försäkringspremier slopas. Förutsättningen är dock att försäkringspremierna baserar sig på olycksfallsrisken i den försäkrades arbete. Även ett utländskt EES-försäkringsbolag tillåts på basis av koncession som beviljats av hemstaten att driva lagstadgad olycksfallsförsäkring. Dessutom kan ett utländskt försäkringsbolag, vars

hemstat inte är en EES-stat (försäkringsbolag från tredje land), med koncession som beviljats av social- och hälsovårdsministeriet och under dess övervakning driva försäkring via en representation som inrättas i Finland.

De ändringar som föreslås gäller inte rätten att driva olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare och inte försäkringssystemet för olycksfallsförsäkringar för lantbruksföretagare. Uppgifter i anslutning till olycksfall i oförsäkrat arbete överförs från statskontoret till Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund. De föreslagna ändringarna tillämpas på statskontorets skadeståndsverksamhet till den del den föranleds av olycksfall som inträffar i statliga anställningar.

2.2. De viktigaste förslagen

Garantisystemen

Trots effektiva övervakningsmetoder är det inte möjligt att med gällande stadganden absolut garantera att skadeståndssökande alltid utan dröjsmål får det skadestånd han har rätt till eller den rådgivning och service som lagen förutsätter. När det gäller utländska försäkringsanstalter kan åtgärderna även förutsätta medverkan av myndigheterna i hemstaten, vilket i sin tur kan fördröja verkställandet av åtgärderna. Därför föreslås ett garantiförfarande som skulle trygga den försäkrades rättigheter även i fall av försummelser.

Försummelse och fördröjning av skadeståndsskyldigheten. Stadganden om ett skadeståndsgarantisystem ges i den händelse att utbetalningen av skadestånd fördröjs eller försummas. För dess finansiering svarar i sista hand de försäkringsanstalter som driver lagstadgad olycksfallsförsäkring i Finland. Ett sådant här system förutsätter att försäkringsanstalterna påförs en tidsfrist för handläggning av skadeståndsärenden och utbetalning av skadestånd. Därför föreslås att en försäkringsanstalt i skadeståndsärenden skall meddela sitt beslut utan dröjsmål och senast inom tre månader efter att den har fått nödvändiga utredningar. Försäkringsanstalten skall betala ut ett skadestånd som grundar sig på beslutet senast inom 14 dagar efter att beslutet har meddelats. Om skadeståndsskyldigheten grundar sig på ett beslut av en besvärsinstans, skall skadeståndet betalas inom 30 dagar från att besvärsinstansens beslut har vunnit laga kraft och försäkringsanstal-

ten har fått den utredning den behöver för att kunna fastslå storleken på skadeståndet. Härvid skall dessutom beaktas stadgandena om utbetalning av skadeståndsraterna i 47 § lagen om olycksfallsförsäkring.

Om försäkringsanstalten försummar att meddela sitt beslut eller utbetala skadestånd inom stadgad tid, överförs skadeståndsärendet på ansökan av sökanden till denna del för behandling hos Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund.

Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund behandlar skadeståndsärenden som överförs på förbundet och betalar ut det lagstadgade skadeståndet.

Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund har rätt att återkräva skadeståndet jämte de kostnader som handläggningen föranlett av den aktuella försäkringsanstalten. Dessutom kan en särskild försummelseavgift uppbäras hos försäkringsanstalten.

Rådgivning och service för försäkrade i skadeståndsärenden.

Målet för förarbetet i socialförsäkringsärenden har varit att en arbetstagare själv skall kunna sköta sitt skadeståndsärende utan experthjälp. Därför har försäkringsanstalter även i skadeståndsärenden som gäller lagstadgad olycksfallsförsäkring påförts en omfattande skyldighet att företa utredningar i ärendet och ge skadeståndssökanden råd och service. Rådgivningen gäller de utredningar som behövs i skadeståndsärenden och andra omständigheter som ansluter sig till förarbetet. Gällande stadganden ålägger försäkringsanstalter att endast meddela besluten på arbetstagarens språk, finska eller svenska. Därför föreslås att stadganden om arbetstagarens rätt till rådgivning och service på sitt eget språk, antingen finska eller svenska, tas in i lagen om olycksfallsförsäkring. Detsamma gäller arbetstagarens rätt i fråga om kontakterna till försäkringsanstalten i ett skadeståndsärende.

Ovan nämnda rättigheter skall även tryggas då försäkringsanstalten försummar sina skyldigheter. Därför föreslås att i lagen om olycksfallsförsäkring tas in ett stadgande enligt vilket en arbetstagare i fall av försummelse kan få den rådgivning och service han behöver hos Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund. De försäkringsanstalter som driver lagstadgad olycksfallsförsäkring svarar för de kostnader som förarbetet ger upphov till.

Den försäkrades rätt till sjukvård i Finland

Nivån på sjukvårdstjänster kan variera i olika länder bl.a. beroende på sjukvårdssystemets uppbyggnad och de mål som ställts för systemet. Även priset på tjänsterna kan variera beroende på nämnda faktorer och den allmänna prisnivån i landet. Vården kan i vissa länder t.o.m. vara förknippad med särskilda hälsorisker. Lagstadgad olycksfallsförsäkring ersätter kostnaderna för sådan vård som skadan kräver. Förutsättningen är att onödiga kostnader skall undvikas när vården ges. Det är dock inte ändamålsenligt att en patient som råkat ut för olycksfall i arbete uteslutande av kostnadsskäl vore tvungen att ta emot sjukvård utomlands. Därför föreslås att i lagen tas in en bestämmelse om att den skadade inte utan särskilda skäl skall vara tvungen att utomlands ta emot sådan vård som ett olycksfall i arbete kräver. Detsamma gäller även medicinska undersökningar och rehabilitering som behövs för utredandet av en skada som uppkommit genom olycksfall.

Övriga ändringar som tryggar den försäkrades ställning

Enhetlig skadeståndspraxis. Öppnandet av lagstadgad olycksfallsförsäkring för utländsk konkurrens innebär även att den skadeståndsverksamhet som berörs delas upp på flera försäkringsanstalter än nu. Därför kommer behovet av övervakning av en enhetlig skadeståndspraxis och normgivning att bli större. Förutsättningarna för erhållande av skadestånd och förmånsbeloppet grundar sig i fråga om lagstadgad olycksfallsförsäkring på tvingande lagstadganden som måste tolkas så enhetligt som möjligt.

Förhandsövervakningen av en enhetlig skadeståndspraxis minskar å ena sidan behovet av ändringssökande och kompletterar å andra sidan besvärinstansernas efterhandsgranskning av besluten. Därför föreslås att ersättningsnämnden för olycksfallsärenden skall ges bättre förutsättningar att effektivt övervaka och styra en enhetlig skadeståndspraxis. Enligt förslag skall nämndens ställning stärkas genom att stadganden om nämndens organisation, uppgifter, finansiering och förvaltning tas in i lagen om olycksfallsförsäkring.

Nämnden föreslås verka i Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund. Dess uppgift

är att förenhetliga skadeståndsväsendet genom att meddela allmänna anvisningar samt ge utlåtanden om försäkringsanstalternas förslag till skadeståndsbeslut. Utlåtandena skulle dock inte vara bindande för försäkringsanstalterna. Nämnden kan ge utlåtanden även till besvärinstanser.

Arbetsmarknadsorganisationernas deltagande i nämndens verksamhet utökas genom att antalet medlemmar som utses på förslag av dem höjs från nuvarande två till fyra. Även två av nämndens läkareexperter utses på förslag av arbetsmarknadsorganisationerna. Ordförande är en representant för det berörda ministeriet. Ministeriet utser även medlemmarna i nämnden. Stadgarna för nämnden fastställs genom förordning. Ministeriet fastställer dessutom på ansökan av nämnden de ärenden i vilka en försäkringsanstalt måste begära nämndens utlåtande.

Behandling av ärenden vid en försäkringsanstalt. Avgörande i ett olycksfallsersättningsärende förutsätter ofta en bedömning av medicinska frågor. Därför måste försäkringsanstalten ha tillgång till tillräcklig medicinsk sakkunskap vid behandlingen av sådana ärenden. På grund av detta föreslås i lagen om olycksfallsförsäkring ett uttryckligt stadgande som kräver att en legitimerad läkare deltar när skadeståndsärenden som förutsätter medicinsk sakkunskap handläggs vid försäkringsanstalten.

Skador som uppstått vid olycksfall i arbete och yrkessjukdomar kan ofta efter flera år förorsaka arbetsoförmögenhet och behov av vård, varvid utredningar som erhållits tidigare i ärendet behövs för behandlingen av skadeståndsyrkandena. Därför införs i lagen sådana bestämmelser om arkivering och uppbevaring av handlingar som behövs i skadeståndsärenden som kompletterar gällande bristfälliga stadganden. Försäkringsanstalten skall uppbevvara handlingar i enlighet med vad Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund bestämmer enligt ministeriets allmänna anvisningar.

Tvång att bevilja försäkring och innehållet i en försäkring. Verkställandet av det lagstadgade olycksfallsförsäkringssystemet grundar sig på arbetsgivarens försäkringsplikt. När förutsättningarna för försäkringsplikten uppfylls är arbetsgivaren skyldig att teckna lagstadgad olycksfallsförsäkring hos en försäkringsanstalt som är berättigad att bevilja sådana försäkringar. En försäkringsanstalt kan inte vägra att bevilja försäkring,

om försäkringen gäller ett sådant företag eller arbete för vilket försäkringsanstalten enligt fastställd bolagsordning är berättigad att bevilja försäkring och om försäkringssökande, när det är fråga om ett ömsesidigt bolag, i enlighet med bolagsordningen kan godkännas som medlem i bolaget. Eftersom lagstadgad olycksfallsförsäkring utgör en del av det obligatoriska socialskyddet, är en sådan här begränsning inte motiverad när det gäller systemets täckningskapacitet och funktion. När konkurrensen skärps kan möjligheten till sådana här begränsningar leda till att vissa försäkringstagare diskrimineras, vilket inte överensstämmer med målen för det obligatoriska socialskyddssystemet. Därför föreslås att möjligheten att begränsa beviljandet av försäkringar slopas. En försäkringsanstalt som driver försäkring i Finland enligt denna lag kan sålunda inte vägra att bevilja en olycksfallsförsäkring som söks hos anstalten.

Inom lagstadgad olycksfallsförsäkring har förutsättningarna för utbetalning av skadestånd samt fastställande av förmåner stadgats genom tvingande lagstadganden. Avvikelse från dessa kan inte göras genom avtal mellan parterna. Det är arbetsgivarens skyldighet att teckna försäkring. Försummelse av försäkringsplikten förorsakar menliga påföljder för arbetsgivaren, t.ex. indrivning av den försummade avgiften till förhöjt belopp. Arbetstagaren är inte part i försäkringsavtalet och kan inte välja hos vilken försäkringsanstalt försäkringen tecknas. Därför är det med avseende på försäkringstagarens och den försäkrades intressen samt hela systemets funktion nödvändigt att försäkringen uppfyller förutsättningarna i lagen om olycksfallsförsäkring. Därför föreslås bli stadgat att arbetsgivaren inte fullgör sin försäkringsplikt genom att teckna en försäkring vars innehåll begränsas i strid med lagen om olycksfallsförsäkring. Begränsningar av tillämpningsområdet för en försäkring leder till försummelsepåföljder för arbetsgivaren. Arbetstagaren kan i ett sådant fall dock få skadestånd för olycksfall från Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund.

I syfte att trygga försäkringstagarens ställning föreslås en bestämmelse enligt vilken försäkringsanstalten är skyldig att ge försäkringstagaren ett skriftligt intyg över att det är fråga om en obligatorisk försäkring i enlighet med lagen om olycksfallsförsäkring.

Rätt att bedriva lagstadgad olycksfallsförsäkring

Den separata koncessionen för bedrivande av lagstadgad olycksfallsförsäkring förslås bli slopad. Försäkring som en försäkringsanstalt enligt 8 § lagen om olycksfallsförsäkring bedriver får i Finland endast bedrivas av ett sådant i lagen om försäkringsbolag avsett finskt försäkringsbolag som enligt sin koncession har rätt att bedriva olycksfallsförsäkring i den skadeförsäkringsklass 1 som avses i 1 § 1 punkten i social- och hälsovårdsministeriets beslut om fastställande av försäkringsklasser för finska försäkringsbolag och försäkringsföreningar samt för utländska försäkringsbolag som är verksamma i Finland (858/95). Till detta ministeriebeslut har överförts bestämmelserna om försäkringsklasser i skadeförsäkringsdirektiven.

Lagstadgad olycksfallsförsäkring får i Finland dessutom bedrivas av ett sådant utländskt försäkringsbolag som avses i lagen om utländska försäkringsbolag (398/95) och som har rätt att i Finland bedriva försäkring i ovan nämnda skadeförsäkringsklass. Ett sådant försäkringsbolag är ett sådant utländskt EES-försäkringsbolag som avses i 2 § 1 mom. 1 punkten sagda lag och som på basis av koncession som beviljats av hemstaten är berättigad att driva verksamhet i Finland i skadeförsäkringsklass 1 samt ett sådant försäkringsbolag från tredje land som avses i 2 § 1 mom. 2 punkten och som från myndigheterna i Finland har fått särskild koncession för drivande av verksamhet i skadeförsäkringsklass 1 i Finland.

Det är ändamålsenligt att utsträcka rätten att bedriva försäkring även till försäkringsbolag från tredje land, eftersom det sedan begränsningarna för utländskt ägande slopades i lagen om försäkringsbolag redan är möjligt för ett utländskt ägt försäkringsbolag som grundats i Finland enligt finsk lagstiftning att bedriva lagstadgad olycksfallsförsäkring i Finland. Dessutom berörs koncessionen för ett försäkringsbolag från tredje land, dess verksamhet i Finland samt övervakningen av verksamheten i huvudsak av motsvarande stadganden som finska försäkringsbolag.

Bedrivandet av lagstadgad olycksfallsförsäkring förutsätter dessutom att försäkringsbolaget två månader innan verksamhet inleds lämnar in en särskild anmälan om detta till ministeriet samt Olycksfallsförsäk-

ringsanstalternas Förbund.

Koncession för ett finskt försäkringsbolag som vill driva verksamhet i skadeförsäkringsklass 1 beviljas enligt lagen om försäkringsbolag av social- och hälsovårdsministeriet. Ministeriet godkänner även en utvidgning av gällande koncession så att den gäller nämnda skadeförsäkringsklass. Förutsättningarna för beviljandet av koncession fastställs enligt gällande stadganden i lagen om försäkringsbolag.

Motsvarande koncession för ett utländskt EES-försäkringsbolag beviljas av en myndighet i hemstaten i enlighet med lagstiftningen om försäkringsbolag som anpassats till bestämmelserna i direktivet. Förutsättningen för drivande av verksamhet i Finland är dessutom att social- och hälsovårdsministeriet innan verksamheten inleds tillställs anmälan enligt 2 kap. lagen om utländska försäkringsbolag samt uppgifter om försäkringsbolagets verksamhet i anslutning därtill från berörd myndighet i hemstaten.

Om villkoren för beviljande av koncession stadgas i fråga om försäkringsbolag från tredje land i lagen om utländska försäkringsbolag. De förutsätter bl.a. att försäkringsbolaget inrättar en representation i Finland samt utser en huvudombudsman som godkänns av ministeriet att sköta bolagets affärsverksamhet i Finland och att representera bolaget juridiskt. Av representationens grundkapital skall dessutom minst hälften på villkor som ministeriet bestämmer ställas som säkerhet i en finsk bank som ministeriet godkänner. Representationens verksamhet sker helt i enlighet med finsk lag och verksamheten berörs i huvudsak av motsvarande soliditetsstadganden som finska försäkringsbolag.

Om inget annat följer av lagen om olycksfallsförsäkring, tillämpas stadgandena i lagen om försäkringsbolag på finska försäkringsbolag samt stadgandena i lagen om utländska försäkringsbolag på utländska försäkringsbolag som driver lagstadgad olycksfallsförsäkring. Gällande stadganden i båda lagarna anpassades till bestämmelserna i tredje skadeförsäkringsdirektivet vid ingången av april 1995.

Ändringar i försäkringspremiesystemet

Försäkringsverksamhet vars mål är att bevara försäkringsanstaltens risktäckningskapacitet baserar sig på att skaderisken kalkyle-

rats på försäkringsmatematiska grunder och beaktats i försäkringspremierna. Det förutsätter att entydiga grunder för försäkringspremier tillämpas på alla försäkringstagare. De utgör även förutsättningen för en effektiv övervakning av försäkringsverksamheten. Därför föreslås bli stadgat att en försäkringsanstalt som bedriver försäkring i enlighet med denna lag skall iaktta försäkringspremiernas kalkyleringsgrunder i sin verksamhet.

Att försäkringspremierna och grunderna för dem genom myndigheternas försorg skulle fastställas på förhand strider mot bestämmelserna i tredje skadeförsäkringsdirektivet. Därför slopas kravet på detta. Slopandet gäller även frivillig försäkring enligt lagen om olycksfallsförsäkring. Övervakningsmyndigheterna i Finland kan dock i efterskott få sådan information om försäkringspremier och utbetalda skadestånd som förutsätts i direktivet. När det gäller ett utländskt EES-försäkringsbolag fås uppgifterna från myndigheterna i den hemstat för vilken försäkringsbolaget är skyldigt att uppges beloppen av indrivna försäkringspremier och utbetalda skadestånd för varje försäkringsklass särskilt. I enskilda fall kan försäkringsbolaget även direkt krävas på uppgifter som bekräftar att försäkringsbolaget iakttar de tvingande bestämmelserna i finsk lagstiftning.

Målet med olycksfallsförsäkringspremier som beaktar riskerna i arbetet är att förebygga olycksfall i arbete och yrkessjukdomar genom att arbetsgivarna uppmuntras till åtgärder som förebygger olyckor. Gällande lag innehåller även begränsade möjligheter att utnyttja en frivillig självrisk för arbetsgivaren. Självriskens förebyggande effekt på olycksfall i arbete har dock för närvarande ingen nämnvärd betydelse. En kraftig utvidgning av självriskan kunde för sin del försämra den försäkrades ställning och även leda till oskäliga situationer för försäkringstagaren. Även bonussystemen lämpar sig dåligt för den lagstadgade olycksfallsförsäkringen där en försäkring är bunden till ett företag eller en arbetsplats.

Den risk som ett arbete förorsakar beaktas numera i mindre företag enligt en riskklassificering som social- och hälsovårdsministeriet fastställer för olika branscher. När det gäller större företag där olycksfallsriskens relativa variation inte är stor används obligatoriska specialtariffsystem. Olycksfall i arbete som inträffat i ett företag som tecknat

försäkring påverkar direkt storleken på den egna olycksfallsförsäkringspremien.

Beaktandet av riskerna i arbetet har minskat antalet olycksfall i arbete och befrämjat uppkomsten av etablerade arbetarskyddsorganisationer i större företag. Målet har därför varit att utsträcka specialtarifiering även till mindre företag. Av dessa orsaker är det viktigt att beaktandet av riskerna i arbetet bibehålls i fråga om försäkringspremier.

Bestämmelserna om specialtarifiering av försäkringar innebär i viss mån en reglering av försäkringspremierna. Enligt tredje skadeförsäkringsdirektivet är det medlemsstaternas skyldighet att säkerställa att de försäkringar som tillhandahålls inom deras territorier överensstämmer med den lagstiftning som skyddar det allmänna bästa och som gäller i den aktuella medlemsstaten. Genom nationell lagstiftning kan sålunda utfärdas begränsande stadganden som har som mål att skydda allmänna intressen, om de objektivt sett är nödvändiga och anpassade till det uppställda målet och tillämpas utan begränsningar på alla försäkringsanstalter som verkar i medlemsstaten.

Iakttagande av försäkringspremiernas riskmotsvarighet, vilket har som mål att skydda den försäkrade, kan anses överensstämma med allmänna intressen. Dess nödvändighet förordas av att samma mål inte kan uppnås lika effektivt med någon annan metod som är tillämpbar på försäkringssystemet i Finland.

På basis av vad som ovan framförts förslås att försäkringsanstalter som bedriver arbetsolycksfallsförsäkring i Finland skall använda sådana kalkyleringsgrunder för försäkringspremier enligt vilka försäkringspremierna bestäms så att de står i skälig proportion till de kostnader som försäkringen föranleder när risken för olycksfall och yrkessjukdom i den försäkrades arbete beaktas. Kalkyleringsgrunderna bör tillämpas på alla försäkringstagare. Om försäkringspremien eller beloppet av det skadestånd som betalas med stöd av försäkringen är tillräckligt högt, skall också försäkringstagarens egen olycksstatistik beaktas när försäkringspremier fastställs (specialtarifierad försäkring). Ministeriet har rätt att meddela närmare bestämmelser om klassificering av risker och fastställande av försäkringspremier utgående från hur farligt yrket eller arbetet är samt om hur försäkringstagarens egen olycksstatistik skall beaktas när försäkringspremien

fastställs.

Ett försäkringspremiesystem som grundar sig på hur farligt arbetet är förutsätter att statistik förs branschvis och i fråga om specialtarifferade försäkringar företagsvis. Försäkringsanstalterna är redan enligt gällande lag skyldiga att samla in de uppgifter som behövs för statistik över olycksfall i arbete och att tillställa dem Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund. Detta förfarande fortsätter.

Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbunds ställning och uppgifter

Det föreslås att de gemensamma uppgifter som ansluter sig till verkställandet av det lagstadgade olycksfallsförsäkringssystemet koncentreras till Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund. Förbundet sköter uppgifter som förutsätts av samarbetet mellan försäkringsanstalter som driver lagstadgad olycksfallsförsäkring i Finland samt andra uppgifter enligt vad som stadgas i lagen om olycksfallsförsäkring eller i någon annan lag eller förordning.

Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund sköter bl.a. uppgifter i anslutning till garantisystemet samt skyldigheter enligt internationella avtal som är bindande för Finland, t.ex. bilaterala överenskommelser om social trygghet samt skyldigheter som den i förordning (EEG) nr 1408/71 avsedda försäkringsanstalten på bonings- och vistelseorten skall sköta. Dessutom överförs från statskontoret på förbundet uppgifter i anslutning till olycksfall i arbete som inträffar i oförsäkrat arbete och uppgifter i anslutning till försumelse av försäkringsplikten. Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund kan även fatta tillämpningsbeslut om hur vidsträckt den obligatoriska försäkringsplikten är.

Ovan nämnda uppgifter förutsätter en omorganisering av Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbunds ställning. Därför stadgas att alla försäkringsanstalter som bedriver lagstadgad olycksfallsförsäkring i Finland skall vara medlemmar i Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund och enligt vad

som stadgas i lagen om olycksfallsförsäkring delta i kostnaderna för dess verksamhet. Även statskontoret och lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, som verkar som olycksfallsförsäkringsanstalt för lantbruksföretagare, skall enligt förslag vara medlemmar i Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund. Statskontoret deltar dock i dess verksamhet och kostnader endast till den del de ansluter sig till verkställandet av statskontorets uppgifter enligt lagen om olycksfallsförsäkring. På motsvarande vis deltar lantbruksföretagarnas pensionsanstalt i Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbunds verksamhet och kostnader till den del de gäller verkställandet av lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare. När det gäller lantbruksföretagarnas pensionsanstalt ges närmare stadganden i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare.

Skötseln av ovan nämnda uppgifter förutsätter till vissa delar att de rättigheter som hör till en olycksfallsförsäkringsanstalt utnyttjas och å andra sida även att vissa bestämmelser som är förpliktande för en försäkringsanstalt iaktas. Därför föreslås att dessa rättigheter och skyldigheter även utsträcks till att gälla Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund när förbundet sköter sina lagstadgade uppgifter. Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund kan bl.a. utfärda sådana bindande beslut i anslutning till skadeståndsgarantisystemet, avgöranden i fråga om tillämpningen av försäkringsplikten och olycksfall i oförsäkrat arbete i vilka ändring kan sökas på samma sätt som i en försäkringsanstalts beslut.

Eftersom den lagstadgade olycksfallsförsäkringen utgör en del av det obligatoriska socialskydd som arbetsmarknaden avtalar om och finansierar föreslås det genom lag bli stadgat om arbetsmarknadsorganisationernas deltagande i Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbunds förvaltning. Till förbundets styrelse hör tre representanter för de viktigaste arbetsgivarfackcentralerna, tre representanter för arbetstagar- och funktionsfackcentralerna samt högst sju representanter för försäkringsanstalterna.

Närmare bestämmelser om Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbunds förvaltning och uppgifter ges i dess stadgar, som meddelas genom förordning efter att förbundet gjort upp ett förslag.

Försäkringsvillkoren

Försäkrings- och skadeståndsverksamhet regleras i obligatorisk olycksfallsförsäkring främst genom sådana tvingande stadganden som alla försäkringsanstalter skall iaktta. Genom försäkringsvillkoren kan endast meddelas bestämmelser som kompletterar dessa. Eftersom förfarandet för fastställande av försäkringsvillkor strider mot tredje skadeförsäkringsdirektivet, föreslås förfarandet bli slopat. De gällande kompletterande bestämmelserna i försäkringsvillkoren överförs till den del det är nödvändigt till lagen. Villkoren för obligatorisk olycksfallsförsäkring skall dock delges ministeriet innan de tas i bruk. Slopandet av fastställelseförfarandet gäller även frivilliga försäkringar enligt lagen om olycksfallsförsäkring. De villkor som gäller dem bör dock vara sådana att de ger den försäkrade rätt till förmåner enligt lagen om olycksfallsförsäkring.

Övervakning av olycksfallsförsäkringsverksamheten

Övervakningen av finska försäkringsbolag ankommer helt och hållet på finska myndigheter. På övervakningen tillämpas stadgandena i lagen om försäkringsbolag.

På verksamhet som ett utländskt EES-försäkringsbolag driver i Finland tillämpas stadgandena om sådana försäkringsbolag i lagen om utländska försäkringsbolag. Finska myndigheter svarar för övervakningen av verksamhet som ett utländskt EES-försäkringsbolag driver i Finland, med undantag för övervakningen av dess ekonomi. Det ankommer på myndigheterna i försäkringsbolagets hemstat.

Ett utländskt EES-försäkringsbolag skall tillställa ministeriet sådana uppgifter om sin verksamhet som behövs för övervakningen i Finland för att det skall vara möjligt att konstatera om försäkringsbolaget iakttar de tvingande stadgandena i finsk lagstiftning. Ministeriet kan inspektera försäkringsbolagets verksamhet i bolagets representationslokaler i Finland. Inspektion av verksamheten i någon annan medlemsstat sker i samarbete med myndigheterna i hemstaten eller i den stat där representationen är belägen. Myndigheterna i hemstaten kan på motsvarande sätt göra inspektion vid ett utländskt EES-försäkringsbolags representation i Finland på plats i bolagets härvarande lokaler.

På övervakning av försäkringsrörelse som ett försäkringsbolag från tredje land driver i Finland tillämpas stadgandena om dylika försäkringsbolag i lagen om utländska försäkringsbolag. De motsvarar i huvudsak bestämmelserna om finska försäkringsbolag i lagen om försäkringsbolag. Övervakningen av olycksfallsförsäkring som ett försäkringsbolag från tredje land driver i Finland ankommer på finska myndigheter. Ministeriet har rätt att från försäkringsbolaget få de uppgifter som behövs för övervakningen, inspektera verksamheten vid bolagets representation i Finland på plats i dess lokaler och ta i besittning behövliga handlingar. Representationen skall årligen i enlighet med ministeriets bestämmelser tillställa ministeriet en utredning om sin verksamhet och sitt tillstånd, om beräkningen av ansvarsskulden samt ett intyg över att de medel som motsvarar grundkapitalet, den säkerhet som ställts och täckningen för ansvarsskulden motsvarar stadgandena i lagen. Representationen skall dessutom uppgöra ett sådant bokslut i enlighet med bestämmelserna som granskas på ett sätt som godkänts av ministeriet.

Även om tvånget att fastställa grunderna för försäkringspremier slopas, är det möjligt att för övervakning få uppgifter om uppburna försäkringspremier och utbetalda skadestånd för varje försäkringsklass särskilt från olycksfallsförsäkringsbolagen. Nödvändiga uppgifter fås även via den obligatoriska statistiken över olycksfall i arbete.

Övervakningen av skadeståndsverksamheten vid alla olycksfallsförsäkringsbolag som verkar i Finland ankommer på finska myndigheter. Olycksfallsförsäkringsbolagen är skyldiga att tillställa ministeriet de uppgifter som behövs för övervakningen av att de i sin verksamhet iakttar tvingande bestämmelser i finsk olycksfallsförsäkringslagstiftning. Nödvändig information om försäkringsbolagets verksamhet fås även via ansökningar om ändring i dess beslut och den förhandsövervakning som utförs av ersättningsnämnden för olycksfallsärenden.

Om ett försäkringsbolag försummar sina skyldigheter, kan de övervakningsskyldigheter om vilka stadgas i lagen om försäkringsbolag och lagen om utländska försäkringsbolag i enlighet med tredje skadeförsäkringsdirektivet tillämpas.

3. Propositionens verkningar

3.1. Ekonomiska verkningar

Det faktum att utländsk försäkringsverksamhet tillåts samt att förfarandet för fastställelse av försäkringspremier slopas ställer finska olycksfallsförsäkringsbolag i en öppen konkurrens med utländska försäkringsbolag vid ingången av 1999.

Propositionen har inga direkta statsekonomiska verkningar. Kostnader som statskontoret åsamkats av olycksfall som inträffat i oförsäkrat arbete har betalats av statens medel. Kostnader som detta åsamkat staten har täckts med en avgift som årligen uppburits hos försäkringsanstalterna. Eftersom dessa uppgifter enligt förslag skall överföras på Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund, förs även denna avgift över på förbundet sedan lagen trätt i kraft.

3.2. Verkningar i fråga om organisation och personal

En del av statskontorets nuvarande uppgifter överförs på Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund. Detta förorsakar statskontoret endast obetydliga verkningar i fråga om organisation och personal. Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbunds nya uppgifter förutsätter en väsentlig utökning av dess resurser.

4. Beredningen av propositionen

Under social- och hälsovårdsministeriets ledning inleddes i början av 1994 en utredning av vilka problem som kunde uppstå om det blir tillåtet att bedriva arbetsolycksfallsförsäkring i Finland från utlandet. De centrala arbetsmarknadsorganisationerna och försäkringssystemet uppgav för ministeriet i juni

1994 att de under vissa förutsättningar är villiga att öppna olycksfallsförsäkringsmarknaden för utländsk konkurrens. Därför inledde ministeriet utgående från ovan nämnda utredningsarbete förhandlingar med de centrala arbetsmarknadsorganisationerna och försäkringssystemet om åtgärder genom vilka de mål som uppställts för systemet kunde tryggas utan konflikter med bestämmelserna i tredje skadeförsäkringsdirektivet. Denna proposition har beretts enligt de mål som uppställdes vid förhandlingarna och i samarbete med arbetsmarknadsorganisationerna och försäkringssystemet.

5. Andra omständigheter som inverkat på propositionens innehåll

Sedan vissa finska försäkringsbolag råkat i betalningssvårigheter under detta årtionde tillsatte social- och hälsovårdsministeriet den 22 juni 1994 en arbetsgrupp (arbetsgruppen för garantisystemet inom försäkringsskyddet), vars uppgift bl.a. var att bereda ett förslag till hur ett lagstadgat garantisystem eller ett garantisystem som har därmed jämförbara verkningar kan förverkligas i fråga om trafikförsäkring, patientförsäkring och lagstadgad olycksfallsförsäkring. Arbetsgruppen avgav den 31 oktober 1995 till social- och hälsovårdsministeriet en mellanpromemoria (Social- och hälsovårdsministeriets arbetsgruppspromemoria 1995:21) där den i form av en regeringsproposition framlade ett förslag till hur försäkringsbolagens obligatoriska samgarantisystem kan skapas i lagstadgade skadeförsäkringar. Regeringen avger separat en proposition om ärendet till riksdagen. Avsikten är att den behandlas tillsammans med denna proposition.

DETALJMOTIVERING

1. Lagförslagen

1.1. Lagen om olycksfallsförsäkring

10 och 11 §§. Ändringarna i 10 § 2 mom. och 11 § föranleds av att de uppgifter som har samband med försummelse av försäkringsplikt samt olycksfall och yrkesjukdomar

i oförsäkrat arbete enligt lagförslaget skall överföras från statskontoret till Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund. Uppgifterna överfördes från olycksfallsverket till statskontoret med stöd av lagen om överföring av vissa av olycksfallsverkets uppgifter på statskontoret (132/87). Har en arbetsgivare försummat sin försäkringsplikt eller är han

inte ännu försäkringspliktig när olycksfallet i arbetet inträffar, skall Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund betala det skadestånd som lagen förutsätter. Samtidigt skall förbundet också bestämma de påföljder som försummelsen skall ha för arbetsgivaren. Påföljderna är skyldighet att betala den försummade försäkringspremien till fyrdubbelt belopp samt, om ett olycksfall i arbete har inträffat, ansvar för skadeståndskostnaderna till ett maximibelopp om 8 100 mark (1996 års ind.) per olycksfall.

11 a §. Den nya 11 a § reglerar vilket förfarande som skall anlitas när oklarhet uppstår om den obligatoriska försäkringspliktens omfattning. I dessa fall är det frågan om huruvida lagen om olycksfallsförsäkring skall tillämpas på en bestämd arbetsgivare eller arbetstagare eller ett bestämt arbete. Avsikten är att skapa ett förfarande genom vilket lagens tillämpningspraxis kan förenhetligas och å andra sidan ett bindande avgörande erhållas om försäkringsskyddets omfattning i de fall där frågan är av principiell betydelse. Förenhetligande avgöranden om tillämpningen av lagen blir allt viktigare när arbetslivet blir allt mera mångfacetterat och internationellt. Ett sådant avgörande kan enligt förslaget sökas av ifrågavarande arbetstagare, arbetsgivare eller försäkringsanstalt. Innan avgörandet meddelas skall samtliga parter höras. Ett beslut som Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund fattar med stöd av paragrafen får enligt förslagets 53 h § överklagas. Också ifrågavarande försäkringsanstalt skall ha besvärsmätt.

Bestämmelsen är inte avsedd att skapa ett nytt förfarande för sökande av ändring eller rättelse i redan fattade beslut. När frågan om försäkringspliktens omfattning har anknytning till ett ärende som gäller skadestånd med anledning av olycksfall, skall frågan i samband med skadeståndsbeslutet avgöras av den försäkringsanstalt som har beviljat den försäkring med stöd av vilken skadestånd söks. I dessa fall skall ändring sökas i försäkringsanstaltens skadeståndsbeslut.

12 §. Till 12 § 1 mom. föreslås ett tillägg om att en anteckning om självrisk skall göras i försäkringsbrevet.

I 3 och 4 mom. föreslås vissa tekniska justeringar som beror på ändringarna i 10 och 11 §§.

15 och 22 §§. I 15 § 4 mom. skall göras ett tillägg om att den som har skadats vid olycksfall i arbete inte utan särskild orsak är

skyldig att ta emot behövlig vård utom Finlands gränser. Motsvarande ändring föreslås också i 22 § 1 mom. Avsikten med tillägget är att undvika att patienter som har skadats vid olycksfall i arbete uteslutande av kostnadsskäl kommer att vårdas utomlands när detta kan medföra en särskild hälsorisk för patienten. Som en särskild orsak kan bl.a. betraktas att den skadade arbetar, bor eller vistas utomlands i ett land som tillhandahåller sjukvård som inte äventyrar adekvat vård av skadan eller annars medför särskild risk för arbetstagarens hälsa. Bedömningen skall utgå från de krav som i Finland ställs på sjukvårdens nivå. Vid tolkningen av vad som skall betraktas såsom en särskild orsak skall hänsyn dessutom tas till att avgörandet inte får stå i strid med bestämmelserna i Rådets förordning (EEG) nr 1408/71.

En teknisk justering föreslås i 22 § 2 mom. I paragrafens nya 3 mom. skall för tydlighetens skull konstateras att en försäkringsanstalt som avbryter eller innehåller skadestånd skall vara skyldig att ge ett beslut med detta innehåll.

29 §. Paragrafen reglerar rätten att bedriva lagstadgad olycksfallsförsäkring i Finland samt bestämmer vilken lagstiftning som skall tillämpas på försäkringsbolag vilka såsom försäkringsanstalter som avses i 8 § driver sådan verksamhet.

Med ett utländskt EES-försäkringsbolag avses enligt 2 § 1 mom. 1 punkten lagen om utländska försäkringsbolag ett utländskt försäkringsbolag vars hemstat hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Enligt momentets 2 punkt avses med försäkringsbolag från tredje land ett utländskt försäkringsbolag vars hemstat inte hör till Europeiska ekonomiska samarbetsområdet. Den skadeförsäkringsklass 1 som nämns i den föreslagna paragrafen omfattar enligt social- och hälsovårdsministeriets beslut olycksfall, inklusive arbetsskador och yrkessjukdomar.

För att en försäkringsanstalt som bedriver lagstadgad olycksfallsförsäkring skall fullgöra sina skyldigheter och för tillsynen av detta är det nödvändigt att en anmälan görs till ministeriet och Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund när en försäkringsanstalt börjar driva verksamhet enligt denna lag. En försäkringsanstalt som bedriver lagstadgad olycksfallsförsäkring i Finland skall höra till Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund och delta i dess driftskostnader. Försäkringsanstalten skall årligen i samband

med betalningen av premien bära upp en avgift som används för främjande av arbetarskyddet och som genom Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbunds förmedling styrs till arbetarskyddsfonden. Försäkringsanstalten skall också delta i bl.a. verkställigheten av indexförhöjningssystemet och sköta de uppgifter som ansluter sig till uppbörderna av arbetslöshetsförsäkringspremier, enligt vad som föreskrivs i lagen om arbetslöshetskassor (603/84).

Lagen om försäkringsbolag reglerar inhemskas försäkringsbolags verksamhet också till den del som denna gäller försäkring enligt denna lag. Förutom att lagen om försäkringsbolag har bestämmelser om bildande av försäkringsbolag och koncession för ett sådant bolag reglerar lagen också bl.a. försäkringsbolagens soliditet, bolagsrättsliga beslutsfattande och förvaltning, vinstutdelning, fusion av försäkringsbolag, avslutande av verksamheten och tillsynen över försäkringsbolagens verksamhet, inklusive ekonomisk tillsyn.

Enligt lagen om försäkringsbolag kan ministeriet förbjuda verkställigheten av ett beslut som har fattats av ett inhemskt försäkringsbolags bolagsstämma, förvaltningsråd eller styrelse och uppmana försäkringsbolaget att inom en utsatt tid rätta sitt felaktiga tillvägagångssätt eller förbjuda bolaget att fortsätta detta. Uppmaningen eller förbudet kan förenas med vite eller ett förbud för bolaget att bevilja nya försäkringar. I sista hand kan ministeriet återkalla försäkringsbolagets koncession.

Den verksamhet som de utländska försäkringsbolagen bedriver i Finland med stöd av lagen om olycksfallsförsäkring och tillsynen över denna verksamhet skall regleras av lagen om utländska försäkringsbolag, om inte annat följer av lagen om olycksfallsförsäkring. Utländska EES-försäkringsbolag berörs av bestämmelserna i lagens 1—3 och 9—11 kap. I 2 kap. ingår bl.a. bestämmelser om ett förfarande enligt vilket ett EES-försäkringsbolag med stöd av en koncession som har beviljats i dess hemstat i Finland kan börja bedriva sådan verksamhet som koncessionen omfattar, antingen genom att här etablera en representation eller genom att fritt tillhandahålla försäkringstjänster med en annan medlemsstat som bas. I 3 kap. finns bestämmelser om tillsynen över dessa försäkringsbolag. Soliditetskraven för ett utländskt EES-försäkringsbolag och dess representation i Fin-

land bestäms enligt lagstiftningen i dess hemstat, som skall motsvara minimikraven i det tredje skadeförsäkringsdirektivet. Ansvaret för den finansiella tillsynen vilar på myndigheterna i försäkringsbolagets hemstat. Tillsynen omfattar särskilt kontroll av försäkringsbolagets solvens, av den försäkringstekniska ansvarsskulden samt de tillgångar som täcker denna. De finländska tillsynsmyndigheternas rätt att för tillsynen få behövliga uppgifter om olycksfallsförsäkringarna regleras dessutom i förslaget 32 a §. Till övriga delar skall ett utländskt EES-försäkringsbolag bedriva sin verksamhet med stöd av lagen om olycksfallsförsäkring i enlighet med finländsk lagstiftning och under de finländska myndigheternas tillsyn.

Om ett EES-försäkringsbolag som i Finland bedriver försäkring med stöd av lagen om olycksfallsförsäkring bryter mot bestämmelser som är förpliktande för bolaget, skall de finländska myndigheterna ha möjlighet att uppmana bolaget att upphöra med den felaktiga verksamheten. Skulle försäkringsbolaget inte iakta uppmeningen, skall den myndighet i försäkringsbolagets hemstat som svarar för försäkringsinspektionen underrättas. Denna myndighet skall vidta effektiva åtgärder för att stoppa den felaktiga verksamheten. Om åtgärderna är otillräckliga, skall ministeriet ha möjlighet att förelägga vite, omhänderta egendom som bolaget innehar i Finland eller förbjuda bolaget att bevilja nya försäkringar. I brådskande fall skall ministeriet ha möjlighet att tillgripa ovan nämnda åtgärder redan innan rättelseuppmaning har givits eller myndigheterna i hemstaten har underrättats. Endast myndigheten i hemstaten kan återkalla ett utländskt EES-försäkringsbolags koncession.

När ett försäkringsbolag från tredje land driver lagstadgad olycksfallsförsäkring i Finland regleras verksamheten och tillsynen av 1 och 4—11 kap. lagen om utländska försäkringsbolag, om inte annat följer av lagen om olycksfallsförsäkring. För att koncession skall beviljas skall bolaget här ha såväl en representation som en generalagent och dessutom förutsätts det bl.a. att det kan bedömas att bolaget i sin verksamhet kommer att iakta sunda och försiktiga affärsprinciper. Likaså förutsätts det att representationen i Finland har ett grundkapital om minst 7 miljoner mark, av vilket minst hälften skall deponeras såsom säkerhet i en finsk pen-

ninginrättning. Social- och hälsovårdsministeriet skall utöva direkt tillsyn över representationens soliditet och dess övriga verksamhet, på samma sätt som i fråga om inhemska försäkringsbolag. Även tvångsmedlen, inklusive återkallande av koncession, skall vara desamma som för inhemska försäkringsbolag.

30 §. När en person som är anställd av staten råkar ut för ett olycksfall i arbete eller insjuknar i en yrkessjukdom betalas skadestånd enligt lagen om olycksfallsförsäkring ur statens medel. Utbetalningen av ersättningen sköts numera av statskontoret. Paragrafens 1 mom. skall ändras till att gälla statskontoret, beträffande vilket i tillämpliga delar skall gälla vad lagen om olycksfallsförsäkring föreskriver om försäkringsanstalter. På statskontoret skall följaktligen bl.a. tillämpas lagens bestämmelser om sökande av förmåner enligt nämnda lag, handläggning av skadeståndsärende, meddelande av beslut och verkställighet av beslut, utbetalning av skadestånd, frister och sökande av ändring. Bestämmelserna om skadeståndsgarantiförfarandet i lagens 41 b § 2 och 4—6 mom. skall dock inte tillämpas på statskontoret. Fristerna i paragrafens 1 och 3 mom. skall dock förplikta också statskontoret. De bestämmelser i lagen om olycksfallsförsäkring som gäller försäkring och försäkringsförhållande skall dock inte gälla statskontoret.

30 a §. Förslagets 30 a § 1 mom. gäller Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbunds uppgifter. Förbundet skall ha hand om garantiförfarandet enligt 41 b § och 41 c § 2 mom., utbetalningen av skadestånd för olycksfall som har inträffat i oförsäkrat arbete samt bestämmande av påföljder vid försummelse att iakttä försäkringsplikten. Förbundet skall också fungera som den anstalt på boende- och vistelseorten som avses i Rådets förordning (EEG) nr 1408/71 och i internationella avtal om social trygghet som är bindande för Finland. Förbundet skall ha hand om utjämningsystemet för indexförhöjningar och sjukvårdskostnader och vissa uppgifter i anslutning till obligatoriska avgifter som bärs upp av försäkringsanstalterna. Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund skall se till att statistik förs över olycksfall i arbete samt att försäkringsbolagen såsom hittills lämnar de statistiska uppgifter som detta förutsätter. Förbundet skall bedriva forsknings- och utvecklingsarbete som ansluter sig till försäkringssystemet och

syftar till att förebygga olycksfall i arbete. Likaså skall förbundet informera om arbetsolycksfallsförsäkring och sköta olycksfallsförsäkringsanstaltens allmänna intressebevakning. Utöver dessa uppgifter skall Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund såsom hittills också sköta vissa uppgifter som inte ansluter sig till verkställighet av olycksfallsförsäkringen och som regleras i annan lagstiftning. Till dessa hör bl.a. uppgifter i anslutning till redovisningen av arbetslöshetsförsäkringspremier.

I paragrafens 2 mom. finns bestämmelser om vilka organ Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund skall ha. Förbundet skall ha ett allmänt möte och en styrelse. I förbundet skall dessutom finnas en ersättningsnämnd för olycksfallsärenden.

Paragrafens 3 mom. reglerar styrelsens sammansättning. Styrelsen skall ha högst tretton ordinarie medlemmar, av vilka högst sju skall företräda förbundets medlemsanstalter. Tre av medlemmarna skall företräda arbetsgivarnas och tre arbetstagarnas och funktionärernas viktigaste fackcentraler. Styrelsen skall inom sig utse en ordförande. Ministeriet skall fastställa valet. Till styrelsen skall dessutom höra högst fem ersättare, av vilka en skall företräda arbetsgivarnas och en arbetstagarnas och funktionärernas viktigaste fackcentraler. En ersättare skall företräda den mest representativa organisationen för bevakning av lantbruksföretagarnas ekonomiska intressen.

Enligt 4 mom. skall Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbunds uppgifter och förvaltning bestämmas närmare i dess stadgar. Dessa skall meddelas genom förordning sedan Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund har gjort en framställning därom till ministeriet.

Enligt 5 mom. skall samtliga försäkringsanstalter som driver försäkring enligt lagen om olycksfallsförsäkring höra till Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund. De skall också delta i kostnaderna för dess uppgifter, enligt vad som bestäms i lagen om olycksfallsförsäkring. Bestämmelserna skall ingå i lagens 41 b och 58 §§.

Statskontoret driver inte försäkringsrörelse även om det är skyldig att av statens medel betala ersättning för olycksfall i arbete och yrkessjukdomar som inträffar i statens arbete. Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring är ett på obligatorisk försäkring baserat ersättningssystem som regleras i lagen om

olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare. Verkställigheten av systemet sköts av lantbruksföretagarnas pensionsanstalt i dess egenskap av en i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare avsedd olycksfallsförsäkringsanstalt för lantbruksföretagare. Staten deltar i finansieringen av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring. Denna försäkring har ett eget separat försäkringspremiesystem samt en organisation för bl.a. arbetarskyddsverksamheten. Även om statskontoret och lantbruksföretagarnas pensionsanstalt skall vara medlemmar av Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund, skall de dock delta i förbundets verksamhet och kostnader endast till den del som dessa har samband med de uppgifter som statskontoret skall sköta enligt lagen om olycksfallsförsäkring och lantbruksföretagarnas pensionsanstalt skall sköta enligt lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare. När det gäller lantbruksföretagarnas pensionsanstalt skall frågan regleras genom det förslag till ändring av 22 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare som ingår i propositionen.

Enligt 6 mom. skall de rättigheter och skyldigheter som en försäkringsanstalt har när den driver lagstadgad olycksfallsförsäkring i tillämpliga delar också gälla Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund när förbundet sköter de uppgifter som lagen föreskriver.

30 b §. I paragrafen föreslås ändringar som gäller ersättningsnämnden för olycksfallsärenden. Nämnden skall ha en ordförande som företräder ministeriet samt tre lagfarna medlemmar som utses på förslag av Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund, samt fyra arbetsmarknadsmedlemmar av vilka två utses på förslag av arbetsgivarnas viktigaste fackcentraler och två på förslag av arbetstagarnas och funktionärernas viktigaste fackcentraler. Till nämnden skall också höra fem medicinskt sakkunniga, av vilka två skall utses på förslag av Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund och en på förslag av arbetsgivar- och en på förslag av arbetstagar- och funktionärsorganisationerna. Ett behövligt antal ersättare kan utses såväl för medlemmarna som de medicinskt sakkunniga. Av arbetsmarknadsorganisationernas ersättare skall en utses på förslag av arbetsgivar- och en på förslag av arbetstagar- och funktionärsorganisationerna. Nämnden skall tillsättas av ministeriet. Mandatperioden

skall vara treårig. Den verksamhet som ersättningsnämnden för olycksfallsärenden bedriver skall regleras närmare i dess stadgar, som meddelas genom förordning.

31 §. I 1 mom. föreslås att en försäkringsanstalt inte längre skall ha möjlighet att t.ex. genom bestämmelser i bolagsordningen begränsa beviljandet av försäkringar enligt lagen om olycksfallsförsäkring. Lagändringen är avsedd att förhindra att försäkringstagare diskrimineras t.ex. till följd av sin olycksfallsrisk.

Paragrafens nya 2 mom. är avsett att skydda såväl arbetstagaren som den arbetsgivare som är försäkringstagare mot att försäkringen begränsas. Innehållet i den obligatoriska olycksfallsförsäkringen bestäms av lagen och kan inte begränsas genom villkor eller avtal. En inskränkning av försäkringens tillämpningsområde skulle medföra att försäkringen inte kunde betraktas såsom en sådan obligatorisk försäkring som avses i lagen om olycksfallsförsäkring. Enligt 62 § skall begränsningar som gäller förmånerna vara ogiltiga. Försäkringsanstalten skall vara skyldig att ge försäkringstagaren ett intyg över att försäkringen är en sådan obligatorisk försäkring som avses i lagen om olycksfallsförsäkring. Intyget ges i form av en anteckning i försäkringsbrevet och i ett tillkännagivande som enligt 65 § skall finnas på arbetsplatsen.

32 §. I 1—4 mom. föreslås justeringar i bestämmelserna om försäkringsavtalets giltighetstid, uppsägning och upphörande. Samtidigt föreslås att i paragrafen till behövliga delar skall tas in kompletterande bestämmelser som nu ingår i de allmänna försäkringsvillkoren. I 1 mom. bestäms den försäkringsperiod för vilken försäkringsavtalet ingås. I det gällande momentet föreskrivs att försäkringsanstalten skall söka stadfästelse av sina försäkringsvillkor hos minimisteriet. Denna bestämmelse föreslås bli slopad, vilket innebär att förfarandet med stadfästelse av försäkringsvillkor upphör från ingången av 1999, när paragrafen träder i kraft.

Bestämmelsen i 2 mom. om när uppsägningen av ett försäkringsavtal är giltig, skall endast gälla obligatorisk olycksfallsförsäkring.

Tidbegränsningen i gällande 3 mom. skall slopas. Den försäkring som avses i momentet skall gälla tills arbetet har avslutats.

I 4—5 mom. föreslås tekniska justeringar. Paragrafens nya 6 mom. gäller frågan hu-

ruvida en obligatorisk olycksfallsförsäkring förblir i kraft när försäkringstagaren försätts i konkurs. Frågan regleras inte i gällande lag om olycksfallsförsäkring. Praxis är att försäkringsanstalterna avslutar försäkringen när de får kännedom om att konkursförfarande har inletts. Trots att försäkringstagaren försätts i konkurs kan arbetet dock fortsätta i företaget för konkursboets räkning. Konkursboet är i egenskap av arbetsgivare försäkringspliktigt när den minimitid uppfylls som lagen förutsätter för att försäkringsplikt skall uppstå. I rättspraxis har arbetstagarens skadeståndsskydd dock med stöd av den tidigare försäkringen ansetts fortgå också efter konkursen under en tid som motsvarar arbetstagarens kortaste uppsägningstid, om inte en ny försäkring har tagits. En särskild bestämmelse i lagen skall klarlägga förfarandet på denna punkt. Bestämmelsen står i överensstämmelse med den allmänna avtalsrättsliga principen att konkurs inte allmänt medför att ett avtalsförhållande upphör att gälla. Den föreslagna bestämmelsen innebär att försäkringsförhållandet trots konkursen skall fortsätta oförändrat tills arbetet avslutas. De skyldigheter som försäkringen medför för arbetsgivaren övergår dock på konkursboet från den tidpunkt när arbetsgivaren försätts i konkurs. Konkursboet skall följaktligen bl.a. vara skyldigt att underrätta försäkringsanstalten om förändringar i den risk som försäkringen gäller samt att ansvara för arbetsgivarens skyldigheter i skadeståndsärenden. Konkursboet skall också vara skyldigt att underrätta försäkringsanstalten om att det försäkrade arbetet upphör. Försäkringspremier som gäller arbete som konkursboet låter utföra efter att konkursen har inletts skall vara s.k. massaskuld för konkursboet, dvs. de skall betalas ur boet före fordringar som berättigar till utdelning. Utjämningspremier som återbärs för tiden före konkursens början skall enligt allmänna konkursrättsliga principer hänföras till boets tillgångar.

32 a §. Enligt paragrafen skall en försäkringsanstalt delge ministeriet villkoren för en obligatorisk olycksfallsförsäkring två månader innan dessa tas i bruk. Likaså skall ministeriet vid behov ha rätt att av försäkringsanstalten få del av de kalkyleringsgrunder för försäkringspremierna, blanketter och övriga handlingar som anstalten använder i sin verksamhet. Bestämmelsen är nödvändig för tillsyner över att försäkringsbolaget iakt-

tar de tvingande bestämmelserna i lagen.

33 §. Till 1 mom. skall fogas en bestämmelse om att tidpunkten när ansvarigheten börjar skall antecknas i försäkringsbrevet. Ansvarigheten skall börja tidigast från den tidpunkt när försäkringsanstalten eller dess ombud bevisligen mottog försäkringsansökan. Av särskild orsak kan parterna dock avtala om en senare tidpunkt. I försäkringsvillkoren kan föreskrivas att försäkringsbolagets egen försäkringsblankett skall användas.

Paragrafens 2 mom. skall strykas, eftersom begränsningar i skyldigheten att bevilja försäkring inte längre skall vara tillåtna.

35 §. Paragrafen gäller kalkyleringen av försäkringspremien. Grunderna för försäkringspremierna skall inte längre stadfästas. Enligt 1 mom. skall ett försäkringsbolag som driver försäkring enligt lagen om olycksfallsförsäkring dock ha sådana kalkyleringsgrunder för sina försäkringspremier som bestämmer premiens belopp.

Enligt 2 mom. skall kalkyleringsgrunderna skall vara sådana att försäkringspremierna står i skälig proportion till de kostnader som försäkringarna medför, med beaktande av risken för olycksfall och yrkessjukdom i det arbete som försäkras. Till de kostnader som försäkringen medför skall också räknas de kostnader som försäkringsanstalterna gemensamt skall svara för. När försäkringspremien eller de skadestånd som betalas med stöd av försäkringen är tillräckligt höga, skall också försäkringstagarens egen olycksstatistik beaktas när försäkringspremien bestäms. Bestämmelsen innebär att man i lagen håller fast vid principen om riskmotsvarighet och förfarandet med obligatorisk specialtarifiering av försäkringar. För detta ändamål skall ministeriet meddela närmare föreskrifter om klassificering av risker och om hur yrkets eller arbetets farlighet och försäkringstagarens egen statistik skall beaktas vid bestämmandet av försäkringspremien. I momentet föreslås dessutom ett bemyndigande att genom förordning meddela föreskrifter om vilka förvärsinkomster som skall inräknas i det lönebelopp som utgör grund för försäkringspremien. En sådan bestämmelse saknas i gällande lagstiftning. Förfarandet baserar sig på den praxis som för närvarande är hävdvunnen på området.

I 3 mom. föreslås en bestämmelse som syftar till att beträffande specialtarifierade försäkringar förhindra att försäkringstagaren överför sin försäkring till ett annat försäk-

ringsbolag för att undvika att försäkringspremiens höjs till följd av företagets negativa skadeutveckling. Ett förbud mot överföring av försäkring skulle dock strida mot principen om fritt tillhandahållande av försäkringstjänster. I paragrafen skall därför föreskrivas att den mottagande försäkringsanstalten sedan den har mottagit anmälan om överföring av försäkringen skall ha rätt att för de senaste fem kalenderåren få de uppgifter om skadefall och lönebelopp som gäller försäkringen i fråga.

I 4 mom. föreslås bestämmelser som motsvarar bestämmelserna i gällande 2 mom. om hur avgiften för främjande av arbetarskyddet skall bäras upp och innefattas i försäkringspremiens. Försäkringsanstalten skall betala avgiften till Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund, som sedan skall redovisa denna till arbetarskyddsfonden enligt vad som bestäms genom förordning.

35 a §. I nya 35 a § föreslås bestämmelser som motsvarar dem som nu ingår i de allmänna försäkringsvillkoren för lagstadgad olycksfallsförsäkring om uppörd och återbäring av förskotts- och utjämningspremie. I paragrafen föreslås också bestämmelser om den tid inom vilken utjämningspremiens skall bäras upp eller återbäras samt om möjligheten att inte bära upp eller återbära låga utjämningspremier. Markbeloppet skall vara bundet till det indextal som årligen fastställs för tillämpningen av 9 § lagen om pension för arbetstagare. Markbeloppet i paragrafen motsvarar 1971 års allmänna lönenivå och är på för närvarande ca 410 mark.

36 §. Paragrafens ordalydelse justeras, eftersom de uppgifter som beror på att en arbetsgivare har försummat sin försäkringsplikt skall överföras på Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund.

37 §. Paragrafen gäller en arbetsgivares underlåtelse att fullgöra sin skyldighet att lämna uppgifter som behövs för bestämmande av försäkringspremiens. Bestämmelsens ordalydelse skall enligt förslaget preciseras så att ansvaret i dessa fall kan uppskattas och en högst fyrdubbel avgift krävas in av arbetsgivaren beträffande den del som den oriktiga uppgiften eller försummelsen gäller.

38 §. Paragrafen skall ändras så att också Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbunds beslut om avgifter och skadestånd som arbetsgivaren skall betala skall vara verkställbara utan dom eller beslut.

I paragrafens nya 3 mom. skall tas in en

bestämmelse om dröjsmålsränta på obetald försäkringspremie. Bestämmelsen motsvarar bestämmelserna i de allmänna försäkringsvillkoren för lagstadgad olycksfallsförsäkring. Räntan skall vara bunden till den räntefot som föreskrivs i räntelagen (633/82).

I paragrafens nya 4 mom. skall tas in bestämmelser om förhöjning av en försäkringspremie som drivs in i utsökningsväg. Bestämmelsen motsvarar en bestämmelse som nu ingår i de allmänna försäkringsvillkoren.

41 §. Ordalydelsen i 5 mom. skall preciseras och momentet skall fördes med ett tillägg enligt vilket en arbetsgivare inte utan särskild orsak för utredning av ett olycksfall i arbete skall vara skyldig att bege sig utom Finlands gränser för att bli undersökt av en läkare eller sjukvårdsanstalt som försäkringsanstalten har utsett. Angående tolkningen av vad som skall betraktas såsom särskild orsak gäller vad som har konstaterats i motiveringen till 15 §. Dessutom föreslås en sådan ändring av momentet att försäkringsanstalten när den skadade inte tillställer anstalten behövlig utredning i stället för att bestämma att handläggningen av skadestandsärendet förfaller skall ha möjlighet att endast avbryta handläggningen av ärendet. När försäkringsanstalten avbryter handläggningen skall den också meddela ett överklagbart beslut med detta innehåll.

41 b §. I paragrafens 1 och 3 mom. föreskrivs en tid inom vilken skadestandsbeslutet senast skall ges och skadeståndet utbetalas. I 2, 4 och 5 mom. ingår bestämmelser om ett förfarande för tryggande av den försäkrades rättigheter när försäkringsskyldigheten har försummats. Förfarandet gäller såväl obligatoriska försäkringar som sådana frivilliga försäkringar som avses i lagens 57 §. Försäkringsanstalten skall meddela sitt skadestandsbeslut utan dröjsmål och senast inom tre månader efter att den har mottagit den utredning som föreskrivs i 39, 41, 41 a, 44 och 46 §§. Fristen skall följaktligen räknas enligt den tidpunkt när försäkringsanstalten får den utredning som behövs för att det skall vara möjligt att avgöra ärendet. Enligt 41 a § 1 mom. skall försäkringsanstalten se till att den så snart som möjligt till sitt förfogande får alla de handlingar som behövs för avgörande av skadestandsärendet. En noggrannare tidsgräns är av praktiska orsaker omöjlig, eftersom utredningen kan fördröjas av orsaker som inte är beroende av försäkringsanstalten.

När det gäller inkomstjämkningen av efterlevandespension föreslås ett undantag beträffande den tid inom vilken beslutet skall meddelas. Ett sådant beslut skall såsom hittills meddelas inom ett år efter att en ansökan om skadestånd med anledning av dödsfall eller försvinnande gjordes hos försäkringsanstalten. Enligt lagförslaget skall en bestämmelse med detta innehåll tas in i 41 b § 1 mom. i stället för i gällande 45 §, som samtidigt upphävs.

Meddelar inte försäkringsanstalten sitt beslut inom den tid som föreskrivs i 1 mom. och beror inte dröjsmålet med handläggningen av ärendet på att detta handläggs av en besvärinstans eller ersättningsnämnden för olycksfallsärenden, skall handläggningen av skadestandsärendet på ansökan av den som är part i ärendet överföras på Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund.

Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund skall ofördröjligen meddela sitt beslut om huruvida villkoren för överföring av ärendet är uppfyllda. För detta ändamål skall försäkringsanstalten utan dröjsmål tillstålla Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund den utredning som förbundet har begärt för avgörande av ärendet samt de handlingar som försäkringsanstalten förfogar över. Härmed skall avses utredningar som kan tjäna såsom underlag för en bedömning av om försummelse har skett samt för handläggning av det fördröjda skadestandsärendet. Skulle försäkringsanstalten inte lämna denna utredning inom den skäliga tid som har satts ut i begäran, kan det enbart på denna grund anses att meddelandet av ett beslut i ärendet har försummats. Beslutet om överföring av ärendet skall delges parterna och ifrågasvarande försäkringsanstalt. Överföringen skall endast gälla den del av skadestandsärendet som kan anses ha blivit fördröjd. Till övriga delar skall försäkringsanstalten fortfarande vara skyldig att se till att skadestandsärendet blir handlagt.

När ärendet har överförts till Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund, skall förbundet behandla skadestandsärendet och se till att behövlig tilläggsutredning inhämtas. Därefter skall förbundet meddela sitt skadestandsbeslut. Vid handläggningen av ärendet skall Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund ha samma rättigheter som en försäkringsanstalt att få utredningar av olika myndigheter och sjukvårdsanstalter samt av arbetsgivaren. Likaså skall förbundet i tilläm-

pliga delar ha samma skyldigheter som en försäkringsanstalt.

I 3 mom. föreslås att ett skadestånd som grundar sig på ett beslut av en försäkringsanstalt skall betalas ut inom 14 dagar efter att beslutet gavs. Har beslutet fattats av en besvärinstans skall tiden räknas från att beslutet vann laga kraft och försäkringsanstalten mottog den utredning som behövs för bestämmande av skadeståndet. Härvid skall dessutom observeras bestämmelserna i 47 § 1 mom. om hur skadestandsrater förfaller till betalning.

Om en försäkringsanstalt inte betalar ut skadeståndet inom den tid som bestäms i 3 mom., skall detta betalas av Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund. Också detta förfarande förutsätter ansökan av en part. Om utbetalningen av skadeståndet inte kan anses ha fördröjts, skall Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund ge ett negativt beslut. Är beslutet positivt, skall förbundet betala den ersättning som framgår av försäkringsbolagets eller besvärinstansens beslut.

Enligt 6 mom. skall Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund ha rätt att av ifrågasvarande försäkringsanstalt återkräva det skadestånd som förbundet har betalt till följd av försummelsen samt dessutom skäliga handläggningskostnader. Grunderna för dessa skall ministeriet fastställa på ansökan av Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund. Förbundet skall dessutom ha möjlighet att av den försäkringsanstalt som har gjort sig skyldig till försummelsen bära upp en försummelseavgift som ministeriet fastställer. Avgiften skall till sin karaktär vara en ekonomisk påföljd vars syfte är att förebygga försummelser. Till den del som återkrävda handläggningskostnader, skadestånd och försummelseavgifter inte täcker de kostnader som Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund vållas av förfarandet, skall i sista hand de övriga försäkringsanstalterna svara för dessa på det sätt som föreskrivs i 58 §. I Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbunds beslut angående tillämpningen av denna paragraf skall sökas ändring på samma sätt som i försäkringsanstaltens beslut. En försäkringsanstalt som har gjort sig skyldig till en försummelse kan dock inte söka ändring i ett beslut om överföring av ett ärende eller skadestånd som skall betalas till en försäkrad. Skadeståndsgarantiförfarandet skall inte gälla statskontoret eller lantbruksföretagarnas pensionsanstalt. Detta framgår av 30 § 1

mom. denna lag samt 9 § lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare.

41 c §. I den nya paragrafens 1 mom. finns bestämmelser om den försäkrades rätt att av försäkringsanstalten få rådgivning och tjänster som avses i 41 a § 3 mom. samt rätt att i sina kontakter med försäkringsanstalten använda sig av antingen finska eller svenska, beroende på vilket av dessa som är hans modersmål. Avsikten är att paragrafen skall garantera de försäkrade en jämbördig ställning oberoende av om försäkringen har tagits i en inhemsk eller utländsk försäkringsanstalt. I praktiken förutsätter bestämmelsen att en utländsk försäkringsanstalt som driver olycksfallsförsäkring i Finland måste ha personal som behärskar finska och svenska.

Bestämmelserna i 2 mom. tryggar den försäkrades rättigheter i det fallet att försäkringsanstalten försummar sina skyldigheter enligt 1 mom. Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund skall härvid vara skyldig att ge den rådgivning och service som den försäkrade behöver och vid behov för utredning av ärendet ta kontakt med ifrågavarande försäkringsanstalt. Skyldigheten skall dock inte omfatta rådgivning och service som skulle innebära att förbundet skulle fungera såsom den försäkrades juridiska biträde eller ombud.

41 d §. Avsikten med nya 41 d § är att säkra att tillräcklig medicinsk sakkunskap finns att tillgå när skadeståndavgöranden fattas. Läkaren skall anteckna sin ståndpunkt i handlingarna. En daterad anteckning kan göras t.ex. i den mapp som innehåller handlingarna i ärendet.

41 e §. I nya 41 e § 1 mom. skall tas in bestämmelser om hur en part eller hans anhöriga skall tillställas beslutet samt på vilket språk detta skall avfattas. Bestämmelserna har hittills ingått i 11 § förordningen om verkställighet av lagen om olycksfallsförsäkring och lagen om yrkessjukdomar (850/48), nedan *verkställighetsförordningen*.

I 2 mom. skall tas in bestämmelser som motsvarar verkställighetsförordningens bestämmelser om att ankomstdagen för handlingar och utredningar som försäkringsanstalten mottar skall antecknas på dessa. Ankomstdagen är avgörande bl.a. vid prövningen av om 41 b § blir tillämplig eller om ändring kan sökas. Dateringen skall därför ske med anlitande av en metod som kan betraktas såsom pålitlig.

I 3 mom. föreslås bestämmelser om upp-

bevaring av handlingar som gäller olycksfallsförsäkring och skadestånd till följd av olycksfall. Det förutsätts att handlingarna uppbevaras såsom Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund närmare bestämmer enligt allmänna anvisningar av ministeriet.

46 §. Till 2 mom. skall fogas en begränsning som innebär att en skadeståndstagare inte utan särskild orsak för undersökning av den skada som berättigar till försäkring är skyldig att bege sig utom Finlands gränser till en läkare eller ett sjukhus som försäkringsanstalten har anvisat. Angående tolkningen av vad som skall betraktas såsom särskild orsak gäller vad som har konstaterats i motiveringen till 15 §. I momentet konstateras dessutom uttryckligen att ifall utbetalningen av skadestånd avbryts, skall försäkringsanstalten vara skyldig att meddela ett särskilt beslut med detta innehåll.

53 h §. I 5 kap. lagen om olycksfallsförsäkring finns bestämmelser om sökande av ändring, rättelse av beslut, avgörande av ett ärende på nytt, återkrav samt frister som skall iakttas. Rätt att söka ändring har i första instans en part. Den försäkringsanstalt som har meddelat beslutet betraktas inte såsom part. Anstalten har dock rätt att söka ändring i det beslut som en besvärinstans har fattat med anledning av försäkringsanstaltens skadeståndavgörande. Enligt förslaget 30 a § skall Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund i vissa fall sköta de uppgifter som gäller handläggningen av ett skadeståndsärende samt utbetalningen av skadeståndet. Förbundet kan också meddela sådana avgöranden beträffande tolkningen som avses i 11 a §. Därför föreslås att vad som i 5 kap. föreskrivs om en försäkringsanstalts beslut på motsvarande sätt skall gälla beslut som Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund meddelar med stöd av denna lag. Också Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund skall ha rätt att söka ändring i ett avgörande som en besvärinstans har fattat med anledning av ett beslut av förbundet. En försäkringsanstalt skall dock inte ha rätt att söka ändring genom besvär i ett beslut som Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund har meddelat om tillämpning av 41 b § 1—4 mom. Begränsningen behövs för att syftet med skadeståndsgarantisystemet skall uppnås. Detta hindrar inte försäkringsanstalten att söka ändring i ett beslut som har fattats med stöd av 41 b § 5 mom. och som

gäller beloppet av kostnader som återkrävs eller försummelseavgiftens belopp.

Ett sådant avgörande om tillämpningen av lagen som avses i 11 a § skall meddelas av Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund. Även ifrågavarande försäkringsanstalt skall därför ha rätt att söka ändring i beslutet. Likaså skall självrättelse enligt 53 c § skall vara möjlig i fråga om beslut som har fattats av Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund. Besvärsskriften skall i så fall tillställas besvärinstansen genom förmedling av Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund, som skall ha möjlighet att rätta beslutet enligt de yrkanden som ändringssökanden har framfört.

58 §. I paragrafen föreskrivs hur de kostnader skall täckas som Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund förorsakas av uppgifter enligt denna lag. Kostnaderna skall täckas genom att försäkringsanstaltarna årligen får betala en avgift vars grunder ministeriet fastställer på ansökan av förbundet för tre år åt gången. Försäkringsanstalten skall redovisa avgifterna till Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund enligt vad som bestäms genom förordning.

60 §. I 1 mom. föreslås ett tekniskt tillägg som beror på nya 35 a §.

I 6 mom. föreslås bestämmelser om försäkringsanstaltens skyldighet att delta i täckandet av indexförhöjningarna för påbörjad utbetalning av olycksfallspension, fortlöpande menersättning, familjepension och skadestånd som utges i ett för allt samt i täckandet av vissa sjukvårdskostnader. Detsamma skall gälla förfarandet vid förhöjning av begravningshjälp och vissa tillägg. Den lagstadgade olycksfallsförsäkringen är huvudsakligen ett på fondering baserat försäkringssystem. De medel som behövs för att täcka framtida uppskattade kostnader för olycksfall i arbete eller yrkessjukdomar samlas upp och fonderas på förhand.

Inflationen i fråga om sjukvårdskostnader kan inte förutspås med tillräcklig säkerhet på ett sätt som skulle göra det möjligt att på förhand, när försäkringspremierna fastställs ta hänsyn till sjukvårdskostnader som kan komma att ersättas när flera årtionden har förflutit efter att skadan uppstod. Därför föreslås det att försäkringsanstaltarna skall förpliktas att jämbördigt delta i sådana sjukvårdskostnader för vilka ersättning med stöd av lagen betalas till skadeståndstagaren när över nio år har förflutit från ingången av det

första året efter att olycksfallet inträffade. Förfarandet bygger på en årlig beräkning av de belopp som varje försäkringsanstalt betalar ut i sådana skadestånd för s.k. gamla skador. Kostnaderna för dessa skall delas mellan försäkringsanstaltarna. Förfarandet är detsamma som i fråga om indexförhöjningar. Avsikten är att också nya försäkringsbolag som träder in på marknaden jämbördigt skall delta i betalningen av kostnaderna för skötseln av dessa gamla skador. Systemet skall gälla såväl olycksfall i arbete som yrkessjukdomar.

Ministeriet skall bestämma grunderna för täckande av de förhöjningar och kostnader som avses i momentet samt fördelningen av dessa mellan försäkringsanstaltarna. Dessa skall vara skyldiga att till Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund redovisa en utjämning som motsvarar fördelningen, enligt vad som särskilt bestäms genom förordning.

64 §. I 1, 2 och 4 mom. föreslås en teknisk justering. Bestämmelsen i 3 mom. skall ändras så, att Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund för förande av statistik som hör till dess verksamhetsområde och som beskriver samhällsförhållandena och deras utveckling skall ge statistikcentralen behövliga uppgifter som baserar sig på anmälan om olycksfall. Genom denna bestämmelse undviker man att statistiken förs dubbel, vilket nu är fallet. Statistiken över olycksfall och yrkessjukdomar samt skadestånd som betalas till följd av dessa skall fortfarande föras av Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund, såsom 1 mom. föreskriver. Samhällsstatistiken angående olycksfall i arbete skall däremot föras av statistikcentralen.

64 a—64 b §§. Paragrafernas ordalydelse skall ändras så att de kommer att gälla Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund.

65 §. Paragrafens ordalydelse skall ändras så att den ger bättre möjligheter att ta hänsyn till de olika förhållandena på arbetsplatserna.

65 a—65 b §§. Paragrafernas ordalydelse skall ändras så att de kommer att gälla Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund.

1.2. Lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring

4 §. Till paragrafen skall fogas en begränsning som innebär att rehabiliteringsklienten inte är skyldig att ta emot rehabilite-

ring utom Finlands gränser, om inte annat följer av särskilda orsaker. Motiveringen till lagändringen är densamma som motiveringen till 15 § lagen om olycksfallsförsäkring.

1.3. Lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare

9 §. Angående ärenden som avses i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare tillämpas, om inte annat följer av nämnda lag, i tillämpliga delar vad som lagen om olycksfallsförsäkring, yrkessjukdomslagen och lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/91) föreskriver om sökande av ersättning, ersättningsskyldighet, ersättning, handläggning av ersättningsärenden, förande av ersättningstagares talan, underställning av olycksfallsförsäkringsanstaltens beslut, deltagande i kostnaderna för olycksfallsnämndens verksamhet, sökande av ändring i olycksfallsförsäkringsanstaltens beslut och i debitering av försäkringspremie, olycksfallsförsäkringsanstaltens regressrätt samt delgivningskyldighet. Vad dessa lagar föreskriver om arbetstagare och försäkringsanstalt skall på motsvarande sätt tillämpas på lantbruksföretagare och lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt. Till 1 mom. skall fogas en begränsande bestämmelse om att nya 30 b § lagen om olycksfallsförsäkring, som gäller ersättningsnämnden för olycksfallsärenden, samt nya 41 b § 2 och 4—6 mom. i samma lag, som gäller skadeståndsgarantin, inte skall tillämpas i ärenden som avses i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare. Ersättningsnämnden för olycksfallsärenden skall följaktligen inte behandla ärenden som avses i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare. Skadeståndsgarantisystemet skilja inte heller gälla lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring. Det är inte motiverat att utsträcka tillämpningen av dessa bestämmelser till lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkring, eftersom det är frågan om ett separat obligatoriskt försäkringssystem som lantbruksföretagarnas pensionsanstalt har hand om och i vars finansiering staten direkt deltar. Staten utövar också direkt tillsyn över lantbruksföretagarnas pensionsanstalts verksamhet.

22 §. I 1 mom. föreslås bestämmelser om hur lantbruksföretagarnas pensionsanstalt i sin egenskap av lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt skall delta i

Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbunds verksamhet och kostnader. Deltagandet skall endast gälla den verksamhet och de kostnader som ansluter sig till verkställigheten av lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare. Ministeriet skall fastställa grunderna för kalkylering av ovan nämnda kostnader. Till momentet skall också fogas en hänvisning till bestämmelserna i 65 § lagen om olycksfallsförsäkring om en försäkringsanstalts rätt att få de uppgifter som behövs för avgörandet av ett försäkrings- och skadeståndsärende. Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt har också hittills med stöd av 9 § 1 mom. lagen om olycksfallsförsäkring haft rätt till dessa uppgifter. Med hänsyn till sakens karaktär är det dock motiverat att i lagen ta in en särskild hänvisning om denna rätt.

Paragrafens 3 mom. skall enligt förslaget ändras så att lantbruksföretagarnas pensionsanstalt för förande av statistik som gäller dess verksamhetsområde och som beskriver samhällsförhållandena och deras utveckling även kan ge Statistikcentralen behövliga uppgifter om olycksfall i arbete.

1.4. Lagen om försäkringsbolag

Bestämmelserna i 2 kap. 5 § 4 mom. lagen om försäkringsbolag ändras i anslutning till ändringen av 29 § lagen om olycksfallsförsäkring. Nämnda 29 § reglerar förutsättningarna för drivande av lagstadgad olycksfallsförsäkring.

2. Ikraftträdande

2.1. Lagen om ändring av lagen om olycksfallsförsäkring

Den föreslagna lagen avses träda i kraft den 1 januari 1997. Lagens 29, 31, 32, 32 a, 35, 35 a och 37 §§, 38 § 3—4 mom. samt 60 § 1—6 mom. föreslås dock träda i kraft först den 1 januari 1999. När 29 §, 32 § 1 mom. och 35 § träder i kraft upphör stadfästetvånget för försäkringspremier och försäkringsvillkor och lagstadgad olycksfallsförsäkring kan därefter under vissa villkor också bedrivas av utländska försäkringsbolag. Att dessa bestämmelser föreslås träda i kraft senare än de övriga beror på ikraftträdelsetidtabellen för den proposition om en garantiordning vid konkurs och insolvens i försäkringsbolag som är avsedd att behand-

las av riksdagen samtidigt med denna proposition.

Från ingången av 1999 skall följaktligen inte längre en sådan särskild koncession av statsrådet som den nuvarande behövas för drivande av lagstadgad olycksfallsförsäkring. I ikraftträdelsebestämmelserna skall därför föreskrivas att en koncession som har beviljats för drivande av lagstadgad olycksfallsförsäkring innan 29 § trädde i kraft skall upphöra att gälla senast den 31 december 1998. För att de försäkringsanstalter som då driver lagstadgad olycksfallsförsäkring skall ha möjlighet att utan avbrott fortsätta sin verksamhet och för att nya olycksfallsförsäkringsbolag skall kunna inleda sin verksamhet genast från ingången av 1999, föreslås att anmälan enligt 29 § 2 mom. om bedrivande av försäkring enligt denna lag skall få göras hos ministeriet och Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund redan innan nämnda paragraf träder i kraft.

Bland ikraftträdelsebestämmelserna skall dessutom tas in en bestämmelse om de basbelopp som vissa indexbundna marktbelopp utgår från.

Bland ikraftträdelsebestämmelserna skall dessutom tas in bestämmelser som gäller överföring av uppgifter som följer av oförsäkrat arbete från statskontoret till Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund. Förbundet skall handlägga de nya ärenden i anslutning till oförsäkrat arbete som väcks efter den 31 december 1996, oberoende av om olycksfallet i arbete eller försummelsen av försäkringsskyldigheten har skett innan denna lag trädde i kraft. Däremot skall de uppgifter i anslutning till oförsäkrat arbete som är anhängiga vid statskontoret när lagen träder i kraft först från den 1 april 1997 överföras till att handläggas av Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund. Detsamma skall gälla utbetalning och justering av skadestånd samt andra uppgifter i anslutning till skadestånd som statskontoret har beviljat innan denna lag trädde i kraft. Sistnämnda bestämmelse kommer följaktligen att gälla

bl.a. olycksfallspensioner som när lagen träder i kraft betalas av statskontoret samt skadestånd och andra ärenden som redan har behandlats av statskontoret och som kan föranleda nya skadeståndskrav efter att lagen har trätt i kraft. En övergångstid är nödvändig för att en ostörd utbetalning av skadestånden skall vara möjlig i ikraftträdelseskedet. De kostnader som statskontoret förorsakas för denna övergångstid skall beaktas vid bestämmandet av den avgift för 1997 som avses i lagens 58 §. Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund skall senast den 31 augusti 1997 till statskontoret betala en sådan andel av avgiften som motsvarar dessa kostnader.

Bland ikraftträdelsebestämmelserna föreslås också bestämmelser om eventuellt under- eller överskott beträffande kostnader som statskontoret under 1996 eventuellt vållas genom olycksfall i oförsäkrat arbete. Social- och hälsovårdsministeriet har genom ett beslut av den 20 december 1995 (1668/95) för 1996 fastställt den avgift som avses i 58 § lagen om olycksfallsförsäkring. Avgiften skall täcka de kostnader som statskontoret har vållats genom oförsäkrat arbete. Avgiftens storlek grundar sig på en förhandsbedömning och motsvarar inte nödvändigtvis de faktiska kostnader som uppstår under 1996. Ett eventuellt över- eller underskott har hittills beaktats i nästa års avgift. Efter att lagen har trätt i kraft styrs avgiften till Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund. Den andel av kostnaderna som motsvarar det eventuella underskottet för 1996 skall därför bäras upp i avgiften för 1997 och Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund skall senast den 31 augusti 1997 till statskontoret betala en motsvarande andel av avgiften. Motsvarande bestämmelser föreslås också angående betalningen av ett eventuellt överskott till Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund.

Bland ikraftträdelsebestämmelserna föreslås slutligen att åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter skall få vidtas innan den träder i kraft.

2.2. Lagen om ändring av 4 § lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring

Lagen om ändring av 4 § lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring föreslås träda i kraft den 1 januari 1997.

2.3. Lagen om ändring av 9 och 22 §§ lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare

Lagen om ändring av 9 och 22 §§ lagen

om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare föreslås träda i kraft den 1 januari 1997.

2.4. Lagen om ändring av 2 kap. 5 § lagen om försäkringsbolag

Lagen om ändring av 2 kap. 5 § lagen om försäkringsbolag, som ansluter sig till ändringen av 29 § lagen om olycksfallsförsäkring, föreslås träda i kraft den 1 januari 1999.

Med stöd av vad som anförts ovan föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

1.

Lag

om ändring av lagen om olycksfallsförsäkring

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 20 augusti 1948 om olycksfallsförsäkring (608/48) 45 §, sådant detta lagrum lyder i lag av den 23 oktober 1992 (948/92),

ändras 10 § 2 mom., 11 §, 12 § 1, 3 och 4 mom., 15 § 4 mom., 22 och 29 §§, 30 § 1 mom., 30 a §, 31—33 och 35—38 §§, 41 § 5 mom., 46 § 2 mom., 58 §, 60 § 1 och 6 mom. samt 64, 64 a, 64 b, 65, 65 a och 65 b §§,

av dessa lagrum 10 § 2 mom., 11 § och 12 § 1 mom. sådana de lyder i lag av den 23 december 1971 (956/71), 22 § sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 27 mars 1991 (627/91), 29 § sådan den lyder i lag av den 17 mars 1995 (396/95), 30 a § sådan den lyder ändrad genom lag av den 22 januari 1988 och den 14 oktober 1994 (39/88 och 893/94), 35 § sådan den lyder i lag av den 6 april 1979 (408/79), 38 § sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 10 juli 1981 (526/81), 41 § 5 mom. och 46 § 2 mom. sådana de lyder i sistnämnda lag, 58 § sådan den lyder ändrad genom lag av den 9 mars 1962 och den 29 juni 1990 (205/62 och 603/90), 60 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 30 december 1992 (1642/92) och 6 mom. sådant det lyder i lag av den 20 februari 1987 (192/87), 64 § sådan den lyder ändrad genom nämnda lag av den 22 januari 1988 och den 14 oktober 1994 samt genom lag av den 8 januari 1993 (21/93), 64 a och 65 b §§ sådana de lyder i nämnda lag av den 22 januari 1988, 64 b § sådan den lyder i lag av den 29 december 1989 (1306/89), 65 a § sådan den lyder i nämnda lag av den 10 juli 1981, samt

fogas till lagen nya 11 a, 30 b, 32 a, 35 a, 41 b—41 e och 53 h §§ som följer:

10 §

Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund svarar för att ett olycksfall i arbete som har drabbat den som är anställd hos en arbetsgivare som avses i 1 mom. ersätts enligt denna lag och med beaktande av 12 § 2 och 5 mom.

11 §

Drabbar ett olycksfall i arbete en arbetstagare i arbete hos en arbetsgivare som har försummat sin försäkringsplikt, svarar Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund för betalningen av skadestånd enligt denna lag. Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund har rätt att utöver den avgift som nämns i 36 § dessutom av arbetsgivaren

återkräva vad som på detta sätt har bestäms att utgå i skadestånd, dock högst 1 000 mark för varje olycksfall.

11 a §

Uppstår annars än i anslutning till ett skadeståndsärende oklarhet om huruvida denna lag skall tillämpas på arbetet och har saken principiell betydelse, avgör Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund frågan på ansökan av ifrågavarande arbetstagare, arbetsgivare eller försäkringsanstalt.

12 §

En försäkringspliktig arbetsgivare skall själv intill ett belopp av 100 mark betala skadestånd för varje olycksfall i arbetet, om inte försäkringen frivilligt har utsträckts till att omfatta också denna skadeståndsskyldighet. I försäkringsbrevet skall alltid antecknas huruvida arbetsgivaren har någon självrisk eller inte.

 Underlåter en arbetsgivare att betala ett i 1 mom. nämnt skadestånd eller uppstår det meningsskiljaktighet om skadeståndets belopp är den försäkringsanstalt hos vilken arbetaren har försäkrats för olycksfall i arbete skyldig att betala skadestånd enligt lag. Motvarande skyldighet har Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund, om en arbetsgivare som avses i 2 mom. försummar sin skadeståndsskyldighet.

Försäkringsanstalten och Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund har rätt att av arbetsgivaren återkräva skadestånd som har betalats i enlighet med 3 mom.

15 §

 Sjukvård skall ges med undvikande av onödiga kostnader, dock utan att den skadades hälsotillstånd äventyras. Vård som ett olycksfall i arbete kräver är den skadade dock inte skyldig att ta emot utom landets gränser, om inte annat följer av någon särskild orsak.

22 §

Arbetstagaren är skyldig att ta emot av läkare föreskriven behandling som avser en förbättring av hans arbets- eller funktionsförmåga. Denna skyldighet gäller dock inte livsfarliga vårdåtgärder eller vård som utan särskild orsak ges utom Finlands gränser.

Detsamma gäller rehabilitering enligt vad därom särskilt bestäms. Vägrar arbetstagaren utan godtagbar orsak att ta emot sådan behandling eller rehabilitering, kan utbetalningen av dagpenning, olycksfallspension och menersättning avbrytas.

Har skadan förvärrats eller sjukdomstillståndet förlängts av en orsak som beror på den skadade och som inte är en följd av den skada eller sjukdom som skall ersättas, kan skadeståndet helt eller delvis innehållas för viss tid.

Om en försäkringsanstalt avbryter eller innehåller skadestånd med stöd av 1 eller 2 mom., skall anstalten meddela ett beslut med detta innehåll.

29 §

Ett i lagen om försäkringsbolag (1062/79) avsett försäkringsbolag får i Finland bedriva försäkring enligt denna lag som en i 8 § avsedd försäkringsanstalt, när det enligt sin koncession har rätt att bedriva försäkring i den skadeförsäkringsklass 1 som avses i 1 § 1 punkten i social- och hälsovårdsministeriets beslut om fastställande av försäkringsklasser för finska försäkringsbolag och försäkringsföreningar samt för utländska försäkringsbolag som är verksamma i Finland (858/95) och som har gjort en anmälan enligt 2 mom. om inledandet av verksamheten. Detsamma gäller ett utländskt försäkringsbolag som avses i lagen om utländska försäkringsbolag (398/95) och som har rätt att i Finland bedriva försäkring i nämnda skadeförsäkringsklass.

Ett försäkringsbolag som har för avsikt att bedriva försäkring enligt denna lag i Finland skall senast två månader innan verksamheten inleds anmäla detta hos ministeriet och Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund, för att de skyldigheter som gäller en sådan försäkringsanstalt skall fullgöras.

På ett försäkringsbolag som bedriver försäkring enligt denna lag skall lagen om försäkringsbolag tillämpas om bolaget är inhemskt och lagen om utländska försäkringsbolag tillämpas om bolaget är utländskt, om inte något annat följer av denna lag.

30 §

I de fall där staten är skadeståndsskyldig med anledning av olycksfall i arbete eller yrkessjukdom, skall skadeståndet betalas av statskontoret. Angående statskontoret gäller då i tillämpliga delar vad som i denna lag

bestäms om försäkringsanstalter. På statskontoret tillämpas dock inte 41 b § 2 mom. och 4—6 mom.

30 a §

Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund sköter de uppgifter som samarbetet mellan försäkringsanstalter vilka bedriver försäkring enligt denna lag förutsätter samt övriga uppgifter, enligt vad som bestäms i denna lag eller annan lag eller förordning. Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund sköter också de uppgifter som försäkringsanstalten på boende- eller vistelseorten skall sköta enligt internationella avtal som är bindande för Finland.

Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund har ett allmänt möte och en styrelse, vilka är förbundets organ. I förbundet finns dessutom en ersättningsnämnd för olycksfallsärenden.

Styrelsen för Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund har högst 13 ordinarie medlemmar så, att högst sju av dessa företräder förbundets medlemsanstalter samt tre de viktigaste arbetsgivarfackcentralerna och tre de viktigaste arbetstagar- och funktionärsfackcentralerna. Styrelsen väljer inom sig en ordförande och valet fastställs av ministeriet. Till styrelsen hör dessutom högst fem suppleanter, av vilka en skall företräda de viktigaste arbetsgivarfackcentralerna, en de viktigaste arbetstagar- och funktionärsfackcentralerna och en den mest representativa organisationen för bevakning av lantbruksföretagarnas ekonomiska intressen.

Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbunds uppgifter och förvaltning bestäms närmare i dess stadgar. Stadgarna meddelas genom förordning sedan Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund har gjort en framställning därom till ministeriet.

Samtliga försäkringsanstalter som bedriver försäkring enligt denna lag skall höra till Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund och delta i kostnaderna för dess uppgifter, enligt vad som bestäms i denna lag. Till Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund hör dessutom statskontoret och den lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt som avses i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare. Statskontoret deltar i Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbunds verksamhet och kostnader endast till den del som dessa ansluter sig till verkställigheten av statskontorets uppgifter enligt denna lag. Särskilda bestämmelser meddelas om hur lantbruks-

företagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt deltar i Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbunds verksamhet och kostnader.

De rättigheter och skyldigheter som en i denna lag avsedd försäkringsanstalt har gäller i tillämpliga delar också Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund när förbundet sköter de uppgifter som avses i 1 mom.

30 b §

För främjande av ett enhetligt skadeståndsförfarande finns i anslutning till Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund en ersättningsnämnd för olycksfallsärenden. Nämnden har en ordförande, tre lagfarna medlemmar, fyra arbetsmarknadsmedlemmar, fem medicinskt sakkunniga och ett behövligt antal ersättare, som ministeriet utser för tre år i sänder. Medlemmarna skall vara förtrogna med lagstadgad olycksfallsförsäkring. Ordföranden och de lagfarna medlemmarna skall ha avlagt juris kandidatexamen. De medicinskt sakkunniga skall vara i Finland legitimerade läkare som är förtrogna med försäkringsmedicin.

Till ordförande i ersättningsnämnden för olycksfallsärenden utses den medlem som företräder ministeriet. De lagfarna medlemmarna och två av de medicinskt sakkunniga utses på förslag av Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund. Av arbetsmarknadsmedlemmarna utses två på förslag av arbetsgivarnas och två på förslag av arbetstagar- och funktionärernas viktigaste fackcentraler. Av arbetsmarknadsmedlemmarnas ersättare utses en på förslag av arbetsgivarnas och en på förslag av arbetstagar- och funktionärernas viktigaste fackcentraler. Av de medicinskt sakkunniga utses en på förslag av arbetsgivarnas och en på förslag av arbetstagar- och funktionärernas viktigaste fackcentraler. Förslagen till lagfarna medlemmar och andra medicinskt sakkunniga ändas som utses på förslag av arbetsmarknadsorganisationerna skall omfatta dubbelt så många kandidater som behövs. Nämnden, som också kan arbeta indelad i sektioner, utser ett behövligt antal viceordförande bland sina lagfarna medlemmar.

Blir ordföranden, en medlem, en medicinskt sakkunnig eller en ersättare i ersättningsnämnden för olycksfallsärenden på ett bestående sätt förhindrad att sköta sina uppgifter, skall ministeriet i hans ställe för den återstående mandatperioden utse en ny ordförande, medlem, medicinskt sakkunnig eller

ersättare, med beaktande av bestämmelserna i 2 mom.

Stadgarna för ersättningsnämnden för olycksfallsärenden bestäms genom förordning. Ministeriet fastställer på ansökan av nämnden de ärenden i vilka en försäkringsanstalt skall begära utlåtande av nämnden.

31 §

En försäkringsanstalt får inte vägra att bevilja eller hålla i kraft en i denna lag avsedd försäkring som har sökts hos anstalten.

När försäkringsanstalten beviljar en försäkring skall den ge den försäkringspliktiga försäkringstagaren ett skriftligt intyg över att försäkringen är en i denna lag avsedd obligatorisk försäkring. Intyget skall antecknas i försäkringsbrevet och i ett tillkännagivande som avses i 65 §. Begränsas innehållet i försäkringen i strid med denna lag, uppfyller försäkringen inte försäkringsplikten enligt denna lag.

32 §

Försäkringsavtalet ingås för en försäkringsperiod. Försäkringsperioden är ett kalenderår, utom när försäkringen träder i kraft under året, varvid den första försäkringsperioden löper ut vid utgången av kalenderåret efter det år då försäkringen påbörjades. Därefter fortsätter försäkringen en period åt gången, om inte försäkringstagaren skriftligen säger upp försäkringen senast tre månader innan försäkringsperioden går ut.

Uppsägning av en obligatorisk försäkring enligt denna lag är giltig endast om det samtidigt visas att en ny försäkring träder i kraft i en annan försäkringsanstalt när giltighetstiden för den uppsagda försäkringen går ut.

Försäkringsavtalet kan också ingås för ett bestämt arbete eller företag som varar en begränsad tid. En sådan försäkring upphör utan uppsägning och försäkringsperioden är försäkringens giltighetstid. Fortsätter arbetet efter den tidpunkt som har antecknats i försäkringsbrevet, anses försäkringen dock vara i kraft tills arbetet har upphört. Försäkringstagaren skall i så fall före utgången av den tid som har antecknats i försäkringsbrevet underrätta försäkringsanstalten om att arbetet fortsätter.

Avslutas ett annat än i 3 mom. avsett arbete eller upphör företaget med sin verksamhet eller upphör försäkringsplikten av någon annan orsak, skall försäkringstagaren minst en månad före försäkringsperiodens utgång

skriftligen underrätta försäkringsanstalten härom. Försummar försäkringstagaren detta, är han skyldig att med ett skäligt belopp ersätta försäkringsanstalten för de kostnader som försummelsen har vållat.

Konstateras en försäkringstagare vara medellös vid utmätning av en försäkringspremie eller är hans vistelseort okänd också för den verkställande myndigheten, anses försäkringsavtalet ha förfallit den dag då detta konstaterades.

Försätts en arbetsgivare som har tagit en i denna lag avsedd försäkring i konkurs, övergår arbetsgivarens skyldigheter enligt denna olycksfallsförsäkring på konkursboet från den dag då konkursen började. Konkursboet betalar försäkringspremierna för konkurstiden.

32 a §

En försäkringsanstalt skall delge ministeriet villkoren för en obligatorisk försäkring som avses i denna lag två månader innan dessa tas i bruk. Ministeriet kan vid behov kräva att försäkringsanstalten skall tillställa ministeriet en utredning om de grunder för försäkringspremierna, blanketter och övriga handlingar som anstalten använder i sin verksamhet enligt denna lag.

33 §

Försäkringsgivarens ansvarighet anses börja från den tidpunkt när försäkringsanstalten eller dess ombud bevisligen mottog försäkringsansökan, om inte någon annan tidpunkt för ansvarighetens inträdande av särskilda skäl har avtalats. Tidpunkten när ansvarigheten börjar skall antecknas i försäkringsbrevet.

35 §

En försäkringsanstalt som bedriver försäkring enligt denna lag skall ha kalkyleringsgrunder i vilka det bestäms hur försäkringspremierna kalkyleras.

Försäkringspremiernas kalkyleringsgrunder skall vara sådana att försäkringspremierna står i skälig proportion till de kostnader som försäkringarna medför, med beaktande av risken för olycksfall och yrkessjukdom i det arbete som försäkras. Om försäkringspremien eller de skadestånd som betalas med stöd av försäkringen är tillräckligt höga, skall också försäkringstagarens egen olycksstatistik beaktas när försäkringspremien bestäms (*specialtarifferad försäkring*). Ministeriet

meddelar föreskrifter om klassificering av risker och bestämmande av försäkringspremiem enligt hur farligt yrket eller arbetet är samt om hur försäkringstagarens egen olycksstatistik skall beaktas när försäkringspremiem bestäms. Angående de förvärvsinkomster som skall inräknas i det lönebelopp som försäkringspremiem grundar sig på bestäms genom förordning.

När en specialtarifferad försäkring överförs från en försäkringsanstalt till en annan, har den mottagande försäkringsanstalten rätt att för de senaste fem kalenderåren få de uppgifter om skadefall och lönebelopp som gäller försäkringen i fråga.

I den försäkringspremie som avses i 1 mom. innefattas ett belopp som utgör två procent av arbetsgivarens försäkringspremie, med undantag av de försäkringar som avses i 57 §, och som skall användas för främjande av arbetarskyddet enligt vad som särskilt bestäms i lagen om arbetarskyddsfonden (407/79). Försäkringsanstalten betalar detta belopp till Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund, som sedan redovisar detta till arbetarskyddsfonden enligt vad som bestäms genom förordning.

35 a §

Försäkringspremiem för en försäkringsperiod består av en förskottspremie och en utjämningspremie. Försäkringsperiodens förskottspremie skall betalas inom en tid som försäkringsanstalten bestämmer. Överstiger eller understiger den slutliga försäkringspremiem för försäkringsperioden beloppet av den uppburna förskottspremiem, uppbärs hos försäkringstagaren eller återbärs till honom såsom utjämningspremie skillnaden mellan den slutliga premiem och förskottspremiem inom en tid som försäkringsanstalten bestämmer, dock senast inom ett år efter att försäkringsperioden utgång, om inte annat följer av 37 §. Den utsatta tiden gäller inte specialtarifferade försäkringar som har upphört att gälla, om därom har avtalats med försäkringstagaren. I försäkringsvillkoren kan försäkringsanstalten fastställa beloppet av den minsta utjämningspremie som uppbärs eller återbärs. Beloppet får vara högst 50 mark.

36 §

En arbetsgivare som skall försäkra sina anställda, men som konstateras ha försummat sin försäkringsplikt, är skyldig att till Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund betala en avgift som motsvarar högst det fyrdubbla beloppet av en skälig försäkringspremie för den tid som försummelsen gäller, dock inte för en längre tid än det innevarande kalenderåret och de tre senaste kalenderåren.

37 §

Har en försäkringsanstalt av den anledningen att arbetsgivaren har lämnat oriktiga uppgifter eller försummat att lämna uppgifter som behövs för fastställande av försäkringspremiem inte kunnat påföra arbetsgivaren en försäkringspremie som motsvarar hans ansvarighet, har försäkringsanstalten rätt att uppskatta ansvarets omfattning för den förflutna försäkringsperioden och hos arbetsgivaren uppbära försäkringspremiem till högst fyrfaldigt belopp för den del som den oriktiga uppgiften eller försummelsen gäller.

38 §

En försäkringspremie som arbetsgivaren skall betala får sökas ut utan dom eller beslut i den ordning som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsköningsväg (367/61).

Verkställbara på samma sätt är försäkringsdomstolens, olycksfallsnämndens, en försäkringsanstalts och Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbunds lagakraftvunna beslut om avgifter och skadestånd som arbetsgivaren skall betala.

Om en försäkringspremie inte betalas inom den tid som föreskrivs i 35 a §, skall för dröjsmålstiden betalas årlig dröjsmålsränta enligt räntefoten i 4 § 3 mom. räntelagen (633/82).

En försäkringspremie som drivs in i utsköningsväg höjs med 10 procent i ett för allt. När en försäkringsanstalt lämnar en försäkringspremie till utmätning kan anstalten dock i stället för förhöjningen på sin fordran bära upp en dröjsmålsränta som bestäms enligt 3 mom. Försäkringspremiem och förhöjningen eller den ränta som ersätter förhöjningen får sökas ut utan dom eller beslut, enligt vad som föreskrivs i 1 mom.

41 §

För utbetalningen av skadeståndet skall försäkringsanstalten tillställas en läkares utredning om skadan eller sjukdomen. Arbetstagaren är dessutom skyldig att på yrkande av försäkringsanstalten för utredning av skadan eller sjukdomen låta undersöka sig hos en läkare som försäkringsanstalten har utsett eller på ett sjukhus som den anvisar, dock inte utom Finlands gränser, om inte annat följer av någon särskild orsak. Försäkringsanstalten betalar kostnaderna för denna utredning. Arbetstagaren är dessutom skyldig att på begäran tillstålla försäkringsanstalten utredning om övriga omständigheter som inverkar på skadeståndet. Lämnar arbetstagaren inte in utredningen inom skälig tid och anför han inget godtagbart skäl till sin försummelse, kan ärendets handläggning avbrytas tills utredningen lämnas. Om behandlingen av ärendet avbryts, skall försäkringsanstalten meddela ett beslut med detta innehåll.

41 b §

Försäkringsanstalten skall meddela sitt beslut i skadeståndsärendet utan dröjsmål och senast inom tre månader efter att anstalten mottog den utredning som avses i 39, 41, 41 a, 44 och 46 §§. Ett beslut om hur förvärvs- eller pensionsinkomsterna hos den som har rätt till efterlevandepension påverkar denna pension skall dock meddelas inom ett år efter att en ansökan om skadestånd med anledning av dödsfall eller försvinnande gjordes hos försäkringsanstalten.

Har försäkringsanstalten inte meddelat sitt beslut inom den tid som föreskrivs i 1 mom. och beror dröjsmålet inte på att ärendet handläggs av en besvärinstans eller ersättningsnämnden för olycksfallsärenden, övergår handläggningen av skadeståndsärendet till denna del på Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund. Förbundet skall se till att skadeståndsärendet behandlas på behörigt sätt och betala ut det skadestånd som lagen förutsätter.

Om inte annat följer av 47 §, skall försäkringsanstalten betala ut ett skadestånd som grundar sig på dess eget beslut inom 14 dagar efter att beslutet gavs och ett skadestånd som grundar sig på ett beslut av en besvärinstans inom 30 dagar efter att försäkringsanstalten mottog den utredning som nämns i 1 mom. och beslutet vann laga kraft.

Betalar en försäkringsanstalt inte ut skadeståndet på det sätt som föreskrivs i 3 mom., betalar Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund ut skadeståndet.

Ett ärende som syftar till ett förfarande enligt 2 och 4 mom. väcks i Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund på ansökan av den som är part i ärendet. Försäkringsanstalten skall utan dröjsmål tillstålla Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund den utredning som förbundet har begärt för avgörande av ärendet samt de handlingar som försäkringsanstalten har i sin besittning. Har utredningen och handlingarna inte tillställts Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund inom en skälig tid som förbundet har bestämt, kan även detta betraktas som en grund på vilken det kan anses att meddelande av beslut och utbetalning av skadestånd har försummats. Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund skall utan dröjsmål meddela sitt beslut med anledning av ansökan.

När ett ärende har överförts att behandlas av Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund, har förbundet rätt att av försäkringsanstalten återkräva det skadestånd som förbundet har betalt med stöd av denna paragraf samt skäliga kostnader för handläggning av ärendet och en försummelseavgift vars storlek ministeriet fastställer. På ansökan av Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund fastställer ministeriet också grunderna för handläggningskostnaderna. Till den del som återkrävda skadestånd, handläggningskostnader och försummelseavgifter inte motsvarar de kostnader som enligt denna paragraf har uppstått för Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund, skall försäkringsanstalten delta i täckandet av dessa enligt vad 58 § föreskriver.

41 c §

En försäkringsanstalt är skyldig att i ett skadeståndsärende ge arbetstagaren sådan rådgivning och service som denna lag förutsätter på arbetstagarens eget språk, antingen finska eller svenska. Arbetstagaren har också rätt att använda detta språk i sina kontakter med försäkringsanstalten.

Iakttar inte försäkringsanstalten bestämmelserna i 1 mom., skall Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund ge arbetstagaren sådan rådgivning och service som avses i momentet.

41 d §

Gäller ett skadeståndsärende som behandlas av försäkringsanstalten bedömningen av en medicinsk fråga, skall en legitimerad läkare delta i handläggningen av ärendet och anteckna sin ståndpunkt i handlingarna.

41 e §

Sitt beslut skall försäkringsanstalten utan dröjsmål tillställa den som är part i ärendet eller hans anhöriga under den adress som dessa har uppgivit. Beslutet skall skrivas på finska eller svenska beroende på vilket av dessa språk som är arbetstagarens eller, om ärendet gäller hans anhöriga, deras språk.

På en besvärsskrift, en anmälan om olycksfall, ett läkarutlåtande eller annan handling eller utredning skall försäkringsanstalten på ett tillförlitligt sätt anteckna datum när handlingen eller utredningen har inkommit till försäkringsanstalten.

Försäkringsanstalten skall uppbevara de handlingar och uppgifter som ansluter sig till en försäkring eller ett skadeståndsärende som avses i denna lag på det sätt som Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund bestämmer på basis av allmänna anvisningar av ministeriet. Efter en tid som bestäms i de allmänna anvisningarna kan dock i stället för originalen av handlingarna och uppgifterna dessa registreras med anlitan av en metod som ministeriet har godkänt och varmed det ursprungliga sakinnehållet i handlingarna och uppgifterna på ett tillförlitligt sätt bevaras. Om inte annat visas, skall uppgifter som har registrerats på detta sätt anses motsvara de ursprungliga.

46 §

Skadeståndstagaren är skyldig att på uppmaning av försäkringsanstalten och på dess bekostnad för utredning av en skada eller sjukdom som inverkar på skadeståndet låta undersöka sig hos en läkare som försäkringsanstalten har utsett eller på ett sjukhus som den anvisar, dock inte utom Finlands gränser, om inte annat följer av någon särskild orsak. Skadeståndstagaren är likaså skyldig att på försäkringsanstaltens begäran inom skälig tid till anstalten lämna utredning angående andra omständigheter som inverkar på skadeståndet. Underlåter skadeståndstagaren utan godtagbart skäl att iakttä en uppmaning till undersökning eller begäran om ut-

redning, kan försäkringsanstalten avbryta utbetalningen av skadeståndet tills uppmaningen eller begäran har iakttagits. Om utbetalningen av skadeståndet avbryts, skall försäkringsanstalten meddela ett beslut med detta innehåll.

53 h §

Vad som i detta kapitel föreskrivs om försäkringsanstaltens beslut gäller i tillämpliga delar beslut som Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund meddelar med stöd av denna lag. Försäkringsanstalten får dock inte söka ändring genom besvär i ett beslut som Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund eller en besvärinstans har meddelat med stöd av 41 b § 1—4 mom.

58 §

Försäkringsanstalterna är skyldiga att årligen till Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund betala en särskild avgift som skall användas för att täcka de kostnader som vållas förbundet genom olycksfall som har inträffat i oförsäkrat arbete, uppgifter som försäkringsanstalten på bonings- och vistelseorten skall sköta enligt internationella avtal som är bindande för Finland samt de kostnader som skötseln av övriga uppgifter enligt denna lag medför. Avgiftens grunder fastställs av ministeriet på ansökan av förbundet för högst tre år i sänder. Försäkringsanstalterna redovisar avgifterna till Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund enligt vad som bestäms genom förordning.

60 §

De i 11 och 12 §§, 16 § 3 mom., 20 § 1 och 2 mom., 28 § 6 mom., 35 a § och 53 § 5 mom. bestämda beloppen justeras kalenderårsvis i enlighet med de förändringar som skett i den allmänna lönenivån i landet, enligt det löneindex som årligen fastställs för tillämpningen av 9 § lagen om pension för arbetstagare. De ändrade beloppen avrundas så att det i 20 § 2 mom. angivna beloppet avrundas till närmaste hela 10 penni, det i samma paragrafs 1 mom. angivna beloppet till närmaste hela mark, de i 12 och 35 a §§ angivna beloppen till närmaste hela 10 mark och de i 11 §, 16 § 3 mom., 28 § 6 mom. och 53 § 5 mom. angivna beloppen till närmaste hela 100 mark.

I de förhöjningar som avses i 2, 3 och 5 mom. och de skadestånd enligt 15 § som

betalas ut när över nio år har förflutit från ingången av det första året efter den dag då olycksfallet inträffade deltar försäkringsanstalterna enligt vad ministeriet bestämmer. Den utjämnning som fördelningen av förhöjningarna och skadestånden förutsätter skall försäkringsanstalterna redovisa till Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund enligt vad som bestäms genom förordning.

64 §

Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund för statistik över olycksfall i arbete och yrkessjukdomar som avses i denna lag, yrkessjukdomslagen (1343/88) och lagen om olycksfallsersättning för statstjänstemän (449/90) samt de ersättningar som utbetalts för dem. Detsamma gäller olycksfall och yrkessjukdomar som har inträffat i statens arbete och för vilka betalas ersättning av statens medel.

En försäkringsanstalt som bedriver försäkring enligt denna lag och statskontoret skall lämna Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund behövliga uppgifter för den statistik som avses i 1 mom. Uppgifterna skall innehålla uppgifter om olycksfall i arbete och yrkessjukdomar, de skador och sjukdomar som har orsakats av dem, de skadestånd som utbetalas till varje skadeståndstagare och de faktorer som inverkar på skadeståndets storlek samt uppgifter om försäkringstagaren, dennes bransch, utbetalda löner och försäkringspremier.

För förande av statistik som hör till statistikcentralens verksamhetsområde och som beskriver samhällsförhållandena och deras utveckling skall Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund ge statistikcentralen behövliga uppgifter som baserar sig på anmälan om olycksfall enligt 39 §.

Ministeriet meddelar vid behov närmare bestämmelser om hur uppgifterna skall lämnas.

64 a §

Försäkringsanstalten eller Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund kan ge institutet för arbetshygien uppgifter för registret över arbetsrelaterade sjukdomar.

64 b §

För utsökning skall försäkringsanstalten och Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund på begäran av behörig myndighet med-

delat beloppet av den dagpenning, livränta, försörjningspension, olycksfallspension och familjepension som anstalten eller förbundet betalar till skadeståndstagaren samt de uppgifter som anstalten eller förbundet har om andra anstalter som betalar utkomstförmåner till arbetstagaren.

65 §

Arbetsgivaren skall se till att denna lag och ett tillkännagivande som anger av vem skadestånd skall sökas när olycksfall i arbete inträffar hålls tillgängliga på en lämplig plats.

65 a §

Statlig, kommunal eller annat offentligt samfundets myndighet eller anstalt, läkare i offentlig tjänst, sjukhus, pensionsskyddscentralen och en försäkrings- eller pensionsanstalt som bedriver lagstadgad försäkring är skyldiga att på begäran till försäkringsanstalt som avses i denna lag, Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund och besvärinstans avgiftsfritt lämna alla uppgifter som de förfogar över och som inverkar på avgörandet av det försäkrings- och skadeståndsärendet som är under behandling. Detsamma gäller arbetsgivare och läkare som ansvarar för företagshälsovård och som på grund av sin befattning förfogar över material som angår den skadades hälsotillstånd. Försäkringsanstalten och Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund är skyldiga att betala skäligt arvode för läkarutlåtanden som har givits på basis av en skyldighet som föreskrivs i denna paragraf.

65 b §

En försäkringsanstalt eller Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund kan för vetenskaplig forskning lämna sådana uppgifter om försäkrings- och skadeståndsärenden som de förfogar över, förutsatt att det inte är frågan om uppgifter som enligt 56 a § 1 mom. är sekretessbelagda. Ministeriet kan dock ge tillstånd till att uppgifter som avses i 56 a § 1 mom. lämnas ut för vetenskaplig forskning, om utlämnandet och användningen av uppgifterna inte äventyrar de intressen som tystnadsplikten skall skydda. Om inte annat följer av tillståndet, gäller i fråga om tillståndshavarens tystnadsplikt vad som bestäms i 56 a § 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997. Lagens 29, 31, 32, 32 a, 35, 35 a och 37 §§, 38 § 3 och 4 mom. samt 60 § 1 och 6 mom. träder dock i kraft den 1 januari 1999.

En koncession som innan denna lag träder i kraft har beviljats för bedrivande av lagstadgad olycksfallsförsäkring upphör att gälla senast den 31 december 1998. En anmälan enligt 29 § 2 mom. kan dock göras redan innan nämnda paragraf träder i kraft.

Vid tillämpningen av denna lag anses markbeloppen i 11 §, 12 § 1 mom. samt 35 a § motsvara 1971 års allmänna lönenivå.

Ärenden som hänför sig till oförsäkrat arbete och är anhängiga vid statskontoret när denna lag träder i kraft, överförs den 1 april 1997 att handläggas och avgöras av Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund. Det samma gäller utbetalning och justering av skadestånd och andra uppgifter som gäller skadestånd som statskontoret har beviljat innan denna lag trädde i kraft. De kostnader

som statskontoret under 1997 förorsakas till följd av dessa uppgifter skall beaktas när avgiften som avses i 58 § fastställts för 1997. Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund skall senast den 31 augusti 1997 till statskontoret betala en sådan andel av avgiften som motsvarar dessa kostnader.

Skulle den avgift som med stöd av 58 §, sådan den lyder när denna lag träder i kraft, uppbärs av försäkringsanstaltens Förbund inte täcka statens kostnader för sådana olycksfall i arbete som under året inträffar i arbetet hos privata arbetsgivare, skall den andel som inte blir täckt beaktas när avgiften enligt 58 § fastställs för 1997. Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund skall senast den 31 augusti 1997 till statskontoret betala en sådan andel av avgiften som motsvarar denna. Skulle den avgift som uppbärs för 1996 överstiga de kostnader som staten under året förorsakas genom nämnda verksamhet, skall statskontoret senast nämnda dag betala den överskjutande andelen till Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund att användas för täckande av de kostnader som 1997 förorsakas av olycksfall i oförsäkrat arbete.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

2.

Lag

om ändring av 4 § lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 4 § lagen den 27 mars 1991 om olycksfallsförsäkring (625/91) som följer:

4 §

Rehabilitering som ersätts

Till rehabiliteringsklienten betalas ersättning för skäliga kostnader för rehabiliteringen samt för inkomstbortfall under rehabiliteringstiden, enligt vad som bestäms nedan.

Om inte annat följer av särskilda orsaker, är rehabiliteringsklienten inte skyldig att ta emot rehabilitering enligt denna lag utom Finlands gränser.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

3.

Lag**om ändring av 9 och 22 §§ lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 9 § 1 mom. och 22 § 1 och 3 mom. lagen den 23 december 1981 om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/81),
av dessa lagrum 9 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 27 mars 1991 (628/91), 22 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 29 december 1989 (1307/89) och 22 § 3 mom. sådant det lyder i lag av den 22 januari 1988 (40/88), som följer:

9 §

Om sökande av ersättning, ersättningsskyldighet, ersättning, handläggning av ersättningsärenden, förande av ersättningstagares talan, underställning av olycksfallsförsäkringsanstaltens beslut, deltagande i kostnaderna för olycksfallsnämndens verksamhet, sökande av ändring i olycksfallsförsäkringsanstaltens beslut och i debitering av försäkringspremie, olycksfallsförsäkringsanstaltens regressrätt samt delgivningsskyldighet gäller, om inte annat följer av denna lag, vad som föreskrivs i lagen om olycksfallsförsäkring, yrkessjukdomslagen och lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/91). Vad dessa lagar föreskriver om arbetstagare och försäkringsanstalt tillämpas på motsvarande sätt på lantbruksföretagare och lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt. I ärenden som avses i denna lag tillämpas dock inte 30 b § och 41 b § 2 mom. och 4—6 mom. lagen om olycksfallsförsäkring.

22 §

Om inte något annat följer av denna lag, gäller i tillämpliga delar dessutom 16 §, 18 § 1 mom. och 19 § lagen om pension för

arbetstagare, 16 och 17 §§ lagen om pension för lantbruksföretagare samt 30 a, 37, 56 a, 61 a, 63, 64, 64 a, 64 b, 65 a och 65 b §§ lagen om olycksfallsförsäkring. Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt är skyldig att delta i den verksamhet som Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund enligt 30 a § lagen om olycksfallsförsäkring bedriver samt i kostnaderna för denna verksamhet till den del som dessa ansluter sig till verkställigheten av denna lag. Ministeriet fastställer de grunder enligt vilka ovan nämnda kostnader skall kalkyleras.

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt skall föra och publicera statistik över arbetsskador som avses i denna lag och över ersättningar som utbetalas för dem. Anstalten skall tillställa Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund uppgifter som behövs för statistikföringen enligt 64 § 1 mom. lagen om olycksfallsförsäkring, och tillställa statistikcentralen de uppgifter som behövs för statistikföring enligt 64 § 3 mom. i nämnda lag. Ministeriet meddelar vid behov närmare föreskrifter om tillämpningen av detta moment.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

4.

Lag**om ändring av 2 kap. 5 § lagen om försäkringsbolag**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 2 kap. 5 § 4 mom. lagen den 28 december 1979 om försäkringsbolag (1062/79),
sådant det lyder i lag av den 17 mars 1995 (389/95), som följer:

2 kap.

Försäkringsbolags bildande

5 §

Om koncession för försäkringsbolag som
bedriver lagstadgad pensionsförsäkring

bestäms i lagen om pension för arbetstagare
(395/61). Beträffande rätten att bedriva lag-
stadgad olycksfallsförsäkring gäller vad som
bestäms i lagen om olycksfallsförsäkring
(608/48).

Denna lag träder i kraft den 1 januari
1999.

Helsingfors den 15 november 1996

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Social- och hälsovårdsminister
Sinikka Mönkäre

1.

Lag

om ändring av lagen om olycksfallsförsäkring

I enlighet med riksdagens beslut

upphävs i lagen den 20 augusti 1948 om olycksfallsförsäkring (608/48) 45 §, sådant detta lagrum lyder i lag av den 23 oktober 1992 (948/92),

ändras 10 § 2 mom., 11 §, 12 § 1, 3 och 4 mom., 15 § 4 mom., 22 och 29 §§, 30 § 1 mom., 30 a §, 31—33 och 35—38 §§, 41 § 5 mom., 46 § 2 mom., 58 §, 60 § 1 och 6 mom. samt 64, 64 a, 64 b, 65, 65 a och 65 b §§,

av dessa lagrum 10 § 2 mom., 11 § och 12 § 1 mom. sådana de lyder i lag av den 23 december 1971 (956/71), 22 § sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 27 mars 1991 (627/91), 29 § sådan den lyder i lag av den 17 mars 1995 (396/95), 30 a § sådan den lyder ändrad genom lag av den 22 januari 1988 och den 14 oktober 1994 (39/88 och 893/94), 35 § sådan den lyder i lag av den 6 april 1979 (408/79), 38 § sådan den lyder delvis ändrad genom lag av den 10 juli 1981 (526/81), 41 § 5 mom. och 46 § 2 mom. sådana de lyder i sistnämnda lag, 58 § sådan den lyder ändrad genom lag av den 9 mars 1962 och den 29 juni 1990 (205/62 och 603/90), 60 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 30 december 1992 (1642/92) och 6 mom. sådant det lyder i lag av den 20 februari 1987 (192/87), 64 § sådan den lyder ändrad genom nämnda lag av den 22 januari 1988 och den 14 oktober 1994 samt genom lag av den 8 januari 1993 (21/93), 64 a och 65 b §§ sådana de lyder i nämnda lag av den 22 januari 1988, 64 b § sådan den lyder i lag av den 29 december 1989 (1306/89), 65 a § sådan den lyder i nämnda lag av den 10 juli 1981, samt

fogas till lagen nya 11 a, 30 b, 32 a, 35 a, 41 b—41 e och 53 h §§ som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

10 §

Olycksfall i arbete, som drabbat arbetare, anställd av ovan i 1 mom. avsedd arbetsgivare, ersättes enligt denna lag *ur statsmedel*, med beaktande av stadgandena i 12 § 2 och 5 mom.

Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund svarar för att ett olycksfall i arbete som har drabbat den som är anställd hos en arbetsgivare som avses i 1 mom. ersätts enligt denna lag och med beaktande av 12 § 2 och 5 mom.

11 §

Drabbar olycksfall i arbete arbetstagare, som är anställd i sådan arbetsgivares arbete, vilken försummat sin försäkringsplikt, utfaller skadestånd enligt denna lag *ur statens medel*, och staten tillkommer rätt att utöver i 36 § nämnd avgift hos arbetsgivaren uppbära vad sålunda är fastställt att utgå i skadestånd, likväl högst 1 000 mark för varje olycksfall.

11 §

Drabbar ett olycksfall i arbete en arbetstagare i arbete hos en arbetsgivare som har försummat sin försäkringsplikt, svarar *Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund för betalningen av skadestånd* enligt denna lag. *Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund* har rätt att utöver den avgift som nämns i 36 § dessutom av arbetsgivaren återkräva vad som på detta sätt har bestäms att utgå i skadestånd, dock högst 1 000 mark för varje olycksfall.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

12 §

Försäkringspliktig arbetsgivare skall själv intill ett belopp av 100 mark erlægga skadestånd för varje olycksfall i arbetet, såvida ej försäkringen frivilligt utsträcks att omfatta jämväl denna skadeståndsplikt.

Underlåter arbetsgivare att erlægga i 1 mom. nämnt skadestånd eller uppkomma meningsskiljaktigheter beträffande sådant skadestånds belopp, är försäkringsanstalt, i vilken arbetaren försäkrats mot olycksfall, pliktig att utgiva sagda skadestånd enligt lag. Motsvarande skyldighet åligger staten, där i 2 mom. nämnd arbetsgivare försummar sin skadeståndsplikt.

Försäkringsanstalt, så och *staten*, är berättigad att hos arbetsgivaren indriva i enlighet med 3 mom. erlagt skadestånd.

11 a §

Uppstår annars än i anslutning till ett skadeståndsärende oklarhet om huruvida denna lag skall tillämpas på arbetet och har saken principiell betydelse, avgör Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund frågan på ansökan av ifrågavarande arbetstagare, arbetsgivare eller försäkringsanstalt.

12 §

En försäkringspliktig arbetsgivare skall själv intill ett belopp av 100 mark betala skadestånd för varje olycksfall i arbetet, om inte försäkringen frivilligt har utsträckts till att omfatta också denna skadeståndsskyldighet. I försäkringsbrevet skall alltid antecknas huruvida arbetsgivaren har någon självrisk eller inte.

Underlåter en arbetsgivare att betala ett i 1 mom. nämnt skadestånd eller *uppträder det meningsskiljaktighet om skadeståndets belopp är den försäkringsanstalt hos vilken arbetaren har försäkrats för olycksfall i arbete skyldig att betala skadestånd enligt lag. Motsvarande skyldighet har Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund, om en arbetsgivare som avses i 2 mom. försummar sin skadeståndsskyldighet.*

Försäkringsanstalten och Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund har rätt att av arbetsgivaren återkräva skadestånd som har betalats i enlighet med 3 mom.

15 §

Sjukvård skall givas med undvikande av onödiga kostnader, dock utan att den skadades hälsotillstånd äventyras.

Sjukvård skall ges med undvikande av onödiga kostnader, dock utan att den skadades hälsotillstånd äventyras. Vård som ett olycksfall i arbete kräver är den skadade dock inte skyldig att ta emot utom landets gränser, om inte annat följer av någon särskild orsak.

22 §

Arbetstagaren är skyldig att ta emot av läkare föreskriven behandling som *avser* en

22 §

Arbetstagaren är skyldig att ta emot av läkare föreskriven behandling som *avser* en

Gällande lydelse

förbättring av hans arbets- eller funktionsförmåga, dock inte vårdåtgärd som måste anses vara livsfarlig, samt rehabilitering enligt vad som stadgas särskilt. Vägrar arbetstagaren utan godtagbar orsak att ta emot sådan behandling eller rehabilitering, kan utbetalningen av dagpenning, olycksfallspension och menersättning avbrytas.

Har skadan förvärrats eller sjukdomstillståndet förlängts genom att den skadade icke underkastat sig av läkare föreskriven vård eller att han avsiktligen förhindrat sitt tillfrisknande antingen genom att negligera av läkare givna föreskrifter eller på annat sätt, kan honom tillkommande skadestånd för viss tid helt eller delvis innehållas.

29 §

Endast sådana inhemska försäkringsbolag som av statsrådet har beviljats koncession därtill är berättigade att bevilja försäkringar som avses i denna lag. Statsrådet skall bevilja koncession, om den tilltänkta försäkringsrörelsen eller försäkringsbolagets i 2 kap. 2 § 2 mom. lagen om försäkringsbolag avsedda delägare inte bedöms äventyra en sund utveckling av den lagstadgade olycksfallsförsäkringsverksamheten, om försäkringsbolagets ledning uppfyller de krav som ställs i 7 kap. 3 § 2 mom. lagen om försäkringsbolag och om försäkringsbolagets aktiekapital eller garantikapital och grundfond tillsammans (*grundkapital*) är minst 14 000 000 mark.

Vad 2 kap. 5 a § och 14 kap. 5 a § lagen om försäkringsbolag (1062/79) stadgar om social- och hälsovårdsministeriet gäller i tillämpliga delar statsrådet när det är fråga om koncession som gäller lagstadgad olycksfallsförsäkring.

Det belopp som nämns i 1 mom. kan genom förordning ändras så att det motsvarar utvecklingen av den allmänna prisnivån.

Föreslagen lydelse

förbättring av hans arbets- eller funktionsförmåga. Denna skyldighet gäller dock inte livsfarliga vårdåtgärder eller vård som utan särskild orsak ges utom Finlands gränser. Detsamma gäller rehabilitering enligt vad därom särskilt bestäms. Vägrar arbetstagaren utan godtagbar orsak att ta emot sådan behandling eller rehabilitering, kan utbetalningen av dagpenning, olycksfallspension och menersättning avbrytas.

Har skadan förvärrats eller sjukdomstillståndet förlängts av en orsak som beror på den skadade och som inte är en följd av den skada eller sjukdom som skall ersättas, kan skadeståndet helt eller delvis innehållas för viss tid.

Om en försäkringsanstalt avbryter eller innehåller skadestånd med stöd av 1 eller 2 mom., skall anstalten meddela ett beslut med detta innehåll.

29 §

Ett i lagen om försäkringsbolag (1062/79) avsett försäkringsbolag får i Finland bedriva försäkring enligt denna lag som en i 8 § avsedd försäkringsanstalt, när det enligt sin koncession har rätt att bedriva försäkring i den skadeförsäkringsklass 1 som avses i 1 § 1 punkten i social- och hälsovårdsministeriets beslut om fastställande av försäkringsklasser för finska försäkringsbolag och försäkringsföreningar samt för utländska försäkringsbolag som är verksamma i Finland (858/95) och som har gjort en anmälan enligt 2 mom. om inledandet av verksamheten. Detsamma gäller ett utländskt försäkringsbolag som avses i lagen om utländska försäkringsbolag (398/95) och som har rätt att i Finland bedriva försäkring i nämnda skadeförsäkringsklass.

Ett försäkringsbolag som har för avsikt att bedriva försäkring enligt denna lag i Finland skall senast två månader innan verksamheten inleds anmäla detta hos ministeriet och Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund, för att de skyldigheter som gäller en sådan försäkringsanstalt skall fullgöras.

På ett försäkringsbolag som bedriver försäkring enligt denna lag skall lagen om försäkringsbolag tillämpas om bolaget är in-

Gällande lydelse

30 §
I de fall, där staten är skadeståndspliktig, erlægges skadeståndet av [statens olycksfallsbyrå], angående vilken i tillämpliga delar är gällande, vad i denna lag stadgas om försäkringsanstalt.

30 a §
Ärenden enligt denna lag som är gemensamma för de försäkringsanstalter som nämns i 29 § 1 mom. och 30 § 1 mom. sköts av ett gemensamt organ för dessa anstalter, Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund r.f.

Det gemensamma organet kan utse en försäkringsanstalt som avses i denna lag att ha hand om de uppgifter som föränleds av internationella avtal som är bindande för Finland.

Föreslagen lydelse

hemskt och lagen om utländska försäkringsbolag tillämpas om bolaget är utländskt, om inte något annat följer av denna lag.

30 §
I de fall där staten är skadeståndsskyldig med anledning av olycksfall i arbete eller yrkessjukdom, skall skadeståndet betalas av statskontoret. Angående statskontoret gäller då i tillämpliga delar vad som i denna lag bestäms om försäkringsanstalter. På statskontoret tillämpas dock inte 41 b § 2 mom. och 4—6 mom.

30 a §
Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund sköter de uppgifter som samarbetet mellan försäkringsanstalter vilka bedriver försäkring enligt denna lag förutsätter samt övriga uppgifter, enligt vad som bestäms i denna lag eller annan lag eller förordning. Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund sköter också de uppgifter som försäkringsanstalten på boende- eller vistelseorten skall sköta enligt internationella avtal som är bindande för Finland.
Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund har ett allmänt möte och en styrelse, vilka är förbundets organ. I förbundet finns dessutom en ersättningsnämnd för olycksfallsärenden.

Styrelsen för Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund har högst 13 ordinarie medlemmar så, att högst sju av dessa företräder förbundets medlemsanstalter samt tre de viktigaste arbetsgivarfackcentralerna och tre de viktigaste arbetstagar- och funktionärsfackcentralerna. Styrelsen väljer inom sig en ordförande och valet fastställs av ministeriet. Till styrelsen hör dessutom högst fem suppleanter, av vilka en skall företräda de viktigaste arbetsgivarfackcentralerna, en de viktigaste arbetstagar- och funktionärsfackcentralerna och en den mest representativa organisationen för bevakning av lantbruksföretagarnas ekonomiska intressen.

Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbunds uppgifter och förvaltning bestäms närmare i dess stadgar. Stadgarna meddelas genom förordning sedan Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund har gjort en fram-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

ställning därom till ministeriet.

Samtliga försäkringsanstalter som bedriver försäkring enligt denna lag skall höra till Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund och delta i kostnaderna för dess uppgifter, enligt vad som bestäms i denna lag. Till Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund hör dessutom statskontoret och den lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt som avses i lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare. Statskontoret deltar i Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbunds verksamhet och kostnader endast till den del som dessa ansluter sig till verkställigheten av statskontorets uppgifter enligt denna lag. Särskilda bestämmelser meddelas om hur lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt deltar i Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbunds verksamhet och kostnader.

De rättigheter och skyldigheter som en i denna lag avsedd försäkringsanstalt har gäller i tillämpliga delar också Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund när förbundet sköter de uppgifter som avses i 1 mom.

30 b §

För främjande av ett enhetligt skadeståndsförfarande finns i anslutning till Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund en ersättningsnämnd för olycksfallsärenden. Nämnden har en ordförande, tre lagfarna medlemmar, fyra arbetsmarknadsmedlemmar, fem medicinskt sakkunniga och ett behövt antal ersättare, som ministeriet utser för tre år i sänder. Medlemmarna skall vara förtrogna med lagstadgad olycksfallsförsäkring. Ordföranden och de lagfarna medlemmarna skall ha avlagt juris kandidatexamen. De medicinskt sakkunniga skall vara i Finland legitimerade läkare som är förtrogna med försäkringsmedicin.

Till ordförande i ersättningsnämnden för olycksfallsärenden utses den medlem som företräder ministeriet. De lagfarna medlemmarna och två av de medicinskt sakkunniga utses på förslag av Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund. Av arbetsmarknadsmedlemmarna utses två på förslag av arbetsgivarnas och två på förslag av arbetstagarnas och funktionärernas viktigaste fackcentraler. Av arbetsmarknadsmedlemmarnas

Gällande lydelse

31 §
Ej må försäkringsanstalt vägra att bevilja och upprätthålla hos densamma ansökt försäkring, där den avser företag eller arbete, för vilket anstalten enligt dess fastställda bolagsordning äger rätt att bevilja försäkringar, och försäkringssökanden, där försäkringsanstalten är ett ömsesidigt bolag, enligt dess bolagsordning kan godkännas såsom medlem.

Föreslagen lydelse

ersättare utses en på förslag av arbetsgivarnas och en på förslag av arbetstagarnas och funktionärens viktigaste fackcentraler. Av de medicinskt sakkunniga utses en på förslag av arbetsgivarnas och en på förslag av arbetstagarnas och funktionärens viktigaste fackcentraler. Förslagen till lagfarna medlemmar och andra medicinskt sakkunniga ände som utses på förslag av arbetsmarknadsorganisationerna skall omfatta dubbelt så många kandidater som behövs. Nämnden, som också kan arbeta indelad i sektioner, utser ett behövligt antal viceordförande bland sina lagfarna medlemmar.

Blir ordföranden, en medlem, en medicinskt sakkunnig eller en ersättare i ersättningsnämnden för olycksfallsärenden på ett bestående sätt förhindrad att sköta sina uppgifter, skall ministeriet i hans ställe för den återstående mandatperioden utse en ny ordförande, medlem, medicinskt sakkunnig eller ersättare, med beaktande av bestämmelserna i 2 mom.

Stadgarna för ersättningsnämnden för olycksfallsärenden bestäms genom förordning. Ministeriet fastställer på ansökan av nämnden de ärenden i vilka en försäkringsanstalt skall begära utlåtande av nämnden.

31 §
En försäkringsanstalt får inte vägra att bevilja eller hålla i kraft en i denna lag avsedd försäkring som har sökts hos anstalten.

När försäkringsanstalten beviljar en försäkring skall den ge den försäkringspliktiga försäkringstagaren ett skriftligt intyg över att försäkringen är en i denna lag avsedd obligatorisk försäkring. Intyget skall antecknas i försäkringsbrevet och i ett tillkännagivande som avses i 65 §. Begränsas innehållet i försäkringen i strid med denna lag, uppfyller försäkringen inte försäkringsplikten enligt denna lag.

Gällande lydelse

32 §

Försäkringsavtal må avslutas för ett kalenderår eller till utgången av löpande och följande kalenderår sålunda, att det fortfar att gälla ett år i sänder, ifall det ej av försäkringstagaren uppsäges inom överenskommen tid, minst en månad och högst fem månader före försäkringsårets utgång. Å försäkrings allmänna villkor skall [socialministeriets] stadfästelse utverkas.

Uppsägning av försäkringsavtal är giltig blott i det fall, att tillika visas, att försäkring blivit tagen i annan försäkringsanstalt att gälla från det giltighetstiden för den uppsagda försäkringen utgår.

Försäkringsavtal för visst tillfälligt företag eller arbete, vilket sannolikt varar kortare tid än ett år anses fortbestå, tills arbetet slutförts.

Upphör annat än i 3 mom. nämnt företag eller arbete eller är försäkringstagaren ej längre försäkringspliktig, bör försäkringstagaren minst en månad före försäkringstidens utgång underrätta försäkringsanstalten om försäkringens upphörande, vid äventyr att försäkringstagaren eljets är pliktig att till försäkringsanstalten utgiva skäligen ersättning för genom hans uraktlåtenhet föranledda kostnader.

Befinnes försäkringstagare vid indrivning i utmätningväg av försäkringspremie vara medellös eller är hans vistelseort okänd även för den verkställande myndigheten, anses försäkringsavtalet hava förfallit, räknat från den dag, då sagda konstaterande gjordes.

Föreslagen lydelse

32 §

Försäkringsavtalet ingås för en försäkringsperiod. Försäkringsperioden är ett kalenderår, utom när försäkringen träder i kraft under året, varvid den första försäkringsperioden löper ut vid utgången av kalenderåret efter det år då försäkringen påbörjades. Därefter fortsätter försäkringen en period åt gången, om inte försäkringstagaren skriftligen säger upp försäkringen senast tre månader innan försäkringsperioden går ut.

Uppsägning av en obligatorisk försäkring enligt denna lag är giltig endast om det samtidigt visas att en ny försäkring träder i kraft i en annan försäkringsanstalt när giltighetstiden för den uppsagda försäkringen går ut.

Försäkringsavtalet kan också ingås för ett bestämt arbete eller företag som varar en begränsad tid. En sådan försäkring upphör utan uppsägning och försäkringsperioden är försäkringens giltighetstid. Fortsätter arbetet efter den tidpunkt som har antecknats i försäkringsbrevet, anses försäkringen dock vara i kraft tills arbetet har upphört. Försäkringstagaren skall i så fall före utgången av den tid som har antecknats i försäkringsbrevet underrätta försäkringsanstalten om att arbetet fortsätter.

Avslutas ett annat än i 3 mom. avsett arbete eller upphör företaget med sin verksamhet eller upphör försäkringsplikten av någon annan orsak, skall försäkringstagaren minst en månad före försäkringsperiodens utgång skriftligen underrätta försäkringsanstalten härom. Försummar försäkringstagaren detta, är han skyldig att med ett skäligen belopp ersätta försäkringsanstalten för de kostnader som försummelsen har vållat.

Konstateras en försäkringstagare vara medellös vid utmätning av en försäkringspremie eller är hans vistelseort okänd också för den verkställande myndigheten, anses försäkringsavtalet ha förfallit den dag då detta konstaterades.

Försätts en arbetsgivare som har tagit en i denna lag avsedd försäkring i konkurs, övergår arbetsgivarens skyldigheter enligt denna olycksfallsförsäkring på konkursboet från den dag då konkursen började. Konkursboet betalar försäkringspremierna för konkurstiden.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

33 §
Försäkringsgivares ansvarighet anses börja förutom vid i 2 mom. omnämnda fall, från den tidpunkt försäkringsanstalten eller dess ombud bevisligen mottagit enligt av anstalten fastställt formulär avfattad försäkringsansökan, där ej annan tidpunkt för ansvarighetens inträdande avtalats.

Förvägras ansökt försäkring av orsak, att anstalten enligt 31 § ej är förpliktad att bevilja försäkringen, bör meddelande därom inom tre dagar, räknat från det ansökningen inkommit till anstalten, genom dennas försorg bevisligen sändas till [statens olycksfallsbyrå], som härvid anskaffar försäkring i någon försäkringsanstalt eller, där detta ej låter sig göra, utkräver av arbetsgivaren premie och med statsmedel ansvarar för skadetåndets utgivande för i hans arbete inträffade olycksfall.

35 §
Försäkringspremie skall fastställas så, att den förslår till täckande av den försäkrades ansvarighet samt till skäliga förvaltningskostnader, och social- och hälsovårdsministeriets fastställelse på grunderna för densamma skall utverkas. Andras grunderna, tillämpas de nya grunderna från en av social- och hälsovårdsministeriet fastställd tidpunkt.

I försäkringspremie, som avses i 1 mom., innefattas ett belopp, som utgör 2 procent av arbetsgivarens i denna lag stadgade försäkringspremie med undantag av försäkring som avses i 57 §, för användning till främjande av arbetarskydd, såsom därom är sär-

32 a §
En försäkringsanstalt skall delge ministeriet villkoren för en obligatorisk försäkring som avses i denna lag två månader innan dessa tas i bruk. Ministeriet kan vid behov kräva att försäkringsanstalten skall tillställa ministeriet en utredning om de grunder för försäkringspremierna, blanketter och övriga handlingar som anstalten använder i sin verksamhet enligt denna lag.

33 §
Försäkringsgivarens ansvarighet anses börja från den tidpunkt när försäkringsanstalten eller dess ombud bevisligen mottag försäkringsansökan, om inte någon annan tidpunkt för ansvarighetens inträdande av särskilda skäl har avtalats. Tidpunkten när ansvarigheten börjar skall antecknas i försäkringsbrevet.

(2 mom. upphävs)

35 §
En försäkringsanstalt som bedriver försäkring enligt denna lag skall ha kalkyleringsgrunder i vilka det bestäms hur försäkringspremierna kalkyleras.

Försäkringspremiernas kalkyleringsgrunder skall vara sådana att försäkringspremierna står i skälig proportion till de kostnader som försäkringarna medför, med beaktande av risken för olycksfall och yrkessjukdom i det arbete som försäkras. Om försäkringspremi-

Gällande lydelse

skilt stadgat i lagen om arbetarskyddsfonden (407/79). Social- och hälsovårdsministeriet ger de försäkringsbolag som bedriva olycksfallsförsäkring närmare anvisningar om inbetalningen av medel till arbetarskyddsfonden.

Försäkringspremie för en ny försäkring skall, där om dess förfallotid ej annorlunda överenskommits, erläggas, så snart försäkringsavtalet ingåtts.

Skall försäkringspremie erläggas periodvis eller fortfar försäkringsavtal till följd därav, att det icke uppsagts, förfaller premien å första dagen av varje tidsperiod.

Föreslagen lydelse

en eller de skadestånd som betalas med stöd av försäkringen är tillräckligt höga, skall också försäkringstagarens egen olycksstatistik beaktas när försäkringspremien bestäms (specialtarifferad försäkring). Ministeriet meddelar föreskrifter om klassificering av risker och bestämmande av försäkringspremien enligt hur farligt yrket eller arbetet är samt om hur försäkringstagarens egen olycksstatistik skall beaktas när försäkringspremien bestäms. Angående de förvärvsinkomster som skall inräknas i det lönebelopp som försäkringspremien grundar sig på bestäms genom förordning.

När en specialtarifferad försäkring överförs från en försäkringsanstalt till en annan, har den mottagande försäkringsanstalten rätt att för de senaste fem kalenderåren få de uppgifter om skadefall och lönebelopp som gäller försäkringen i fråga.

I den försäkringspremie som avses i 1 mom. innefattas ett belopp som utgör två procent av arbetsgivarens försäkringspremie, med undantag av de försäkringar som avses i 57 §, och som skall användas för främjande av arbetarskyddet enligt vad som särskilt bestäms i lagen om arbetarskyddsfonden (407/79). Försäkringsanstalten betalar detta belopp till Olycksfallsförsäkringsanstaltens Förbund, som sedan redovisar detta till arbetarskyddsfonden enligt vad som bestäms genom förordning.

35 a §

Försäkringspremien för en försäkringsperiod består av en förskottspremie och en utjämningspremie. Försäkringsperiodens förskottspremie skall betalas inom en tid som försäkringsanstalten bestämmer. Överstiger eller understiger den slutliga försäkringspremien för försäkringsperioden beloppet av den uppburna förskottspremien, uppbärs hos försäkringstagaren eller återbärs till honom såsom utjämningspremie skillnaden mellan den slutliga premien och förskottspremien inom en tid som försäkringsanstalten bestämmer, dock senast inom ett år efter att försäkringsperioden utgång, om inte annat följer av 37 §. Den utsatta tiden gäller inte specialtarifferade försäkringar som har upphört att gälla, om därom har avtalats med försäkringstagaren. I försäkringsvillkoren

Gällande lydelse

36 §

Arbetsgivare, som borde hava försäkrat i hans arbete anställda *arbetare*, men konstaterats hava försummat sin försäkringsplikt, är skyldig att till staten erlägga av [olycksfallsbyrån] bestämd avgift, motsvarande skälig ansedd försäkringspremie till högst fyrdubbel belopp för den tid, till vilken försummelsen hänför sig, dock ej för längre tid än det löpande och de tre närmast föregående kalenderåren.

37 §

Har försäkringsanstalt av orsak att arbetsgivaren lämnat oriktiga uppgifter eller försummat att meddela för försäkringspremiens fastställande erforderliga uppgifter, ej kunnat påföra honom en ansvarigheten motsvarande premie, vare anstalten berättigad att av arbetsgivaren indriva en försäkringspremie till högst fyrfaldigt belopp för den del den oriktiga uppgiften eller uraktlåtenheten gäller.

38 §

Arbetsgivare påförd försäkringspremie kan utmätas utan dom och utslag.

På samma sätt utsökningsgilla är försäkringsdomstolens, olycksfallsnämndens och försäkringsanstalts laga kraft vunna utslag och beslut angående arbetsgivare påförda avgifter och ersättningar.

Föreslagen lydelse

36 §

kan försäkringsanstalten fastställa beloppet av den minsta utjämningspremie som upp bärs eller återbärs. Beloppet får vara högst 50 mark.

En arbetsgivare som skall försäkra sina anställda, men som konstateras ha försummat sin försäkringsplikt, är skyldig att till Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund betala en avgift som motsvarar högst det fyrdubbla beloppet av en skälig försäkringspremie för den tid som försummelsen gäller, dock inte för en längre tid än det innevarande kalenderåret och de tre senaste kalenderåren.

37 §

Har en försäkringsanstalt av den anledningen att arbetsgivaren har lämnat oriktiga uppgifter eller försummat att lämna uppgifter som behövs för fastställande av försäkringspremierna inte kunnat påföra arbetsgivaren en försäkringspremie som motsvarar hans ansvarighet, har försäkringsanstalten rätt att uppskatta ansvarets omfattning för den förflutna försäkringsperioden och hos arbetsgivaren uppbära försäkringspremierna till högst fyrfaldigt belopp för den del som den oriktiga uppgiften eller försummelsen gäller.

38 §

En försäkringspremie som arbetsgivaren skall betala får sökas ut utan dom eller beslut i den ordning som bestäms i lagen om indrivning av skatter och avgifter i utsökningsväg (367/61).

Verkställbara på samma sätt är försäkringsdomstolens, olycksfallsnämndens, en försäkringsanstalts och Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbunds laga kraft vunna beslut om avgifter och skadestånd som arbetsgivaren skall betala.

Om en försäkringspremie inte betalas inom den tid som föreskrivs i 35 a §, skall för dröjsmålstiden betalas årlig dröjsmålsränta enligt räntefoten i 4 § 3 mom. räntelagen

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

(633/82).

En försäkringspremie som drivs in i utsvikningsväg höjs med 10 procent i ett för allt. När en försäkringsanstalt lämnar en försäkringspremie till utmätning kan anstalten dock i stället för förhöjningen på sin fordran bära upp en dröjsmålsränta som bestäms enligt 3 mom. Försäkringspremien och förhöjningen eller den ränta som ersätter förhöjningen får sökas ut utan dom eller beslut, enligt vad som föreskrivs i 1 mom.

41 §

För erhållande av skadestånd skall försäkringsanstalten tillställas av läkare avgiven eller, beroende av skadans eller sjukdomens beskaffenhet, annan tillförlitlig utredning om arbetstagarens tillstånd samt dessutom, om försäkringsanstalten det fordrar, utredning av en av anstalten utsedd läkare. Utredningen bekostas av försäkringsanstalten. Arbetstagaren är även skyldig att tillställa försäkringsanstalten behövlig utredning om andra omständigheter som inverkar på skadeståndet. Inlämnar arbetstagaren inte inom skälig tid av försäkringsanstalten begärd utredning och anför han inte godtagbart skäl för sitt förfarande, kan ärendet förordnas att förfalla.

För utbetalningen av skadeståndet skall försäkringsanstalten tillställas en läkares utredning om skadan eller sjukdomen. Arbetstagaren är dessutom skyldig att på yrkande av försäkringsanstalten för utredning av skadan eller sjukdomen låta undersöka sig hos en läkare som försäkringsanstalten har utsett eller på ett sjukhus som den anvisar, dock inte utom Finlands gränser, om inte annat följer av någon särskild orsak. Försäkringsanstalten betalar kostnaderna för denna utredning. Arbetstagaren är dessutom skyldig att på begäran tillställa försäkringsanstalten utredning om övriga omständigheter som inverkar på skadeståndet. Lämnar arbetstagaren inte in utredningen inom skälig tid och anför han inget godtagbart skäl till sin försummelse, kan ärendets handläggning avbrytas tills utredningen lämnas. Om behandlingen av ärendet avbryts, skall försäkringsanstalten meddela ett beslut med detta innehåll.

41 b §

Försäkringsanstalten skall meddela sitt beslut i skadeståndsärendet utan dröjsmål och senast inom tre månader efter att anstalten mottog den utredning som avses i 39, 41, 41 a, 44 och 46 §§. Ett beslut om hur förvärs- eller pensionsinkomsterna hos den som har rätt till efterlevandepension påverkar denna pension skall dock meddelas inom ett år efter att en ansökan om skadestånd med anledning av dödsfall eller försvinnande gjordes hos försäkringsanstalten.

Har försäkringsanstalten inte meddelat sitt beslut inom den tid som föreskrivs i 1 mom.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

och beror dröjsmålet inte på att ärendet handläggs av en besvärinstans eller ersättningsnämnden för olycksfallsärenden, övergår handläggningen av skadestandsärendet till denna del på Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund. Förbundet skall se till att skadestandsärendet behandlas på behörigt sätt och betala ut det skadestånd som lagen förutsätter.

Om inte annat följer av 47 §, skall försäkringsanstalten betala ut ett skadestånd som grundar sig på dess eget beslut inom 14 dagar efter att beslutet gavs och ett skadestånd som grundar sig på ett beslut av en besvärinstans inom 30 dagar efter att försäkringsanstalten mottog den utredning som nämns i 1 mom. och beslutet vann laga kraft.

Betalar en försäkringsanstalt inte ut skadeståndet på det sätt som föreskrivs i 3 mom., betalar Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund ut skadeståndet.

Ett ärende som syftar till ett förfarande enligt 2 och 4 mom. väcks i Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund på ansökan av den som är part i ärendet. Försäkringsanstalten skall utan dröjsmål tillställa Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund den utredning som förbundet har begärt för avgörande av ärendet samt de handlingar som försäkringsanstalten har i sin besittning. Har utredningen och handlingarna inte tillställts Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund inom en skälig tid som förbundet har bestämt, kan även detta betraktas som en grund på vilken det kan anses att meddelande av beslut och utbetalning av skadestånd har försummats. Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund skall utan dröjsmål meddela sitt beslut med anledning av ansökan.

När ett ärende har överförs att behandlas av Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund, har förbundet rätt att av försäkringsanstalten återkräva det skadestånd som förbundet har betalt med stöd av denna paragraf samt skäliga kostnader för handläggning av ärendet och en försummelseavgift vars storlek ministeriet fastställer. På ansökan av Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund fastställer ministeriet också grunderna för handläggningskostnaderna. Till den del som återkrävda skadestånd, handläggningskostnader och försummelseavgifter inte motsva-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

rar de kostnader som enligt denna paragraf har uppstått för Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund, skall försäkringsanstalterna delta i täckandet av dessa enligt vad 58 § föreskriver.

41 c §

En försäkringsanstalt är skyldig att i ett skadeståndsärende ge arbetstagaren sådan rådgivning och service som denna lag förutsätter på arbetstagarens eget språk, antingen finska eller svenska. Arbetstagaren har också rätt att använda detta språk i sina kontakter med försäkringsanstalten.

Iakttar inte försäkringsanstalten bestämmelserna i 1 mom., skall Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund ge arbetstagaren sådan rådgivning och service som avses i momentet.

41 d §

Gäller ett skadeståndsärende som behandlas av försäkringsanstalten bedömningen av en medicinsk fråga, skall en legitimerad läkare delta i handläggningen av ärendet och anteckna sin ståndpunkt i handlingarna.

41 e §

Sitt beslut skall försäkringsanstalten utan dröjsmål tillställa den som är part i ärendet eller hans anhöriga under den adress som dessa har uppgivit. Beslutet skall skrivas på finska eller svenska beroende på vilket av dessa språk som är arbetstagarens eller, om ärendet gäller hans anhöriga, deras språk.

På en besvärsskrift, en anmälan om olycksfall, ett läkarutlåtande eller annan handling eller utredning skall försäkringsanstalten på ett tillförlitligt sätt anteckna datum när handlingen eller utredningen har inkommit till försäkringsanstalten.

Försäkringsanstalten skall uppbevara de handlingar och uppgifter som ansluter sig till en försäkring eller ett skadeståndsärende som avses i denna lag på det sätt som Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

bestämmer på basis av allmänna anvisningar av ministeriet. Efter en tid som bestäms i de allmänna anvisningarna kan dock i stället för originalen av handlingarna och uppgifterna dessa registreras med anlitande av en metod som ministeriet har godkänt och varmed det ursprungliga sakinnehållet i handlingarna och uppgifterna på ett tillförlitligt sätt bevaras. Om inte annat visas, skall uppgifter som har registrerats på detta sätt anses motsvara de ursprungliga.

45 §

Försäkringsanstalten skall inom ett år räknat från det den mottagit ansökan om skadestånd till följd av ett dödsfall eller ett försvinnande meddela beslut om hur den till efterlevandepension berättigades arbetsinkomster eller pensionsinkomster påverkar efterlevandepensionen.

(upphävs)

45 §

46 §

Skadeståndstagaren är skyldig att på uppmaning av försäkringsanstalten och på dess bekostnad för utredning av skada eller sjukdom som inverkar på skadeståndet låta undersöka sig hos läkare som försäkringsanstalten utsett eller på sjukhus som den anvisat. Skadeståndstagaren är likaså skyldig att på försäkringsanstaltens begäran inom skälig tid till anstalten inge utredning angående andra omständigheter som inverkar på sakståndets storlek. Underlåter skadeståndstagaren utan godbart skäl att efterkomma uppmaning till undersökning eller begäran om utredning, kan utbetalningen av skadeståndet avbrytas tills uppmaningen eller begäran efterkommit.

Skadeståndstagaren är skyldig att på uppmaning av försäkringsanstalten och på dess bekostnad för utredning av en skada eller sjukdom som inverkar på skadeståndet låta undersöka sig hos en läkare som försäkringsanstalten har utsett eller på ett sjukhus som den anvisar, dock inte utom Finlands gränser, om inte annat följer av någon särskild orsak. Skadeståndstagaren är likaså skyldig att på försäkringsanstaltens begäran inom skälig tid till anstalten lämna utredning angående andra omständigheter som inverkar på skadeståndet. Underlåter skadeståndstagaren utan godtagbart skäl att iaktta en uppmaning till undersökning eller begäran om utredning, kan försäkringsanstalten avbryta utbetalningen av skadeståndet tills uppmaningen eller begäran har iakttagits. Om utbetalningen av skadeståndet avbryts, skall försäkringsanstalten meddela ett beslut med detta innehåll.

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

58 §

Försäkringsanstalterna är skyldiga att årligen till staten erlagga en särskild avgift som skall användas till att täcka kostnader som har åsamkats staten av olycksfall i enskilda arbetsgivares arbeten. Avgiftens storlek fastställs av social- och hälsovårdsministeriet för högst tre år i sänder.

För erläggande av ovan i 1 mom. nämnd avgift skall erforderligt belopp beaktas vid fastställande av försäkringspremien.

60 §

De i 11 och 12 §§, 16 § 3 mom., 20 § 1 och 2 mom., 28 § 6 mom. och 53 § 5 mom. angivna beloppen justeras kalenderårsvis i enlighet med de förändringar som skett i den allmänna lönenivån i landet enligt det löneindex som årligen fastställs för tillämpningen av 9 § lagen om pension för arbetstagare. De ändrade beloppen avrundas så att det i 20 § 2 mom. angivna beloppet avrundas till närmaste hela 10 penni, det i samma paragrafs 1 mom. angivna beloppet till närmaste hela mark, de i 12 § angivna beloppen till närmaste hela 10 mark och de i 11 §, 16 § 3 mom., 28 § 6 mom. och 53 § 5 mom. angivna beloppen till närmaste hela 100 mark.

53 h

Vad som i detta kapitel föreskrivs om försäkringsanstaltens beslut gäller i tillämpliga delar beslut som Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund meddelar med stöd av denna lag. Försäkringsanstalten får dock inte söka ändring genom besvär i ett beslut som Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund eller en besvärinstans har meddelat med stöd av 41 b § 1—4 mom.

58 §

Försäkringsanstalterna är skyldiga att årligen till Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund betala en särskild avgift som skall användas för att täcka de kostnader som vållas förbundet genom olycksfall som har inträffat i oförsäkrat arbete, uppgifter som försäkringsanstalten på bonings- och vistelseorten skall sköta enligt internationella avtal som är bindande för Finland samt de kostnader som skötseln av övriga uppgifter enligt denna lag medför. Avgiftens grunder fastställs av ministeriet på ansökan av förbundet för högst tre år i sänder. Försäkringsanstalterna redovisar avgifterna till Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund enligt vad som bestäms genom förordning.

60 §

De i 11 och 12 §§, 16 § 3 mom., 20 § 1 och 2 mom., 28 § 6 mom., 35 a § och 53 § 5 mom. bestämda beloppen justeras kalenderårsvis i enlighet med de förändringar som skett i den allmänna lönenivån i landet, enligt det löneindex som årligen fastställs för tillämpningen av 9 § lagen om pension för arbetstagare. De ändrade beloppen avrundas så att det i 20 § 2 mom. angivna beloppet avrundas till närmaste hela 10 penni, det i samma paragrafs 1 mom. angivna beloppet till närmaste hela mark, de i 12 och 35 a §§ angivna beloppen till närmaste hela 10 mark och de i 11 §, 16 § 3 mom., 28 § 6 mom. och 53 § 5 mom. angivna beloppen till närmaste hela 100 mark.

Gällande lydelse

För de utgifter som förhöjningarna i enlighet med 2, 3 och 4 mom. samt olycksfallsnämnden åsamkar försäkringsbolagen skall ett behövligt belopp beaktas vid fastställandet av den i lagen om olycksfallsförsäkring stadgade försäkringspremien för försäkringspliktig arbetsgivare. Med undantag av utgifterna för olycksfallnämnden fastställer social- och hälsovårdsministeriet grunderna för de avgifter som erfordras för bekostande av sagda förhöjningar och fördelningen av avgifterna mellan försäkringsanstalterna.

64 §

Det gemensamma organ som nämns i 30 a § skall föra statistik över sådana olycksfall i arbete och yrkessjukdomar som avses i denna lag, lagen om yrkessjukdomar (638/67) och lagen angående innehavares av statstjänst och -befattning rätt till skadestånd vid olycksfall (154/35) samt över de ersättningar som utbetalts för dem.

Försäkringsanstalterna skall lämna det gemensamma organet de upplysningar som behövs för statistiken enligt 1 mom. Upplysningarna skall innehålla uppgifter om olycksfall i arbete och yrkessjukdomar, de skador och sjukdomar som orsakats av dem, de ersättningar som utbetalas till varje skadeståndstagare och de faktorer som inverkar på ersättningens storlek samt uppgifter om försäkringstagaren, dennes bransch, utbetalda löner och försäkringspremier.

Försäkringsanstalternas gemensamma organ skall ur den statistik organet för lämna arbetsministeriet nödvändiga uppgifter som baserar sig på anmälan om olycksfall enligt 39 §.

Social- och hälsovårdsministeriet meddelar vid behov närmare föreskrifter om hur uppgifter skall lämnas.

Föreslagen lydelse

I de förhöjningar som avses i 2, 3 och 5 mom. och de skadestånd enligt 15 § som betalas ut när över nio år har förflutit från ingången av det första året efter den dag då olycksfallet inträffade deltar försäkringsanstalterna enligt vad ministeriet bestämmer. Den utjämning som fördelningen av förhöjningarna och skadestånden förutsätter skall försäkringsanstalterna redovisa till Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund enligt vad som bestäms genom förordning.

64 §

Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund för statistik över olycksfall i arbete och yrkessjukdomar som avses i denna lag, yrkessjukdomslagen (1343/88) och lagen om olycksfallsersättning för statstjänstemän (449/90) samt de ersättningar som utbetalts för dem. Detsamma gäller olycksfall och yrkessjukdomar som har inträffat i statens arbete och för vilka betalas ersättning av statens medel.

En försäkringsanstalt som bedriver försäkring enligt denna lag och statskontoret skall lämna Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund behövliga uppgifter för den statistik som avses i 1 mom. Uppgifterna skall innehålla uppgifter om olycksfall i arbete och yrkessjukdomar, de skador och sjukdomar som har orsakats av dem, de skadestånd som utbetalas till varje skadeståndstagare och de faktorer som inverkar på skadeståndets storlek samt uppgifter om försäkringstagaren, dennes bransch, utbetalda löner och försäkringspremier.

För förande av statistik som hör till statistikcentralens verksamhetsområde och som beskriver samhällsförhållandena och deras utveckling skall Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund ge statistikcentralen behövliga uppgifter som baserar sig på anmälan om olycksfall enligt 39 §.

Ministeriet meddelar vid behov närmare bestämmelser om hur uppgifterna skall lämnas.

Gällande lydelse

64 a §

En försäkringsanstalt eller försäkringsanstalternas gemensamma organ kan ge institutet för arbetshygien uppgifter för registret över arbetsrelaterade sjukdomar.

64 b §

Försäkringsanstalten skall för utmätning på begäran av behörig myndighet meddela beloppet av den dagpenning, livränta, försörjningspension, olycksfallspension och familjepension som den betalar ut samt de uppgifter som den har om övriga anstalter som betalar utkomstförmåner till arbetstagaren.

65 §

I varje industriell inrättning och arbetslokal skola genom arbetsgivarens försorg anslås denna lag och tillkännagivande därom, av vem vid inträffat olycksfall skadestånd bör sökas. På övriga arbetsplatser skola denna lag och sagda tillkännagivande hållas tillgängliga hos arbetsledaren.

65 a §

Statlig, kommunal eller annat offentligt samfunds myndighet eller anstalt, läkare i offentlig tjänst, sjukhus, pensions-skyddscentralen och försäkrings- eller pensionsanstalt som bedriver lagstadgad försäkringsverksamhet är skyldiga att på begäran till försäkringsanstalt som avses i denna lag samt till rättsmedelsinstans avgiftsfritt lämna alla sådana uppgifter som de förfogar över och som inverkar på avgörandet av det försäkrings- och skadeståndsärende som är under behandling. Detsamma gäller arbetsgivare samt för företags hälsovård ansvarig läkare som på grund av sin befattning förfogar över material som angår den skadades hälsotillstånd. Försäkringsanstalten är skyldig att betala skäligt arvode för läkarutlåtande som givits på grundval av den i denna paragraf stadgade skyldigheten.

Föreslagen lydelse

64 a §

Försäkringsanstalten eller Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund kan ge institutet för arbetshygien uppgifter för registret över arbetsrelaterade sjukdomar.

64 b §

För utsökning skall försäkringsanstalten och *Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund* på begäran av behörig myndighet meddela beloppet av den dagpenning, livränta, försörjningspension, olycksfallspension och familjepension som anstalten eller förbundet betalar till skadeståndstagaren samt de uppgifter som *anstalten eller förbundet har om andra* anstalter som betalar utkomstförmåner till arbetstagaren.

65 §

Arbetsgivaren skall se till att denna lag och ett tillkännagivande som anger av vem skadestånd skall sökas när olycksfall i arbete inträffar hålls tillgängliga på en lämplig plats.

65 a §

Statlig, kommunal eller annat offentligt samfunds myndighet eller anstalt, läkare i offentlig tjänst, sjukhus, pensions-skyddscentralen och en försäkrings- eller pensionsanstalt som *bedriver lagstadgad försäkring* är skyldiga att på begäran till försäkringsanstalt som avses i denna lag, *Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund* och besvärinstans avgiftsfritt lämna alla uppgifter som de förfogar över och som inverkar på avgörandet av det försäkrings- och skadeståndsärende som är under behandling. Detsamma gäller arbetsgivare och *läkare som ansvarar för företagshälsovård* och som på grund av sin befattning förfogar över material som angår den skadades hälsotillstånd. Försäkringsanstalten och *Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund* är skyldiga att betala skäligt arvode för läkarutlåtanden som *har givits på basis av en skyldighet som föreskrivs* i denna pa-

Gällande lydelse

65 b §

En försäkringsanstalt eller försäkringsanstalternas gemensamma organ kan för vetenskaplig forskning lämna sådana uppgifter om försäkrings- eller ersättningsärenden som de förfogar över, förutsatt att det inte är fråga om uppgifter som enligt 56 a § 1 mom. är sekretessbelagda. Social- och hälsovårdsministeriet kan dock ge tillstånd till att uppgifter som avses i 56 a § 1 mom. lämnas ur för vetenskaplig forskning, om utlämnandet och användningen av uppgifterna inte äventyrar de intressen som tystnadsplikten skall skydda. Om inte annat följer av tillståndet, gäller i fråga om tillståndshavarens tystnadsplikt vad som stadgas i 56 a § 1 mom.

Föreslagen lydelse

ragraf.

65 b §

En försäkringsanstalt eller *Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund* kan för vetenskaplig forskning lämna sådana uppgifter om försäkrings- och *skadeståndsärenden* som de förfogar över, förutsatt att det inte är fråga om uppgifter som enligt 56 a § 1 mom. är sekretessbelagda. *Ministeriet* kan dock ge tillstånd till att uppgifter som avses i 56 a § 1 mom. lämnas ut för vetenskaplig forskning, om utlämnandet och användningen av uppgifterna inte äventyrar de intressen som tystnadsplikten skall skydda. Om inte annat följer av tillståndet, gäller i fråga om tillståndshavarens tystnadsplikt vad som *bestäms* i 56 a § 1 mom.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997. Lagens 29, 31, 32, 32 a, 35, 35 a och 37 §§, 38 § 3 och 4 mom. samt 60 § 1 och 6 mom. träder dock i kraft den 1 januari 1999.

En koncession som innan denna lag träder i kraft har beviljats för bedrivande av lagstadgad olycksfallsförsäkring upphör att gälla senast den 31 december 1998. En anmälan enligt 29 § 2 mom. kan dock göras redan innan nämnda paragraf träder i kraft.

Vid tillämpningen av denna lag anses markbeloppen i 11 §, 12 § 1 mom. samt 35 a § motsvara 1971 års allmänna lönenivå.

Ärenden som hänförs till oförsäkrat arbete och är anhängiga vid statskontoret när denna lag träder i kraft, överförs den 1 april 1997 att handläggas och avgöras av Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund. Detsamma gäller utbetalning och justering av skadestånd och andra uppgifter som gäller skadestånd som statskontoret har beviljat innan denna lag trädde i kraft. De kostnader som statskontoret under 1997 förorsakas till följd av dessa uppgifter skall beaktas när avgiften som avses i 58 § fastställs för 1997. Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund skall senast den 31 augusti 1997 till statskontoret betala en sådan andel av avgiften som motsvarar dessa kostnader.

Skulle den avgift som med stöd av 58 §, sådan den lyder när denna lag träder i kraft,

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

uppbärs av försäkringsanstalterna för 1996 inte täcka statens kostnader för sådana olycksfall i arbete som under året inträffar i arbetet hos privata arbetsgivare, skall den andel som inte blir täckt beaktas när avgiften enligt 58 § fastställs för 1997. Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund skall senast den 31 augusti 1997 till statskontoret betala en sådan andel av avgiften som motsvarar denna. Skulle den avgift som uppbärs för 1996 överstiga de kostnader som staten under året förorsakas genom nämnda verksamhet, skall statskontoret senast nämnda dag betala den överskjutande andelen till Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund att användas för täckande av de kostnader som 1997 förorsakas av olycksfall i oförsäkrat arbete.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

2.

Lag**om ändring av 4 § lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 4 § lagen den 27 mars 1991 om olycksfallsförsäkring (625/91) som följer:

Gällande lydelse

4 §

Rehabilitering som ersätts

Till rehabiliteringsklienten betalas ersättning för skäligena kostnader för rehabiliteringen samt för inkomstbortfall under rehabiliteringstiden enligt vad som stadgas nedan.

Föreslagen lydelse

4 §

Rehabilitering som ersätts

Till rehabiliteringsklienten betalas ersättning för skäligena kostnader för rehabiliteringen samt för inkomstbortfall under rehabiliteringstiden, enligt vad som *bestäms* nedan. *Om inte annat följer av särskilda orsaker, är rehabiliteringsklienten inte skyldig att ta emot rehabilitering enligt denna lag utom Finlands gränser.*

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

3.

Lag**om ändring av 9 och 22 §§ lagen om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 9 § 1 mom. och 22 § 1 och 3 mom. lagen den 23 december 1981 om olycksfallsförsäkring för lantbruksföretagare (1026/81),

av dessa lagrum 9 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 27 mars 1991 (628/91), 22 § 1 mom. sådant det lyder i lag av den 29 december 1989 (1307/89) och 22 § 3 mom. sådant det lyder i lag av den 22 januari 1988 (40/88), som följer:

Gällande lydelse

9 §

Om sökande av ersättning, ersättnings-skyldighet, ersättning, handläggning av ersättningsärenden, förande av ersättningstagares talan, underställning av olycksfallsförsäkringsanstaltens beslut, deltagande i kostnaderna för olycksfallsnämndens verksamhet, sökande av ändring i olycksfallsförsäkringsanstaltens beslut och i debitering av försäkringspremie, olycksfallsförsäkringsans-

Föreslagen lydelse

9 §

Om sökande av ersättning, ersättningsskyldighet, ersättning, handläggning av ersättningsärenden, förande av ersättningstagares talan, underställning av olycksfallsförsäkringsanstaltens beslut, deltagande i kostnaderna för olycksfallsnämndens verksamhet, sökande av ändring i olycksfallsförsäkringsanstaltens beslut och i debitering av försäkringspremie, olycksfallsförsäkrings-

Gällande lydelse

taltens regressrätt samt delgivningsskyldighet gäller, såvida inte något annat följer av denna lag, i tillämpliga delar lagen om olycksfallsförsäkring, yrkessjukdomslagen och lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/91). Vad dessa lagar stadgar om arbetstagare och försäkringsanstalt har motsvarande tillämpning på lantbruksföretagare och lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt.

22 §

Om inte något annat följer av denna lag, gäller i tillämpliga delar dessutom 16 §, 18 § 1 mom. och 19 § lagen om pension för arbetstagare, 16 och 17 §§ lagen om pension för lantbruksföretagare samt 30 a, 37, 56 a, 61 a, 63—64 b och 65 b §§ lagen om olycksfallsförsäkring.

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt skall föra och offentliggöra statistik över arbetsskador som avses i denna lag och över ersättningar som utbetalas för dem. Den skall tillstålla det gemensamma organ för försäkringsanstalterna som nämns i 30 a § lagen om olycksfallsförsäkring sådana uppgifter som behövs för statistikföringen enligt 64 § 1 mom. i samma lag. Social- och hälsovårdsministeriet meddelar vid behov närmare föreskrifter om tillämpningen av detta moment.

Föreslagen lydelse

anstaltens regressrätt samt delgivningsskyldighet gäller, om inte annat följer av denna lag, vad som föreskrivs i lagen om olycksfallsförsäkring, yrkessjukdomslagen och lagen om rehabilitering som ersätts enligt lagen om olycksfallsförsäkring (625/91). Vad dessa lagar föreskriver om arbetstagare och försäkringsanstalt tillämpas på motsvarande sätt på lantbruksföretagare och lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt. I ärenden som avses i denna lag tillämpas dock inte 30 b § och 41 b § 2 mom. och 4—6 mom. lagen om olycksfallsförsäkring.

22 §

Om inte något annat följer av denna lag, gäller i tillämpliga delar dessutom 16 §, 18 § 1 mom. och 19 § lagen om pension för arbetstagare, 16 och 17 §§ lagen om pension för lantbruksföretagare samt 30 a, 37, 56 a, 61 a, 63, 64, 64 a, 64 b, 65 a och 65 b §§ lagen om olycksfallsförsäkring. Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt är skyldig att delta i den verksamhet som Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund enligt 30 a § lagen om olycksfallsförsäkring bedriver samt i kostnaderna för denna verksamhet till den del som dessa ansluter sig till verkställigheten av denna lag. Ministeriet fastställer de grunder enligt vilka ovan nämnda kostnader skall kalkyleras.

Lantbruksföretagarnas olycksfallsförsäkringsanstalt skall föra och publicera statistik över arbetsskador som avses i denna lag och över ersättningar som utbetalas för dem. Anstalten skall tillstålla Olycksfallsförsäkringsanstalternas Förbund uppgifter som behövs för statistikföringen enligt 64 § 1 mom. lagen om olycksfallsförsäkring, och tillstålla statistikcentralen de uppgifter som behövs för statistikföring enligt 64 § 3 mom. i nämnda lag. Ministeriet meddelar vid behov närmare föreskrifter om tillämpningen av detta moment.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1997.

4.

Lag**om ändring av 2 kap. 5 § lagen om försäkringsbolag**

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 2 kap. 5 § 4 mom. lagen den 28 december 1979 om försäkringsbolag (1062/79),
sådant det lyder i lag av den 17 mars 1995 (389/95), som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

2 kap.

Försäkringsbolags bildande

5 §

Om koncession för försäkringsbolag som bedriver lagstadgad pensionsförsäkring stadgas i lagen om pension för arbetstagare (395/61) och om koncession för bedrivande av lagstadgad olycksfallsförsäkring stadgas i lagen om olycksfallsförsäkring (608/48).

Om koncession för försäkringsbolag som bedriver lagstadgad pensionsförsäkring *bestäms* i lagen om pension för arbetstagare (395/61). *Beträffande rätten att bedriva lagstadgad olycksfallsförsäkring gäller vad som bestäms* i lagen om olycksfallsförsäkring (608/48).

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1999.
